

JULIAN SYMONS

**UBOJSTVA
NA KENTSKOM IMANJU**

JULIAN SYMONS

**UBOJSTVA
NA KENTSKOM IMANJU**

Uvod

Koln, svibanj

Mjesto se zvalo Cafe Exotica i izgledalo je poput divovskog staklenika. Bilo je podignuto iznad Rajne, a staklene zidove držale su samo tanke željezne prečke, tako da se sa svakog mjesta mogla vidjeti rijeka. Krov je također bio ostakljen, a dojam staklenika bio je pojačan desecima ukrasnih biljaka koje su stajale uokolo ulaza i između stolova. Kafić je bio taverna s pozornicom ili kabaret uz koji se moglo jesti i piti. Za toplog dana postajalo bi intenzivno vruće, a ovo je bio topao dan. Uz otvorene prozore i krov, kao što su bili te večeri, bilo je teško čuti izvođače koji su pjevali ili pričali masne šale, ah nekoliko ih je ljudi ipak slušalo. Exotica je bila mjesto na koje su ljudi dolazili pričati o novostima u kazalištu ili na filmu, o novinama, kockanju ili zločinu, a ne slušati trećerazredne pjevače i četverorazredne komičare.

Stolovi su bili obojani zeleno s mramornim plohamama, stolice zelene s presvučenim sjedištima. Tri čovjeka sjedila su za jednim stolom, čaše piva ispred njih. Jedan je bio Englez, drugi Nijemac. Treći čovjek bio je nešto stariji i sjedio je malo odvojeno od njih. Lice mu je bilo mršavo, put tamna, nos zakrivljen. Hrpa bijele kose dizala se u krijestu i činila da nalikuje na veliku papigu. On je gledao prema pozornici.

Razgovarali su na engleskom, Englez svakako nije znao drugi jezik. Sad je pogledao na svoj zlatni ručni sat: "Koliko je na tvojem?"

Nijemac je bio mršav, blijed, žute kose. "Deset i dvadeset."

"Na mojem isto, čudne li koincidencije. Obojica kažemo da kasni sat vremena." "Petnaest minuta."

"Petnaest minuta, sat vremena, nema ga. Kakav je to čovjek, eh, ovo je prvi puta da se sastajemo, a njega nema."

"On je zauzet čovjek. Doći će."

"Mislite da mi nismo, mislite da nemamo ništa pametnije za raditi nego sjediti ovdje, na ovom pederskom mjestu, i čekati tipa koji je toliko zaposlen da se neće ni pojaviti? Dozvoli da te podsjetim, Hans kakogoddasejošzoveš, mi nismo tražili tebe, ti si taj koji je tražio nas."

"Oprostite, ali sastajemo se jer su vaši ljudi imali nekih problema „

"Nisam tako prokleta siguran da ću ti oprostiti, ne bavim se opraštanjem, ako ti je do oprosta došao si na krivo mjesto, idi gore u zahod po oprost." Nijemac je protresao glavom u nerazumijevanju. "Ispričao si mi slatku priču o vezama, o velikom čovjeku s kojim si, kao, dobar, a mi obojica znamo o čemu pričamo. Ne tražimo od vas usluge, niti ih vi dajete, ono o čemu pričamo je novac, mi ga dajemo, vi ga dobivate, je li tako? Ili imam krivo, predlažete li možda da vi nama date novac, je li to vaša ideja?"

Nijemac je opet protresao glavom. Čovjek s bijelom kosom nije skretao pogled s pozornice. Reče: "Jacko."

"Ali, je li to bila ideja ili je stvar u tome da prebacimo lovnu na račun tog velikog čovjeka koji večeras nije ovdje, ali bi se možda mogao pojaviti neki drugi put, taj veliki čovjek koji nam može učiniti uslugu? Stvarno bih volio znati je li stvar u tome, jer ako je, možemo sve lijepo zaboraviti i otići s ovog mjesta od čijeg mi se smrada povraća. Da sam htio biti u džungli, mogao sam otići u Amazonu, ne? Ali ja ne moram biti u džungli, ja sam ovdje samo da bih se sreo s tim čovjekom koji može riješiti bilo koji mali problem koji bismo mi mogli imati. Mislio sam da ste vi Švabe opsjednuti točnošću, uvijek na sekundu, uvijek sve po planu, vlakovi vam stižu na vrijeme, čuo sam da čak koristite štopericu u krevetu." Nasmijao se, pokazujući par zlatnih zuba. Imao je nisko čelo preko kojega mu je padala čupava kosa, debeli spljošteni nos. Nosio je prljavu, oko vrata raskopčanu košulju iz koje su virile dlake, i traperice.

"Ne Kolonježani*."

"Oni ne koriste štopericu?"

"Oni nisu točni. Ljudi kažu, kad dogovaraš sastanak s Kolonježanom za petak, moraš reći kojeg tjedna. Oni vole riskirati, stavljati stvari na kocku, žive od danas do sutra." Nijemac je obrisao znoj koji mu se skupljao po čelu. "Ja sam iz Hamburga."

"Hamburžani ili Kolonježani, po meni su Nijemci napuhani baloni. I toliko su bogati da im čak ne možeš dati novce."

slavenski naziv za stanovnike grada Kolna (op. ur.) Čovjek koji im je prilazio, otresajući postrance nametljive palme i biljke s granama poput hobotničinih krakova, bio je uglast, gotovo zdepast. Lice mu je bilo četvrtasto, čeljust upadljivo izbačena, nasred lica prćasti nos i neočekivana usta u obliku ružinog pupoljka. Kosa mu je bila

čekinjasto podšišana. Glas mu je bio dubok, ugodan. Sjeo je na četvrtu stolicu za stolom. "Ispričavam se. Hitan posao." Čovjek bijele kose okrenuo se od djevojke koja je pjevala jedva čujan blues. Uglasti čovjek reče: "Otto Muller."

Čovjek bijele kose dopuni: "Oberkommissar Muller. Mislim da znate naša imena."

Ja govorim pomalo nekoliko jezika, ali Jacko govori samo engleski. Možemo razgovarati na engleskom?" Muller kimne. "Za slučaj da snimate ovaj razgovor, predlažem da govorimo o poslu, bez razrađivanja detalja. Slažete se?"

Muller je izgledao kao da se zabavlja. "Slažem." "Prvo, ovaj ste sastanak vi ugovorili."

"Ja? Ni slučajno."

"Preformulirat ću. Imali smo nekih malih problema nedavno. Hans je stupio u kontakt s Jackoom ovdje, rekao da bi nam možda mogao pomoći."

"Bolje." Muller je uhvatio za ruku konobara u prolazu. "Pivo." "Hans je spomenuo vaše ime. Onda, kako možete pomoći?" "Vas znam, mada se nismo sreli. Ovog čovjeka ne znam."

"Jacko ugovara sastanke, plaća kurire, poznaje dilere. On zna što mu je raditi i to napravi. Siguran sam da on nije odgovoran ni za kakve probleme."

Jackoove debele obrve dignule su se gotovo do čupave kose. "Hvala za svjedodžbu, šefe. Ali možete mi se obraćati, ja nisam udaljen pedeset govastih kilometara od vas i ne sviđa mi se kad kažete da on zna šta mora raditi jer ovog trena njemu se ne sviđa ono što radi, priča s policajcem, i ne zna zašto to čini. Ne vidim nikakav dobitak u tome, ne znam da je sastanak s policajcem ikada ikome donio nešto dobro, bio on pokvaren ili pošten, sav se tresem od toga, osjećam se kao da sam pojeo nešto što nisam smio. Tako je s engleskim policajcem, uz groznicu dobivam još i grčeve kad je to švapski murjak koji bi nas mogao uplesti u istragu, a pogotovo nema svrhe razgovarati sa švapskim murjakom kad već imamo..." "Jacko, previše pričaš." Bjelokosi čovjek prebacio je svoju pažnju natrag na pozornicu. Pjevačica bluesa pjevala je iz sveg glasa refren o ljubavi i sudbini, ali kafić je sada bio gotovo pun i do njih nije mnogo dopiralo.

"Netko mora prestati kenjati i reći glasno. Mi već imamo dogovor, dobro plaćamo za njega. Sad ovaj usrani umjetnik Hans dolazi i nešto izmišlja, kao, on može stvarati čuda. Sad ja pitam, što je krivo s dogovorom koji već imamo?"

Stiglo je Miillerovo pivo. Otpio je dugi gutljaj, obrisao usta. "Cologne Kolsch je najbolje." Nitko mu nije proturječio. "Dobro je biti oprezan, ali ja nisam ozvučen, to bi bilo glupo." Skinuo je jaknu, podignuo ruke. "Biste li me željeli pregledati?" Bjelokosi čovjek protresao je glavom.

"Hvala. Sad ću odgovoriti na pitanje. Vi imate dogovor s inspektorom Ernstom, točno? I preko Ernsta slične dogovore u Belgiji, Nizozemskoj, Skandinaviji, možda Francuskoj. Točno?"

Jacko je otvorio usta od iznenađenja, ponovo ih zatvorio. Bjelokosi čovjek reče: "Pretpostavimo daje tako. Dalje?"

"Nedavno ste imali problema, točno? Reći ću vam zašto. Sporazum je prestao."

"Ne znam na što mislite. Vi ste ti koji ste spomenuli imena, ne ja." Birao je riječi pažljivo. "Reći ću samo, ako smo imali dogovor, on se nastavlja. Koliko mi znamo." Zadnje riječi nisu bile baš pitanje, ali Miiller ih je uzeo kao takve. Njegova pupoljkasta usta napućila su se u zadovoljni smiješak.

"Ja kažem daje vaš dogovor prestao. Ernst je uhapšen. Imao je još dogovora sličnih ovom vašem. Ernst je bio pohlepan."

Hans se zacerekao. Jacko, utišan, pogledao je u bjelokosog čovjeka. Izgledalo je daje njegova pozornost usredotočena na točku koja je zamijenila pjevačicu. Mršavko, obučen u odjeću puno preveliku za njega, pokušavao je izvoditi trikove, koji su svi redom turobno propadali.

Miiller je rekao blago: "Pa?"

"To što mi govorite nije sasvim neočekivano. Znali smo da nešto nije u redu." "Došao je novi čovjeku Policiju. Odlučan je očistiti korupciju. Ernst je morao otići, bio je pohlepan, držao je stvari previše za sebe."

Pažnja bjelokosog čovjeka izgledala je koncentrirana na glupavu mađioničarevu točku. Podli izraz čovjeka na pozornici postao je uočljiviji nego ikada kada je iz šešira izvukao vijenac kobasica umjesto zeca kojeg je stavio u njega. Mullerova pupoljkasta usta sad

su se napućila u negodovanju. "Ja vas ne zanimam?" "Zanimajte, jako." Bjelokosi čovjek prebacio je pažnju na policajca. "Nisam siguran zašto mi to sve govorite."

"Hans je agent policije. Usko surađuje sa mnom. On je pouzdan."
"Da."

"Ernst je bio pohlepan. Osim toga, nije bio od bitne važnosti. Greška je raditi dogovore s nekim tko nije od bitne važnosti." "Drugi dogovor bio bi moguć?"

"Ponavljam. Hans je pouzdan."

"To je dobra vijest. Dozvolite da vas nešto pitam. Zašto smo se našli ovdje? Bilo tko nas može vidjeti. Kažete da me znate, stoga ćete znati da li bi nas trebali vidjeti zajedno. Ovdje mora biti ljudi koji vas znaju, možda čak i konobar. Zašto nismo razgovarali privatno?"

Miiller je mahnuo kažiprstom. "Mislio sam da ste mudriji. Posao je policajca da zna svakoga, razgovara sa svakom vrstom ljudi, to razumijete. I sve dok to čini u javnosti, nitko ne postavlja pitanja. U pravu ste, kad pogledam uokolo vidim desetak ljudi koji znaju Oberkommissara Miillera, glumce, novinare, ljude koje sam upoznao kroz posao, neke i uhapsio. S nekima ću razgovarati kad budem izlazio, neću se skrivati. Ako vas prepoznaju neće se začuditi što se srećemo i pričamo. Ali da smo se sreli privatno i bili viđeni siguran sam da ne moram reći više. Kako bilo, nećemo se više sresti. Dogovor može biti malo drugačiji od onog kakvog ste imali s Ernstom, ali to će Hans raspraviti. Naravno, ako vi to želite." Ustao je, kimnuo bjelokosom čovjeku, ignorirao Jackoa i Hansa i napustio ih zaustavljajući se na izlasku da bi popričao s ljudima za drugim stolom. Poslije toga je bjelokosi čovjek ostavio Jackoa i Hansa da dogovore detalje, dok je on razgovarao s vlasnikom Exotice. Na povratku našao je Jackoa samog, ogorčenog. "Možeš li to vjerovati, napraviš pošten dogovor s pokvarenim murjakom, a drugi pokvareni murjak ga makne i traži skoro dvostruko, i onda ima obraza da nazove prvoga pohlepnim. Reći ću ti šta je to, više ne možeš ni s kim napraviti pošten dogovor, svi su podmićeni." Pogledao je upitno u svog sugovornika. "Misliš da su na visini? Nije mi se svidio taj pederski murjak. Ipak, pretpostavljam da to nije bilo gubljenje vremena."

"O, ne", rekao je bjelokosi. "To nije bilo gubljenje vremena."

To je bilo u svibnju. Dogovor je funkcionirao potpuno glatko sve do rujna.

Oduševljenje Desmonda CTMallevja Slučaj SherlockHolmes rukopisa, kako je Sheridan Havnes poslije o njemu mislio, počeo je s pozivom Desmonda O'Mallevja, njegovog agenta. Desmondov glas bio je, kao i uvijek, ushićen, i, kao i uvijek, izgledalo je da je jedva moguće da stane u običnu telefonsku slušalicu, pogodniji za obraćanje javnom skupu.

"Nevjerojatne novosti, Sher", rekao je. Za Desmonda sve vijesti koje je prenosio telefonom bile su dobre, nevjerojatne ili izvanredne. Loše vijesti slao je poštom. Ipak, razmišljao je Sheridan Havnes, optimizam je vrlina u agenta. "Drži šešir!" Sher je odolio iskušenju da kaže da nikada ne nosi šešir u kući, i pričekao sljedeće riječi koje su došle žicom, pune poštovanja, ali još uvijek silnom jačinom. "Warren Waymark."

"Američki magnat?"

"Magnat." Desmond je bio ogorčen takvim shvaćanjem. "Legenda u svoje vrijeme. Pustinjak. Drugi ili treći najbogatiji čovjek na svijetu. Čovjek koji se povukao iz javnog života, ali „

"Desmond, čuo sam za Warrena Waymarka. Možda sam čak čitao časopis iz kojeg navodiš. Što on ima sa mnom?"

Desmondov glas poprimio je slatkasti, laskavi ton. "On je najveći živući stručnjak za Sherlocka Holmesa."

"To svakako nije istina. On je kolekcionar knjiga i rukopisa o Sherlocku Holmesu, stoje druga stvar. Molim te, Desmond, prijeđi na stvar."

"On želi da izvedeš jedno svoje čitanje Holmesa posebno za njega. Samog. Osobno."

"To je sve?"

"Sve! Znaš li što je ponudio?" I Desmond napomene iznos koji je sigurno označavao veliku sumu novca. "Pomisli na reklamu koja bi iz toga proizašla. Bit ću iskren s tobom, Sher, stvari ne idu tako dobro u zadnje vrijeme, što ti znaš jednako dobro kao i ja, a ovo može značiti da su na pomolu opet sretni dani."

"Ne znam, Desmond."

"Ti ne znaš", ponovi Desmond ne vjerujući.

"Nisam siguran da li želim nastaviti. S čitanjima, mislim."

"Ne nastaviti." Desmondov glas bio je mješavina nevjerice, užasa i očaja, a onda je postao glas odraslog koji umiruje razdraženo dijete. Nakon nekoliko minuta Sher je rekao da će razmisliti o tome i nazvati ga.

Čitanja su počela kada je pažnju javnosti zaokupilo Sherovo rješenje onoga stoje tisak nazvao Karate ubojstva u vrijeme kada je igrao Sherlocka Holmesa u TVseriji. Jedna američka agencija za predavanja ugovorila je s njim niz čitanja iz Holmesovih priča, u kojima je glumio nekoliko različitih uloga, kao što je Emlyn Williams radila s Dickensom. Počeli su s Amerikom, obišli Australiju i Kanadu, a onda gaje preuzeo Desmond i ugovorio turneju po Britaniji. Ali čitanja su uključivala emotivni i fizički napor, Sherova žena Val umorila se prateći ga naokolo i smjestila se da uredi i namjesti njihovu novokupljenu malu kuću u Fulhamu, a on je opet počeo osjećati da bi ga mogla pogoditi sudbina tipskog glumca, što se može dogoditi svakom glumcu kojeg javno mnijenje uglavnom poistovjećuje s određenom ulogom. Desmond se samo nasmiješio kad je predložio rad na pravoj predstavi ili na televiziji, i rekao daje Sherlock napravio od njega nacionalno ime. Ustvari, Desmond je već ugovorio njegov sljedeći nastup koji je trebao biti u Kopenhagenu.

Razgovarao je s Val. Listala je aukcijski katalog, malko se mf steći dok je obilježavala predmete. Ona je prodala najam svojeg antikvarijata u Greenwichu i sad je smjestila dućan u Fulham Roadu, ne više od pet minuta hoda od mjesta gdje su stanovali. Roba je bila slična, ali cijene su bile više i išlo joj je jako dobro, ili se bar tako Sheru činilo, iako je Val govorila da drži trgovinu samo da izbjegne dosadu. Za čitanje kod Waymarka pokazala je veći interes nego što je očekivao. "Mislio sam da ti je drago što prestajem s čitanjima." "Moguće, ali nisam li uvijek govorila da ne bih ni s kim radije živjela nego sa Sherlockom Holmesom? Sreća da tako osjećam, zar ne?" Pokazala je rukomholmesianu po dnevnoj sobi, zid pokriven fotografijama svih glumaca koji su ikada igrali Sherlocka Holmesa, od Williama Gillettea do Johna Wooda i samog Shera, red trrogih trbušastih vrčeva izrađenih u obliku Holmesa, Watsona, Moriartyja i Mvcrofta. "Ono što hoću reći je, ako misliš igrati druge uloge, Desmond bi ih trebao potražiti prije nego počneš trošiti penziju." Osmijeh je otupio žalac njenih riječi.

Sher je katkad bio, kako je sam govorio, jako staromodan četrdesetogodišnjak, Val deset godina mlađa. "Ali ući u utvrdu Warrena Waymarka, to bi bilo nešto. Bi li stvarno izvodio predstavu za samo jednog čovjeka?"

"Nisam siguran. Čak ne znam ima li tamo pozornica. Mislim da ću jednostavno reći ne."

"To je mnogo novca. A i ja bih voljela otići tamo. Ti izgleda ne shvaćaš tko je Waymark. On živi u dvorcu koji je sam izgradio, nikada ne izlazi, hrpa stražara naokolo, neki ljudi čak misle da je mrtav. Zašto ne kažeš da ne možeš odlučiti dok osobno ne vidiš, uvjeriš se da ti odgovara? Mislim, možda je akustika beznadna, ili tako nešto."

"Mogao bih jednostavno reći ne."

"Gdje je tvoj avanturistički duh? Sherlock nikada ne kaže ne."

Kad je, međutim, otišao Desmondu i to mu rekao, agent je položio obje svoje punašne ruke na kožom presvučeni pisaći stol. "Inspekcijski posjet? Sher, to jednostavno nije moguće."

"Dobro, onda otkazi."

"Ako je to ono što želiš. Ako si ti možeš priuštiti da odbacuješ novce. Ja ne mogu, ja sam samo čovjek koji je polomio prste ne bi li ti našao posao. Slobodan si reći ne, naravno da jesi." Desmondove gumene crte lica nisu bile podesne ni za koji izraz nego profesionalnu vedrinu, ali se trudio najviše što je mogao da izgleda povrijeđeno i prijekorno.

"Odakle je došao poziv?" "Čuo si za Prvog ministra?"

"Naravno, ali što prvi ministar ima s tim?"

"O, Sher, ti slatko staro stvorenje, ne bi te smjeli puštati van." Desmondove su se oči napunile suzama, upotrijebio je svileni rupčić da ih obriše. "Prvi ministar na kojeg ja mislim je Paul Decker, zovu ga Waymarkovim prvim ministrom jer se pretpostavlja da upravlja svakim pojedinim detaljem Mogulovog života. Tako zovu Waymarka. Mogul."

"Sve to mora da je poteklo od žutog tiska, novina koje ja ne čitam."

"Osim kad te zovu velikim detektivom koji je riješio Karate ubojstva", reče Desmond veselo. "Ali nisu samo žute novine te koje pišu o Mogulu i njegovom Prvom ministru, reporteri iz boljih novina

su uspjeli ući u dvorac Baskerville, iako su se uskoro našli vani navratnanos. Moraš znati za to.“

"Znam za Waymarka kao sakupljača svega što ima veze sa Sherlockom Holmesom i čuo sam da živi u osami na mjestu koje je preimenovao u dvorac Baskerville. Zašto bih trebao znati bilo što više od toga? Shvatio sam da si komunicirao s tim čovjekom Deckerom.“

"Ne s Prvim ministrom osobno, s njegovim tajnikom. Rekao je daje Mogul čitao o tebi s ogromnim interesom i da bi bio počašćen " Desmond je zastao oklijevajući, malo zakolutavši očima " ako bi ti mogao naći vremena i održati privatno čitanje samo za njega.“

"Jesi li pitao da li tamo postoji odgovarajući scenski prostor?“

"Moj dobri stari Sher, to je izvedba jednog čovjeka, tvoje jedino uporište je stalak za knjigu „

"Otprilike tako. Svejedno, također je istina da izvodim na sceni, da koristim neke zvučne efekte, da postoji udaljenost između izvođača i njegove publike. Istina je dalje da nikada prije nisam glumio za publiku od samo jednog čovjeka. Hoće li zaista biti samo jedan čovjek, ili bi gospodin Decker mogao biti prisutan, ili možda drugi pozvani gosti? Je li akustika zadovoljavajuća? To su stvari koje bih trebao znati prije nego seobvežem.“

"Sher, Sher, ja te ne razumijem. Da pokušam povisiti iznos, za tim ideš?“

"Rekao sam ti što želim, želim pogledati uvjete pod kojima ću raditi. Za mene to izgleda savršeno razumno, s obzirom na neuobičajenu prirodu angažmana." "Tako je kako kažeš. Trebao bi glumiti s Frankom Bensonom, ili je to možda premoderno, možda s Irvingom.“

Sher se zagledao u svog agenta pogledom grabežljivca za koji je znao da ćeostaviti holmsovski dojam. "Uzet ću to kao kompliment, Desmond. Moram dodati da bih volio da Val bude sa mnom. Imam čitanje u Kopenhagenu, kao što znaš. Pretpostavivši da će pregled biti zadovoljavajući, slobodan sam nakon povratka." "Pregled, nikad nećepristati.“

"Onda ću biti sretan da zaboravim prijedlog.“

"Što sve ne radim za svoje klijente.“

Telefonski razgovor koji je slijedio izgledao je da se sastoji od Desmondovog govorenja, i početaka fraza, koje je glas s druge

strane očigledno prekidao, fraza poput: "Uvjeravam vas da " i "Naravno da je nepotrebno " i "Gospodin Havnes samo želi biti siguran da ". Nakon stoje spustio slušalicu, obrisao je lice svojim svilenim rupčićem. "To je bio on osobno."

"Waymark?"

"Prvi ministar. Čak i preko telefona možeš znati da je netko poseban. Odlučan. Žustar. Ali fin. Kakav čovjek."

"Pretpostavljam daje odgovor da, s obzirom da si završio razgovor rekavši da si u ime gospodina Havnesa iskreno zahvalan." "Odgovor je da."

Dvorac Baskerville U četrdeset osam sati koji su prethodili posjetu dvorcu Baskerville, Sher je naučio više o Mogulu i njegovoj sviti. Ili, točnije rečeno, Val je naučila, pričajući s prijateljem koji je vodio knjižnicu novinskih izrezaka (ona je posvuda imala prijatelje), stoje dovelo do gomile fotokopiranog materijala. Čitala je gorljivo, sjedeći u naslonjaču s podvijenim nogama, pušeći i praveći bilješke. Dok je Sher vozio prema Devonu ispričala mu je stoje sastavila iz raznih poludokumentarističkih priča i nagađanja.

Sher je sjedio za volanom njihovog BMWa manje radi uživanja u vožnji, a više zbog emocionalnih trauma koje je doživljavao kao Valin suvozač. Ona je bila vješta, ali neobuzdana vozačica, uvijek sigurna da može proći kroz prolaz između dva kamiona, ubacujući se i izlazeći iz prometa, nestrpljiva s onima koji joj se nisu micali s puta kad bi ih htjela prestići u brznoj traci. Nakon dugog putovanja sVal kao vozačicom, osjećao je male čekiće kako mu udaraju u glavi. Moguće je, razmišljao je, da se ona osjećala isto tako kad je on vozio nju. Nije komentirala njegovu vožnju, samo je pušila cigaretu za cigaretom, ponekad zatvarajući oči s cigaretom u ustima, tako da je mogla izgledati nesvjesno da nije ispuhivala dim iz nosnica. Ovom prilikom, međutim, pričala je i pušila, mašući cigaretom. Sher je gledao cestu i slušao.

Waymark je bio u kasnim šezdesetim ili, po nekim računanjima, u ranim sedamdesetima. Bio je rođen na američkom sjeverozapadu, gotovo sigurno u Montani, kao peto dijete Abela "Jezika" Ekmana, švedskog imigranta u SAD koji je dobio nadimak zbog svoje slatkorječivosti kao politički agitator i prodavač lijekova.

Warrenova majka bila je jedna od nekoliko žena koje su lutale u i iz Jezikovog života. Ostavila je Ekmana kad su djetetu bile dvije ili tri godine i umrla brzo poslije toga. Warren je putovao uokolo sa svojim ocem dok nije navršio desetu, a tada je bio predan na brigu Ekmanovom bratu Nilsu, luteranu čiji je život bio točan i sređen, koliko je Abelov bio raspušten i neuredan. Nils je imao dućan s odjećom u malom gradu u Illinoisu. Poslao je Warrena u školu, nešto njemu nepoznato za vrijeme života s Abelom. U školi su mu se rugali zbog neukosti, pa je pobjegao, bio vraćen natrag i pretučen, i kada je napunio četrnaest opet pobjegao, ovaj put zauvijek. Zaposlio se u dućanu koji je prodavao mušku odjeću u drugom malom gradu u Illinoisu, rekavši Williamu Telfordu, vlasniku, da je u tom poslu od svoje osme godine kada je počeo raditi s ocem, krojačem. U isto vrijeme promijenio je ime u Waymark, legenda kaže, jer je to bilo ime područja u kojem je bio smješten dućan.

Od tog vremena njegov je život priča o uspjehu. Dvije je godine kupovao odjeću za Telforda, idući s njim u Chicago na pregovore s nakupcima. Kad je imao devetnaest uredio je s jednim nakupcem da mu otvori vlastiti posao, zauzvrat uzimajući postotak od profita. U dvadeset prvog imao je šest dućana. Odbacio je svog prvobitnog ulagača i napravio novi dogovor s tvorničarem odjeće koji mu je omogućio da plasira svoj poznati program Waymark odjeće.

"Poslije toga sve je išlo prema gore, s povremenim problemima rješavanim s tračkom lopovluka."

"Kojom vrstom lopovluka?"

"Nevolje sa Savezom tekstilnih radnika, puno toga. Štrajkanje njegovih tvorničara, skrivanje njihovih prodaja drugim kompanijama itd. Izgleda da je Waymark pozvao mafiju u pomoć i po svoj prilici napravio neku vrstu ugovora s njima, mada to nikada nije potvrđeno. Priča se daje mafija uzela veliki postotak od profita koji donose raznolike aktivnosti našeg junaka. Nakon Drugog svjetskog rata one su se proširile, kako kažu, djelomično i na prodaju oružja, čime je upravljao s opreznom nepristranošću, djelujući kao posrednik u poslovima s Izraelom, Sirijom, PLOom, dvijetri afričke države.

Imaj na umu, ništa od ovoga nije potpuno dokazano, upotrijebio je toliko agenata da čak i oni koji su zaista sami istraživali upotrebljavali izraze poput: 'Čini se da postoje značajne veze

između' i 'Izgleda očito da'. Također je zaradio mnogo novaca na burzi, upustio se u elektroniku u pravo vrijeme, osnovao filmsku kompaniju poslije rata i uložio u nekoliko filmova koji su napunili kasu, povukao se opet u pravo vrijeme, upravo prije nego je započela televizijska era. Prešao na tržište meke pornografije, iz predostrožnosti kupio mnogo distributera, tako da su njegovi časopisi bili najbolje plasirani, a suparnički su bili neočekivano rasprodani ili su kasnili na kioscima. Povukao se i iz toga kad se počelo šušcati o slomu. Imao je dobar nos, naš junak.“

"Kažeš imao.“

"Točno. Priličan dio ovoga je drevna povijest." Val je ugasila cigaretu, zapalila novu. "970. bio je primljen u bolnicu s nepoznatom bolešću. To je bila bolnica " prekapala je po fotokopiranim stranicama, "Bolnica Warrena Waymarka u Butteu, Montana, koju je on izgradio i financirao, i u kojoj su, sukladno tome i ne iznenađujuće, bili spremni napraviti sve što je on tražio. Pričalo se da pati od neke vrste leukemije. Bio je u bolnici tri mjeseca, zatim je rečeno da je mnogo bolje. Postoje fotografije na kojima se vidi kako napušta bolnicu u invalidskim kolicima, toliko umotan, daje nemoguće reći je li to isti čovjek koji je ušao. Nagađanja da je umro u bolnici bila su pojačana činjenicom da se više nikada nije pojavio u javnosti otkako je izašao. Treba reći, ipak, da nikad nije volio biti zapažen u javnosti, i čak dok gaje držala filmska groznica, nije nikada posjetio Hollywood. 97. kupio je imanje s dvorcem u Dartmooru zvano posjed Greatifex, srušio ga, ponovo izgradio i preimenovao u dvorac Baskerville. I sad je tu. Ili, naravno, nije."

"Hoćeš reći da ga nitko nije uspio snimiti od 970.?"

"Ne, nisam to htjela reći. Ali ne mogu ti pokazati sliku, je li, jer ti ne možeš odvojiti oči od ceste. Sto kažeš da stanemo negdje za ručak?"

"Htjeli smo se javiti Brinslevju.“

"Tvojom brzinom ne bismo stigli tamo do večere.“

Brinslev, Sherov stariji brat, živio je malo izvan Okehamptona. Bio je liječnik opće prakse, koji je nervirao Val svojim milostivim načinom kojim je, pomalo svisoka, tretirao Sherove kazališne i detektivske aktivnosti.

"Možemo ga posjetiti i na povratku", složio se Sher.

Jeli su u pubu između Honitona i Exetera na kojem je vani pisalo "Pub Klopa", ali u kojem je bilo samo sendviča sa šunkom i uz to pita sumnjive svježine. Tu mu je Val pokazala fotografije Waymarka prije i poslije bolnice. Bilo je nekoliko slika iz ranog perioda koje su pokazivale tankog mladog čovjeka s gladnim izrazom na licu, dugačke uske glave. Iz pedesetih i šezdesetih bilo je nešto više slika, koje su ga prikazivale još tanjeg i užeg, što je bilo najistaknutije na jednoj slici koja ga je otkrivala u kupaćim gaćicama, tankih udova i gotovo izglednog izgleda kraj bujne plavuše. Druga plavuša, vrlo slična, ali potpuno odjevena, vidjela se na idućoj fotografiji. Na trećoj, Waymark je stajao ispred restorana s čovjekom prekrivenih ruku koji se samodopadno smiješio u kameru. Tekst pod slikom je glasio: "Magnat Warren Waymark i glavni pomoćnik Gene Van Helder".

Na slici u kolicima, kao što je Val rekla, mogao je biti bilo tko. Tri kasnije, sve snimljene potajno od posjetitelja dvorca Baskerville, nisu bile mnogo informativnije. Jedna je pokazivala čovjeka koji je mogao biti Waymark dok šeće terenima oko Dvorca, s rukama na leđima. Na drugoj je bio za stolom, s čašom do usta, tako da mu je djelomično pokrivala lice, a na trećoj se vidjela glava i ramena koji su mogli, s obzirom na vremenski razmak, pripadati čovjeku na ranim fotografijama. Na svim kasnijim slikama, čak i na onoj za blagovaonskim stolom, nosio je tamne naočale.

Sher ih je spustio i spojio vrške prstiju, holmsovska navika koja mu je postala prirodna nakon dugog prakticiranja u TVseriji. "Postoji argument u prilog mišljenju da je ovo pravi Warren Waymark." Zastao je, ali Val je samo gledala u njega, odbijajući votsonovski odgovor. "Činjenica da traži izvedbu mojeg čitanja."

"To stoji. Ali zašto nije nikada viđen u javnosti, zašto ga se ne može fotografirati, zašto živi u nekoj vrsti utvrde? Mislila sam da bi ta pitanja mogla potaknuti tvoj detektivski instinkt. Daj da ti kažem još nešto. Vidio si sliku Waymarka s Van Helderom. Prije nego je Waymark otišao u bolnicu, Van Helder je apsolutno bio čovjek preko kojeg si morao ići ako si htio bilo što vidjeti Waymarka, dati poslovni prijedlog, uopće bilo što. Decker je bio tamo, ali kao pomoćnik, samo kao jedan od stalnih pratilaca koje je Waymark držao oko sebe, poigravajući se i okrećući ih jedne protiv drugih, izabirući jednog za povremenog ljubimca, kao što to već ide." "Hoćeš reći da je

Waymark homoseksualac?" Nasmijala se. "Ma ne, ne peder, samo objestan. Bio je slab na jedre plavuše, kao što se vidi, oženio dvije od njih, makar nijedan brak nije dugo trajao, obje ostavio dobro opskrbljene. U neko doba pred kraj sedamdesetih Van Helder je otišao i Decker je postao prvi ministar. Postoji članak koji je napisao Van Helderov čovjek koji je otišao u isto vrijeme kad i njegov šef, i on kaže da je Decker postepeno uvjeravao Waymarka da ga Van Helder godinama vara, sve dok ga nije potpuno istisnuo. Kakogod daje bilo, Decker je zamijenio Van Helderu. Najnovija priča, u jednim od naših slavnijih i senzacionalnoj ih novina kaže da je ustoličena nova dama prije nekoliko mjeseci, daje Mogul klonuo, ali još uvijek na nogama, da se ništa ne događa bez pristanka prvog ministra. Novinar je ušao nekim nedozvoljenim sredstvima, vjerojatno podmitivši nekoga od osoblja, otkriven, 'obrađen', izbačen s uništenom kamerom. Prvi ministar nije mekušac. Ne misliš li da je to fascinantno? Ne bih to propustila za cijeli svijet."

"Mislim da to nije naša stvar. I zatim, čak i ako ne idemo Brinslevju, moramo krenuti." Napravila je grimasu prema njemu. "Napuhanko."

Nekontrolirani drhtaj potresao je Sheridanu Haynesa, tresući njegovo tijelo tako da mu je ruka podrhtavala na volanu, a Val zavikala u strahu pitajući što se događa.

"Zeleno, tako jarko da izgleda nestvarno. Sjetio sam se velikog Sablasnog blata u 'Psu' sjećaš se? gdje je krivi korak značio smrt za čovjeka ili zvijer, i gdje je Watson čuo grozan krik ponija koji je potonuo u močvarni mulj. Na trenutak sam pomislio da sam osjetio prisutnost zla ili nečeg poput toga. Mislit ćeš da sam staromodan, sentimentaln."

Zaustavio je kola. Kiša je šibala snagom koja je zamračila vjetrobran, udarajući po krovu zvukom koji je nalikovao tapkanju sitnih nožica u trku. Val je položila svoju ruku preko njegove i ostavila je tako dok nije prestao drhtati, a onda rekla da bi mogli zaboraviti cijelu stvar i otići do Brinsleyja ako želi. Protresao je glavom. Nastavili su voziti vrištinom i nakon petnaestak minuta prvi put načas ugledali dvorac Baskerville. Baš u tom času izašlo je sunce tako da su ga vidjeli ispodduge koja se protezala preko neba. Unutar blistavog polukruga duge dvorac je izgledao nestvarno, zid sa kruništem i tornjićima. Središnji toranj i viseći most davali su mu

izgled dječje igračke. Uokolo se sterala bujno zelena vriština, bez ijedne kuće na vidiku. Sher je zatresao glavom u nevjerici.

"Izgleda kao iz Disneylanda", reče Val. "A i je. Kladila bih se da bi mu našao kopiju u Kaliforniji. To je otprilike nivo mašte našeg junaka."

Kiša je prestala, duga izbljedadila. Stigli su do žičane ograde i vrata. Na znaku na vratnicama je pisalo: "Privatno. Posjetoci nisu dobrodošli. Ograda i vratnice elektrizirani. Ne dirati. Psi čuvari slobodno lutaju. Za informacije upotrijebiti telefon na vratima."

"I dobrodošli u dvorac Baskerville", reče Val.

Sher je izašao iz automobila, otišao do telefona koji je stajao na postolju kraj vrata, podigao slušalicu. Muški glas reče: "Kućna straža. Recite zašto ste došli." "Vidjeti gospodina Waymarka."

"Ime?"

Sher se ponosio svojom holmsovskom hladnokrvnošću, ali je osjetio kako ga napušta. "Moje je ime Sheridan Havnes. Sa mnom je moja žena, a ovdje smo na poziv gospodina Waymarka. Smatram ovakav doček izrazito neuljudnim. Ako se vrata odmah ne otvore, odlazim."

Oštar glas reče: "Dolazim."

Polu minute kasnije pojavio se mali kombi iz kojeg je iskočio čovjek u zelenosivoj tunici i hlačama koje su izgledale kao mješavina radnog vojničkog odijela i kineske seljačke odjeće. Dojam vojne odore pojačavala je oznaka na plećima na kojoj je pisalo Straža. Oko vrata mu je visjela zviždaljka. Stao je s druge strane bijelo obojanih vratnica i rekao: "Isprave."

"Ovo je vrlo neprilično."

Stražar je govorio polako i razgovijetno, kao netko tko snima ili ponavlja poruku. "Gospodine, rekli ste mi svoje ime, ali kako da znam daje ono pravo? Morate to dokazati. Vozačku dozvolu, pisma upućena vama, bilo što što imate uz sebe." "Vaši zahtjevi su apsurdni." Sher nije odolio nabrajanju na prste. "Prvo, izgleda davi ne sumnjate u to da Sheridan Havnes ima sastanak s gospodinom Waymarkom.

Drugo, tražite dokaz našeg identiteta. Ali, treće, nije li vam jasno da bih, u slučaju da sam varalica, osigurao sebi dokumente da vas zavaram? Želio bih da bude jasno da odbijam „

"Sher." Val je izašla iz auta i stajala kraj njega. "Učini to."

"Da učinim što?"

"Pokaži mu svoju vozačku dozvolu."

Stražar je pogledao dozvolu, izvadio iz džepa neku vrstu daljinskog upravljača, pritisnuo jedno dugme. Vrata su se otvorila. Slijedili su kombi. Cesta se blago uspinjala, a na vrhu se otvorio novi pogled na Dvorac, sada udaljen možda pedesetak metara. Ni ovako izbliza nije ništa manje nalikovao nečemu iz dječje igre. Voda u jarku koji ga je okruživao bila je mirna kao staklo, viseći most bio je podignut, rešetka spuštена. Vozili su do ruba jarka. Stražar je izašao iz kombija, usmjerio upravljač na neki dio rešetke. Polako se podigla, most se spustio. Prešli su ga i zaustavili se odmah unutar zidova, pored nečega što je izgledalo kao mala siva vratareva kućica od opeka.

Iz kućice je izašao čovjek koji je nosio verziju stražareve odjeće uz tamno smeđi pojas s futrolom za pištolj i zašiljenu sivozelenu kapu koja je bila malko nakrivljena. Na njegovoj oznaci na plećima pisalo je Vratar. Podigao je ruku do kape, gotovo je dodirujući, otvorio vrata s Valine strane i stao kraj njih da joj pomogne izaći.

"Dobro došli u dvorac Baskerville."

Našli su se u prostranom unutrašnjem dvorištu. Iza njih bili su vanjski zidovi, a ispred njih sam dvorac, za koji se sada vidjelo da se sastoji od dominantnog središnjeg bloka s velikim krilima s obje strane koja su se produžavala na krajevima tvoreći grubi E oblik. Pristup svemu bio je kroz široki lukom natkriljeni prolaz na kojem je bilo urezano gotičkim slovima "Dvorac Baskerville, 97".

"Impozantno, zar ne? Gospodin Waymark ga je napravio po vlastitom nacrtu. Želio je spoj dvorca i seljačke kuće."

Vratar je bio opušten, činilo se da obavlja svoju dužnost i nadgleda dvorac bez pritiska, gotovo kao za zabavu. Unutar kućice skinuo je zašiljenu kapu i oslobodio živahne kovrče uz mladenački ružičasto lice. Bili su u prostoriji koja je izgledala kao spoj dnevne sobe, ureda i vojničke stražarnice. Bila je podijeljena na dva dijela šankom koji se protezao cijelom širinom sobe. S jedne strane bile su lake stolice i TV, s druge dva pisaća stola, red ormarića sa spisima. Na vratima na samom kraju prostorije pisalo je "Oružarnica", a na drugima pored njih bio je natpis "Soba za pretragu". Na zidu su bili tiskani natpisi:

"Posjetioći se moraju javiti vrataru na dolasku i odlasku", "Posjetioći moraju biti pretraženi", "Neovlaštenim osobama zabranjen pristup u oružarnicu" i "Provjeriti najprije kod gospodina Hursta".

Vratar podigne ogradu i prijeđe na drugu stranu sobe, još uvijek se smiješeći. Val je sjela na jednu od lakih stolica i upalila cigaretu. Sher reče: "Ne mogu reći da ste učinili da se osjećamo dobrodošli."

"Žao mi je. Moramo se držati pravila čak i kad su u pitanju uvaženi posjetioći, a ja ću se povući za minutu. Ali u vašem slučaju barem možemo izostaviti pretragu." "Vrlo lijepo od vas. A što je pretraga?"

"Pretraga tijela. Ne prvenstveno zbog oružja, iako nitko ne smije ući s oružjem."

Kad je Sher upitao zašto bi bilo tko želio ući s vatrenim oružjem, mladić mu se nasmiješio.

"Samo predostrožnost. Radi se zapravo o kamerama. Evo, prošlog tjedna jedan je novinar pokušao ući rekavši daje iz Kanalizacije i da treba pregledati odvodne cijevi. Imao je lijepu malu kameru u unutrašnjem džepu sa zatvaračem, mikrokasetofon u ovratniku. Zato moramo biti oprezni. Ali vi i gospođa Havnes ste nešto drugo. Javit ću samo da ste ovdje. Usput, ja sam Brian."

Val reče: "Hoćete li prvo provjeriti kod gospodina Hursta, Brian?"

Nasmijao se, pokazavši niz bijelih zuba, zatim se okrenuo parlafonu i rekao nešto glasom pretihim da bi ga mogli čuti. Ponovo se okrenuo njima opet se smiješeći, s rupicama na obrazima.

"Ako mi ostavite ključeve, pobrinut ću se da vaš BMW bude smješten u garažu i dovesti ga pred ulaz kad budete odlazili. Gospodin Waymark vas željno iščekuje. Eric će vas preuzeti. Bojim se da pušenje nije dozvoljeno u dvorcu, smeta disanju gospodina Waymarka."

Val je ugasila cigaretu. "Zadovoljite moju znatiželju u jednoj stvari. Nosite li nešto u toj futroli?"

"Da, zašto?" Mladić im je okrenuo leđa, zatim se naglo okrenuo prema njima kao u kaubojskim filmovima, lagano svinuvši koljena, s plavim pištoljem u ruci. Zavrtio ga je i ispružio. "Colt .8 specijalan policijski. Bez prilike da ga ikada upotrijebim ovdje."

Eric im je došao ususret preko dvorišta. Prošli su ispod luka, okrenuli nalijevo i našli se pred glomaznim hrastovim vratima s

mesinganom ručkom u obliku pseće glave. Eric je pokucao i vrata je otvorila djevojka s kapicom i pregačom, lagano se naklonivši.

Ušli su u prostrani visoki hodnik s ogromnim drvenim gredama pod krovom. Po zidovima su visjele jelenje glave između obojanih prozora koji su prikazivali vitezove u turnirskim dvobojima, kako kleče ljubeći ruke svojih milosnica ili love s psima. Prozori su prigušivali svjetlost čak i za ovakvog sunčanog rujanskog dana. U ogromnom kaminu gorjele su goleme cjepanice. Na jednom kraju hodnika bilo je dvostruko stepenište natkriljeno galerijom sa stupovima.

Nešto sa stepenicama ili galerijom, ili možda prozorima, izazivalo je neodređeno sjećanje u Sherovim mislima. Val je ispružila ruku prema cjepanicama i šapnula: "Električno."

Na dnu dvostrukog stepeništa iz sjene je izašao čovjek i polagano silazio. Kad je ušao u dio hodnika koji su uz tiho šištanje osvjetljavale plinske lampe vidjelo se da je vitak, svijetlog tena i finih, ponešto stisnutih crta lica. Iznad tankog nosa blijede oči zurile su u njih preko polumjesečastih stakala u zlatnom okviru. Nosio je plavo odijelo s jedva vidljivim prugama, bijelu košulju, jednostavnu plavu kravatu. Usne su mu bile beskrvne, glas jedva čujan.

"Gospodin i gospođa Havnes. Molim, pođite sa mnom."

Vodio ih je prema stepenicama. Sher reče: "Vodite nas gospodinu Waymarku", izgovarajući riječi više kao konstataciju nego kao pitanje.

"Gospodin Decker je rekao da bi vas želio vidjeti kad stignete." Stigli su do galerije. Hodnik je vodio lijevo i desno. Okrenuli su nalijevo, prošli kroz vrata pokrivena zelenim suknom i ušli u prostor koji je bio toliko različit daje dojam bio gotovo šokantan.

Akvarijska polutama donjeg hola ovdje je bila zamijenjena neonskim osvjetljenjem, istočnjački sagovi modernim tepisima. Zvukovi pisaaćih strojeva, faxova, ljudskih glasova čuli su se iz soba koje su se granale iz hodnika kojim su prolazili. Njihov vodič reče: "To su uredi. Mogula još uvijek interesiraju razni međunarodni poslovi."

"Koje vi vodite za njega? Ili sam vodi svoje poslove?"

Pitanje je postavila Val. Njihov vodič stane kao da razmišlja o pitanju, ali Sher je vidio kako je pritisnuo jedva vidljivo dugme u zidu.

"Moglo bi se reći da sam ja poslovni tajnik dvorca Baskerville."

"Gospodin Hurst?" Pogledao je Val preko sićušnih stakala, zatim potvrdio daje to njegovo ime. "Provjeriti najprije kod gospodina Hursta. Nadam se da to svi čine." Ozbiljno je razmotrio primjedbu. "Ja se brinem o detaljima, istina." Ispred njih se otvoriše vrata dizala. Ušli su.

"Ali gospodin Waymark donosi odluke", reče Val. "Ili Prvi ministar?"

Hurst nije odgovorio. Popeli su se jedan kat, izašli, ušli u veliku udobnu dnevnu sobu gdje je jedan čovjek sjedio na trosjedu i čitao Financial Times. Skočio je i krenuo im u susret ispruženih ruku.

"Gospodine i gospođo Havnes, vrlo lijepo od vas što ste došli. Ja sam Paul Decker.

Mnogo hvala, Gordone, što si ih osobno doveo. Gordon vodi cijelo ovo vražje mjesto", rekao je povjerljivo. Hurst reče da mu je bilo zadovoljstvo i ode.

Paul Decker je bio omanji snažan čovjek velike glave. Crte lica lijepo oblikovane i izražajne, tijelo možda nešto veće nego bi trebalo biti. Nosio je običan tamnoplavi vuneni sako, svijetlije plave hlače čvrsto opojasane, smeđe cipele od teleće kože. Ožiljak na desnom obrazu davao mu je crtu grubosti. Sive oči bile su pažljive, ali se spremno smijao, kao što je to učinio kad je ponudio Val cigaretom, a ona oklijevala.

"Rekli su vam daje zabranjeno pušiti? Tako je kad ste s Mogulom, ali ovdje smo izvan tih pravila. Ne mogu vam reći kako mi je drago što ste spremni razmotriti prijedlog. On danima ne priča ni o čemu drugom."

"Hoćemo li moći vidjeti gospodina Waymarka? Čitala sam da je on invalid."

"Ima on svojih loših dana, ali ništa ga ne bi spriječilo da vas vidi. Ja sam samo želio prije malo popričati, to je sve. Ne znam da li ste čitali priče po tisku? Ne, glupo. Sheridan Havnes ne bi došao ovamo neinformiran. Samo želim da znate daje veći dio toga obična glupost. Nije baš sve laž, samo, ti dečki, novinari, često od buhe naprave slona. Uzmimo preseljenje ovamo. Mogul je godinama želio doći u Englesku, govoreći daje to jedina civilizirana europska zemlja, sve teče polako i ugodno. A vi znate što on osjeća prema Sherlocku Holmesu. Prema tome, zašto se čuditi što se preselio ovamo,

izgradio si dom i dao mu ime iz Sherlockovih priča. Stoje meni, moram reći, uvijek izgledalo prilično staromodno. Mogu li vam ponuditi šalicu čaja, molim? Vidite da sam naučio nekoliko lokalnih fraza tijekom vremena.“

U sobu uđe mladić noseći pladanj s čajnikom i šalicama, slatkim pecivom i džemom. On je također bio omanji i čvrste građe, spljoštenog nosa, valovite kose. Nosio je traperice i bijelu košulju nabranu na orukavlju i oko vrata. "Ovo je Jimmy. Može natočiti čaj bez proljevanja i razdijeliti tanjure bez otisaka palca nanjima. Također može paziti na sebe, a i na mene, ako bi to bilo potrebno. Jimmy, upoznaj Sheridana Havnesa, slavnog glumca, i njegovu ženu, gospođu Havnes.“

"Drago mi je", reče Jimmy zvučeći kao da to zaista misli. Šalice i tanjuri bili su marke Minton, džem serviran u srebrnoj posudi. Decker je pričekao da Jimmy izađe prije nego je ponovo progovorio.

"Možda biste željeli znati kako stvari stoje ovdje. Kad je ovo mjesto ponovo izgrađeno bilo je to napravljeno točno onako kako je to Mogul želio. On je pustinjač, to je jedna stvar u kojoj novine imaju pravo, i istina je danjegovo zdravlje nije najbolje. Doktor Prettvman živi ovdje i na raspolaganju je ako ga Mogul treba, a također se brine i o osoblju. Tu je i bolničar. Koliko je Mogul bolestan? Teško je reći, Dave Prettyman kaže da je to djelomično hipohondrija, da nije bolesniji od mene. Ja imam blagi dijabetes, zbog čega i ne jedem pecivo i džem, kao što ste primijetili.“

"Peciva su izvrsna", reče Val. Decker zakima, smiješeći se.

"Što bih vam još trebao reći? Mogul tvrdi da ima najveću kolekciju filmova o Holmesu na svijetu, i ja mu vjerujem. Viđam ga gotovo svaki dan na sat ili dva da prijedemo poslovne detalje. Smanjili smo posao podosta otkad smo ovdje, uglavnom na savjet našeg odvjetnika Georga Darnleyja. Postoje stvari u koje Mogul nikada nije trebao ući, ali Waymark Enterprises je još uvijek moćna međunarodna tvrtka, danas uglavnom usredotočena na hranu i odjeću. Ja donosim dnevne odluke, ali sve moraju biti potvrđene. Osim što viđa mene, doktora Prettymana i Lavendera koji se brine o njemu, uglavnom je izgnanik od svijeta. Sam tako želi.“

Val upita: "Nema ženskog društva?"

Decker se nasmije. "Imate pravo. Pa, da, nešto ženskog društva, iako ne ono na koje vi mislite. On voli pričati o prošlosti i ima ono što on zove svojim slušačicama. Možda se događaju i druge stvari, ne znam, on jest usamljenik, ali nije monah. Ali mi ostali koji živimo ovdje, mi nismo usamljenici. Zato postoje dva krila u zamku, ovo u kojem ja imam svoj stan i gdje se vode poslovi, i drugo, koje zauzimaju Mogul i njegov bolničar Lavender, plus kino. Zatim, tu su kompleksi za stanovanje i za zabavu, niže na terenima, dalje od kuće dvorca, ustvari. Tamo žive ljudi koji ovdje rade, službenici, kuhari, perači suda itd."

"Kuhari, perači suda i stražari", reče Sher.

Decker se nagne naprijed, govoreći žustro. "Pokušajte razumijeti. Ovdje živi neobično društvo, naravno da sam toga svjestan. Zatvori mnogo ljudi u određeni prostor, zatim im reci da su slobodni, a u isto im vrijeme nametni sve vrste zabrana, i izazvat ćeš mnogo sukoba. Ljubomora, zavist, beznačajne svađe koje ponekad i nisu tako beznačajne."

"Hoćete reći da vam za to trebaju stražari?"

"Ne, zapravo. Mogul ne želi viđati ljude, i ja sam ovdje da ih on ne vidi i da se nitko ne poigrava s njim. Ne tako davno pojavio se čovjek koji je tvrdio da ima neke rane nijeme filmove, nešto s Holmesom što nikada nije prikazivano, s nekim čovjekom za kojeg nikad nisam čuo da je igrao Sherlocka."

"Eille Nonvood?"

"Zvuči točno. Taj čovjek je tvrdio da su filmovi jedinstveni, da ne može vjerovati pošti, da ih mora pokazati gospodinu Waymarku osobno. Ispostavilo se da su bili lažni, komadići starog filma slijepljeni zajedno. Mogul je uočio da su lažni u pet minuta i izbacio ga. Ipak, bio je uzrujan, rekao da smo trebali biti pažljiviji."

"Nije li teško zadržati ljude?" upita Val. "Ne dojadi li im?"

"Imate pravo. Plaće su dobre. Imaju osmotjedni godišnji odmor, postoji natkriveni bazen, dvorana za vježbanje, teniski tereni, kino. Ali da, problemi postoje. Osim slobodnih vikenda i godišnjeg odmora, ostaje se ovdje, bez posjeta lokalnim pubovima, to smo morali zabraniti, ljudi su nakon nekoliko piva brbljali novinarima. Tome uglavnom straža i služi, da pazi da ljudi ne izlaze kad ne smiju, a isto tako i ne ulaze. Gordon vedri i oblači ovdje, i ako pogledate s

kako malo osoblja prolazi kroz taj pritisak vidjet ćete da mu prilično dobro uspijeva." Gledao je u njih naizmjenice, nasmijavši se spremno.

"Pitate se zašto vam sve ovo govorim? Samo da vas pripremim za susret s njim. Vjerujte mi, priprema je potrebna. Jesam li rekao štogod o svjetlu? Mogul vjeruje da boluje od fotofobije, nesposobnosti da se podnese jako svjetlo. Pregledali su ga specijalisti i nisu mogli naći nikakav fizički nedostatak, ali opet, fotofobija je psihičko stanje, osim kod albino stvorenja, pa tko može reći da ne pati od nje? Zateći ćete prigušeno svjetlo. Zatim ima blagi oblik ekcema koji mu pogađa ruke i uvjeren je da je bolest prenosiva dodirrom, pa nemojte očekivati da se rukuje s vama, čak ni ako nosi rukavice. Nadam se da niste odgodili nikakve obveze da dođete ovamo."

"U utorak Sher ide u Kopenhagen zbog svojeg Sherlock Holmes čitanja, pabiste ovo mogli nazvati odmorom prije odlaska", reče Val. "Tjedan poslije toga je slobodan."

"Hoćete reći da biste onda mogli doći ovamo? To bi bilo sjajno. Ali oprostite, htjet ćete prvo vidjeti Mogula i pogledati uvjete za čitanje." Rekao je nešto u kućni telefon, ponovo se okrenuo prema njima. "Lavender kaže daje sve u redu, sad će nas primiti. Ej, zdravo, Dave, dođi i upoznaj naše uvažene goste. Gospodin i gospođa Haynes, ovo je Dave Prettvman, naš rezidencijski liječnik."

"Drago mi je. Nadam se da vas ne prekidam u ničem važnom." Doktor Prettvman bio je visok i mršav, dugog obješenog lica. Imao je male, duboko usađene oči kojima je zabrinuto promatrao jednog pa drugog, kao daje znao da mu nerado vjeruju bilo što da kaže, makar to nije bilo više nego da je jutros vidio Mogula i da se on osjećao savršeno dobro.

"Paul, htio sam ti reći da bih uzeo nekoliko slobodnih dana. Idem danas, vraćam se sljedeći četvrtak. Provjerio sam s Gordonom, on kaže daje u redu, ako se ti sla žeš.

"Dok je god Mogul u dobrom stanju imaš moj blagoslov. Uživaj, Dave." Doktor nije baš izgledao uvjeren u to, ali se ipak uspio nasmiješiti. Kad je otišao, Decker je objasnio. "Rekao sam daje život ovdje stresan. Dave je dobar liječnik, Mogul mu vjeruje i sluša ga, ali svako malo on mora otići. Možda ne biste pomislili, ali Dave je

pokeraš, uvalio se u gadne nevolje tamo kod kuće kad je bio do grla, ili možda i više, dužan nekim divljim tipovima. Nagađam da odlazi u potragu za nekom akcijom. On ostavi broj Gordonu Hurstu, za slučaj da ga hitno trebamo, ali to se nikad ne događa. Idemo.“

Vratili su se dio puta kojim su došli, ali kad su stigli do dvostrukog stepeništa otišli su ravno naprijed, umjesto da se vrate u hol. "Lavender je bolničar. Prilično nov, Gordon ga je zaposlio prije nekoliko mjeseci i Dave je dao svoj pristanak. Bolničar prije njega dobio je živčani slom. Ne mogu reći da sam iznenađen, biti vrata do vrata s Mogulom nekoliko sati dnevno nije najveseliji način da se provede vrijeme, ali Lavender izdržava. Zasad.“

Rasvjetu u ovom djelu Dvorca činile su električne svjetiljke vrlo male snage.

Decker je lagano zakucao na vrata. Otvorio ih je visoki čovjek koji je stao u stranu da ih propusti u sobu u kojoj su prozori bili od zatamnjenog stakla. To je stvaralo dojam sumraka u kojem su stolice i stolovi bili jedva vidljivi. Bilo je raspoznatljivo da su stilske, možda viktorijanske, prije nego moderne.

"Ja sam Lavender", rekao je visoki muškarac. "Ovuda. Budite oprezni sad." Stavio je ruku na Valino rame vodeći je, i kad su prošli blizu jedne od svjetiljki, s iznenađenjem je vidjela daje Lavender crnac. Otvorio je druga vrata i stao sa strane.

U ovoj je sobi vladao isti dojam sumraka, osim jarko osvijetljene četvorine najednom zidu. Začuo se škljocaj i četvorina je nestala. Iz naslonjača je ustao jedan čovjek i rekao: "Zadovoljstvo i čast je upoznati najvjerniju prezentaciju velikog detektiva." Prošao je kraj Val i prišao Sheru koji je automatski pružio ruku. "Morate me ispričati. Nažalost, patim od kožne bolesti, rijetke vrste ekcema koji se pogoršava pri bilo kakvom dodiru s drugom kožom. Nosim rukavice, ali svejedno ne mogu riskirati, gospodine Havnes, ne mogu riskirati." Njegov glas bio je suh, tanak i odriješit. Stolice su bile smještene u grubom polukrugu oko Waymarkovog naslonjača u koji je opet pažljivo sjeo. Lavender je trenutak oklijevao, zatim se povukao.

"Ispričavam se i za gotovo potpunu tamu u kojoj moram živjeti. Možda vam je Paul rekao za moju ekstremnu osjetljivost na svjetlo. Da odgrnem zavjese za nekoliko minuta bio bih u krevetu s jakom

migrenom, sijevajućim bolovima u očima i osjećajem da mi se očne jabučice okreću ispod kapaka.“

"Ali, možete gledati televiziju", reče Sher.

Waymark se štektavo nasmijao. "Da, mogu, ali samo ako imam ovo." Podignuo je naočale položene na ručku naslonjača. "Napravljene su od posebne plastike koja smanjuje zrake svjetlosti koje su tako agonizantno bolne. Ako ih nosim mogu gledati televiziju, čak kratko prošetati vani bez da patim od probadajućih bljeskova koji od mog života čine jad i bijedu. Nažalost, to ne traje. Nakon nekog vremena danjeg svjetla moram se povući. Mogu gledati čarobnu kutiju dva, tri sata, ali onda počinju reska probadanja kao znak daje vrijeme da prestanem." Stavio je naočale.

"Gledao sam samo nekoliko minuta, nema razloga da vas silim da sjedite u mraku. Paul, hoćeš li biti tako dobar da razgrneš zavjese.“

Decker je prišao, povukao uže zavjese. I ovdje su prozori bili od zatamnjenog stakla, ali je hrastom presvučena soba ipak postala vidljivom, s policama za knjige koje su se nizale duž dva zida, i s kaminom sličnim onome u ulaznom holu, ali manjim, sa starom, pocrnjelom rešetkom. Iza prozora sterala se njegovana tratina. Ali ono u što su Sher i Val gledali bio je njihov domaćin. Naočale, velike i gotovo crne, skrivale su oči, ali čovjek u naslonjaču mogao je svakako biti onaj s fotografija. Lice, vrlo mršavo, usko, duboko izbrazdano, bilo je natkriljeno neurednom hrpom srebrnosive kose. Rukavice su sezale gotovo do zapešća. Nosio je dugačku crnu kućnu haljinu i crvene papuče i kad bi ustao, kao što je sad učinio, pored korpulentnog Deckera izgledao je nestvarno, prije duh nego čovjek. Ali ipak, pomislio je Sher, kad bi mu vidjeli oči taj dojam bi mogao biti drugačiji. Nije vjerovao da su oči prozori duše, ali opet, lice bez očiju je na neki način prazno, ne možeš znati što se događa iza.

Waymark je okrenuo crne naočale prema Sheru, obratio mu se kao da su sami.

"Biti izgnanik iz svijeta prirode nije sretna sudbina, gospodine Havnes. To znači biti manje nego napola živ. Mozak ostane bistar, ali kakvog interesa može imati invalid u onome što se događa u svijetu? Te stvari sam ostavio, kao što sam ostavio i uživanje u jelu. U tome također nisam imao izbora, jer moja je probava sasvim uništena.

Čarobni ekran i najveći detektiv literature, to su moje utjehe. Kakav je dojam ostavio na vas ulazni hol?"

"Izgledao je maglovito poznato. Kao da sam ga već vidio."

Ponovo štektavi smijeh. "Vrlo dobro. Naravno da ste ga već vidjeli, iako nije reproduciran u tako vjernim detaljima. Sjećate se Baskervilskog psa i hola u kojije Watson ušao sa Sir Henrvjem Baskervilleom?"

Sher je stavio ruku na glavu, jedna od holmsovskih gesta koje su postale njegova druga narav. "Naravno. Prozori s oslikanim staklom, opločenje, jelenje glave i galerija uokolo na vrhu. Sve je u priči."

"Upravo tako. Ispustio sam grbove na zidovima nemam na njih pravo. Ushitili ste me, gospodine Havnes. Dopustite mi da vam pokažem neke stvari koje imam ovdje, a za koje sam siguran da će vas zanimati. Sva prva izdanja i, naravno, objavljivanje Studlje u skrletnom uBeeton's ChristmasAnnual, ali jedna ili dvije stvari su " zasmijuljio se, ostavivši rečenicu nedovršenom.

Val se pridružila Deckeru koji je stajao gledajući kroz zatamnjene francuske prozore. Otvorio ih je i spustili su se na travu. Upitala je da li Waymark ikada izlazi ovamo. "Čini mi se da sam vidjela njegovu fotografiju snimljenu na otvorenom."

"Ne možete sve što on kaže uzeti zdravo za gotovo. Ne mora ga uopće zanimati politika, ali mogu vam reći da ne potpiše ni jedan papir bez da provjeri na što ga to obvezuje, mada detalje prepušta meni. I, ako stvarno želi vidjeti nešto, otići nekamo, on to može, tako kaže doktor. Pazite, ja ne sumnjam da on misli da trpi agonalne boli, ali je krasno kako one nestanu kad radi nešto kao što je pokazivanje vašem mužu stvari u vezi Sherlocka. A i ne vjerujem daje izgubio interes za žene." "Ali, ako ne može podnijeti dodir " Pogledala ga je. Oboje su prasnuli u smijeh. "Gospođo Havnes, vidim da imamo isti smisao za humor. Mogul i njegove dame su jedna od misterija dvorca Baskerville koju nikada nisam pokušavao riješiti.

Možda samo razgovara s njima, možda je sve samo dio igre 'kao da' koju on igra sa svijetom."

Prešli su tratinu i pogledali natrag. Na jednoj strani stajala je masa dvorca, na drugoj dva dugačka bloka zgrada koje su mogle biti dio modernog sveučilišta. "Tamo prijeko su spavaonice, bazen, blagovaonica i takve stvari," reče Decker. "Ustvari, cijela je stvar ono

što vi Englezi zovete djetinjastom zabavom, zar ne?" "To nije djetinjasta zabava, to je čudovište. Ne znam kako vam je uopće ikada dozvoljeno da to napravite."

"Znate kako kažu, sve je moguće ako imate dovoljno novaca. I kome tosmeta, nema susjeda koje bismo uznemiravali, a poniji se nikada nisu bunili. A, evo, dolazi trenutno ustoličena slušačica."

Iz jednog od modernih blokova dolazila je prema njima neka žena. Duga svijetla kosa padala joj je do ramena, lice joj je bilo obične ljepote. Obrve očupane u luku iznad krupnih plavih očiju davale su joj izgled stalne začuđenosti.

"Ovo je Polly Flinders, što nije njeno ime, nego joj ga je Mogul dao. Polly, pretpostavljam da si znala da danas dolazi gospodin Havnes, glumac. Ovo je njegova žena Val."

"Bog." Polly je izvukla malu mekušnu ruku da se rukuje. "Ne viđa se mnogo stranaca. Dobro došli u zatvor."

"Ne brinem zbog ovakvih primjedaba", reče Decker blago.

"Imate bodljikavu žicu svuda naokolo, stražare na vratima, kako biste to drugačije nazvali?"

Deckerov glas bio je još uvijek blag. "Ti znaš da je to zaštita za gospodina Waymarka."

"O, to je samo zato? Upamtit ću. Dobar provod, gospođo Haynes."

"Može otići kad god zaželi, i ne bi mi bilo žao", reče Decker. "Mada, Mogul postane zlovoljan bez svojih slušačica."

"Gospodine Decker " "Paul."

"Oprosti mi što sam znatiželjna, jer jesam znatiželjna, nema svrhe to poricati, ali kako je ona došla ovamo? Mislim, kako je uopće ikada naišla? Naravno, ako je odgovor nezgodan „

"Val, ovdje nema tajni, nema se što kriti. Polly je bila Lavenderova djevojka, tako je i došla. On je bio glumac koji nikada nije uspio i postao je bolničar, a ona je bila plesačica u nekoj golišavoj predstavi, stoje, moram reći, taman na njenom nivou. Kao što sam već rekao, ovo nije samostan, neki od osoblja su vjenčani, drugi imaju djevojku ili dečka koji dolaze vikendom. Polly je došla na vikend, Mogul ju je slučajno zapazio, i to je to. Ona mu dolazi na par sati svakog dana, on kaže da samo priča s njom, i možda je tako, ali tko bi želio pričati s Polly Flinders? Izgleda da ga to čini sretnim. Jedini je problem u

tome što ona i Lavender više nisu u istim odnosima, čuo sam, i to unosi razdor.“

Našli su Waymarka i Shera kako sjede za stolom. Sher je povikao: "Val, dođi, ovo je nevjerojatno." Prišla je i pogledala u, činilo joj se, prilično nespretan crtež. "Znaš li što je to?"

"Gospodin Sherlock Holmes, pretpostavljam. Iako moram reći da mu baš ne liči." "Pogledaj posvetu.“

Pročitala je: "Doktoru Cowanu Dovleu, u nadi da će njegovu mormonsku knjigu slijediti nove u istom duhu. DHF".

"Bez obzira na činjenicu tko je to pisao, taj nije znao kako se piše Conan „

Sher reče važno: "To je crtež D. H. Fristona koji je bio ilustracija zaoriginalno objavljivanje Studije u skrletnom u Beeton's Christmas Annual. To je prvi ikad načinjen crtež Sherlocka Holmesa. A pogledaj ovo Conan Dovleov originalni rukopis komada koji je William Gillette odabrao i pripremio kad je prvi put igrao Holmesa na sceni. I rukopis Studije u skrletnom, neke radne bilješke zaPsa " okrenuo se Waymarku. "Gospodine Waymark, dugujem vam ispriku. Kad bi netko rekao da ste najveći kolekcionar Sherlocka Holmesa, izražavao sam sumnju. Bio sam u krivu.“

"Drago mi je da vam se sviđa." Waymark se štektavo nasmijao.

"Hej, Warry." Polly je ušla kroz staklena vrata. "Vrijeme za slušanje." Tamne naočale okrenule su se prema njoj, suhi glas reče: "Ne sad, Polly." "Sad je moje vrijeme da dođem.“

"Rekao sam ne sad. Lavender će te zvati kad ću te trebati." Ozlovoljila se, postavila kao da će dalje protestirati, a onda ih ipak ostavila. "Nalazim daje terapija, seanse pričanja u mračnoj sobi o bilo čemu što mi padne na pamet, blagodat za psihu. Jer moji me živci drže na životu. Čovjek kao vi, gospodine Havnes, veliki glumac, koji superiorno vlada svojim mislima, tijelom, svim svojim pokretima, nema potrebu za takvom terapijom." Tanak glas je prepuknuo, spustio je glavu, rekao gotovo šapćući: "Navucite zavjese, ne mogu podnijeti svjetlost." Kad je dan bio uklonjen progovorio je istim suhim šapatom. "Bilo je veliko zadovoljstvo upoznati se s vama. Bojim se da sam se previše uzбудio, mogu osjetiti kako mi vibriraju vršci živaca. Oprostite mi što vas molim da me sad napustite. Paul će vam pokazati kazalište, promijenite ondje što god treba. Alija ću vas

čekati, gospodine Haynes, čuti vaše čitanje bit će jedan od najvećih događaja u mom životu. Znam da me nećete razočarati." Nije čekao potvrdu ili odgovor. "Žao mi je, ali moram se odmoriti."

Dok su napuštali sobu Lavenderova u bijelo obučena visoka figura ulazila je na druga vrata.

Decker ih je odveo u prostoriju unutar središnjeg dijela dvorca i objasnio da je to Waymarkova osobna kinodvorana.

"Tvrđi da ima sve što je ikada snimljeno o Sherlocku za film ili televiziju, i mislim da bi to mogla biti istina. Ima i sve vaše TVfilmove, naravno, često ih vrti, ' kaže da su najvjerniji originalnim pričama. Kao što vidite, postoji podignuto postolje na kraju, za što se nadamo da bi moglo poslužiti kao pozornica. Tražio sam „

Prekinuo se kad su se ugasila svjetla i na ekranu se pojavilo Sherovo lice, u ustima lula iz koje se spiralno diže dim. Nosio je kućnu haljinu i sjedio prekriženih nogu na gomili jastuka i podmetača. Pojavio se naslov, Doživljaji Sherlocka Holmesa sa Sheridanom Haynesom u "Čovjeku s krivom usnom". Kamera je prešla na Watsona koji je s drugog kraja sobe zabrinuto gledao u Holmesa kroz omaglicu dima. Decker vikne: "Bit će dosta", a njima reče: "Nisam mogao odoljeti maloj demonstraciji.

Mogul sjedi ovdje satima gledajući Sherlockove filmove. Ima daljinsko upravljanje kojim može izabrati bilo koji od stotinjak filmova."

Svjetla su se ponovo upalila i iz stražnjeg dijela prostorije pojavio se Jimmy u društvu s niskim čovjekom crne brade. "Ovo je Bili Hogan", reče Decker. "Bili, neće biti nikakvih problema za bilo kakvu posebnu rasvjetu koju će gospodin Havnes trebati za svoje čitanje, zar ne?" Crnobradi progundā nešto što je moglo značiti odobravanje, zureći napeto u Shera. Decker ih je otpratio do povišenog dijela, i Sher je dao upute o postavljanju stalka za čitanje i rasvjete kakvu bi trebao. Hoganovi odgovori izgledali su izgovarani gotovo nasumce, ijednom ili dvaput Decker gaje oštro ispravio. Sher je osjetio napetost u čovječuljku, kao u glumca koji nije siguran u svoj tekst. Crnilo električareve kose i brade nije se slagalo s njegovim svijetlim obrvama. Kad su se vratili do Val, Decker ga je upitao je li zadovoljan uvjetima.

"Pozornica je dobra i akustika mi se čini u redu, ali rasvjeta neće ići. Moram biti iskren i reći da me gospodin Hogan nije impresionirao."

"Potpuno je točno da on nije stručnjak. Recite meni što vam je potrebno."

"Bit će neophodno da dođe nekoliko tehničara za rasvjetu koji rade u kazalištu. Oni će znati točno što treba, i mogu to postaviti za par sati."

Decker je zabilježio. "Još nešto?"

"Samo da baš nisam presretan glumiti pred publikom od jednog čovjeka."

"U redu, u redu, shvaćam. Ja ću biti ovdje, ne bih to propustio, moguće Lavender, možda Gordon i još poneko. Možda će trebati malo nagovarati Mogula, ali ja ću to urediti. Svi ćemo se smatrati privilegirani. Sumnjam da Polly ima interesa za Sherlocka Holmesa, ali bi se isto mogla naći ovdje. Sada bismo možda mogli razgovarati o detaljima. Sto se tiče novca, on nije važan. Ovdje sam zato da Mogul dobije ono što zaželi..."

Pola sata kasnije bilo je utvrđeno da bi Sher trebao nastupiti za dva tjedna. Decker ih je otpratio natrag do ulaza gdje ih je čekao njihov BMW, izrazio svoje zadovoljstvo zbog ugodnog razgovora s Val i napustio ih. Kad je otišao, Brian je pokazao svoje bijele zube i upitao jesu li uživali.

Val reče da to baš nije prava riječ, Sher nije odgovorio. Kroz prozor kućice načas je ugledao dugu plavu kosu Polly Flinders. Zatim su krenuli, vanjska vrata su im se otvorila i oni se odvezoše preko vrištine iz dvorca Baskerville.

"Nešto je čudno", reče Val dok je pripaljivala cigaretu. "Nešto je zbilja mutno u svemu tome. Zamijećujem mogućnost pobuđivanja Sherlockove pažnje. To bi mogao biti glumac koji igra Waymarka, što bi objasnilo zašto ga nitko ne može vidjeti. Ili bi to mogao biti Waymark kojeg drogama drže bolesnim, zatvorenik u vlastitom dvorcu. Daljnja razmišljanja. Imamo samo Deckerovu riječ za to da Waymark pregledava sve papire prije nego ih potpiše. Kako ti se sve to čini?" "Mislim da radiš klasičnu grešku teoretizirajući bez činjenica."

"Čini mi se da sam to već čula. Hvala, Sherlock. Još neki prijateljski komentar?"

"Waymark sasvim sigurno nije bio drogiran kad smo ga vidjeli. I mislim da uopće nema sumnje da smo pričali s njim, a ne s glumcem. Govorio je o knjigama i rukopisima Sherlocka Holmesa, ne samo o stvarima koje sam ti pokazao, i nema sumnje u njegovo znanje. Siguran sam da je njegova kolekcionarska strast prava." "To je moglo biti namješteno, da te impresionira."

"Ne vjerujem. On nije recitirao ulogu, bio je sposoban odgovoriti na pitanja o stvarima koje nikako nije mogao predvidjeti. Ono što ne razumijem " "A, dakle ipak postoji nešto što ti ne razumiješ. Hura!"

"Ironija ti ne pristaje. Zašto je Hogan nosio lažnu bradu i brkove? Val, budi pažljiva s tom cigaretom." "Siguran si?"

"Da. Obrve su mu bile svijetle, a i kosa na potiljku. Nosio je crnu periku s bradom i brkovima. Blesavo."

"Kakav si ti pronicljivi stari Sherlock. Bi li rekao da počinje igra? Ili ću ja?"

"Nema nikakve igre. Istina je vjerojatno daje Waymark samo ekscentrični bolesnik kao što kažu novine, a Hogan nosi svoju periku pred strancima da sakrije neki nakazni ožiljak."

"Ti baš znaš pokvariti veselje."

"I mislim da bismo trebali nazvati Brinslevja." "O, bože."

Nazvali su, bili pozvani na izvrсни obrok, kako je Brinsley nazivao improviziranu večeru, prespavali noć i krenuli rano ujutro. Brinslevjeva žena obožavala je svog muža na način koji je Val nalazila iritirajućim, a sam Brinsley bio je prijazan i pokroviteljski kao i uvijek. Vratila se u London loše raspoložena.

Neočekivani susret sa starim prijateljem Posjet dvorcu Baskerville bio je u petak. Sher je otišao u Kopenhagen sljedećeg utorka. Val je kanila poći s njim, ali je na kraju otišao sam. Jedan od njenih najboljih kupaca, Amerikanac, odvjetnik, nazvao je da kaže daje neočekivano u Engleskoj i da bi je volio izvesti na ručak, a nešto u prošlosti upućivalo je na moguć unosan posao.

Na aerodromu Kastrup priređen je mali prijam dobrodošlice, dva Danca i skupina reportera. Sher je imao pratnju sve do hotela Kongens Nivtorv, i pristao da sljedeće jutro da intervju za Politiken i Berlinske Tidende. Zatim su ga ostavili s Ulrichom i Peterom, predsjednikom i tajnikom Društva srebrnog sjaja Danske, koje gaje i pozvalo.

"Vi se znate, vjerujem", reče Ulrich.

"Baš sam pomislio da da." Peter je bio mali i okrugao, velikog klaunovskog lica, Ulrich visok i mrk. "Mi smo stari prijatelji."

"Vjerujem da ćete nam učiniti čast i prisustvovati skromnoj večeri Srebrnosjajaca danas navečer."

"Osim ako nemate pametnijeg posla", reče Peter i namigne. Preživao se Mortensen i bio je putnički agent koji je Sheru napisao obožavateljsko pismo o njegovom portretiranju velikog detektiva. Nekoliko tjedana kasnije došao je u London i bio Sherov gost na primanju Moire Wilde, glumice koja je igrala Violet Hunter u "Bakrenim bukvama". Na primanju je Peterovo ponašanje bilo izrazito otvoreno. Otišao je s mladom glumicom s kojom je pričao i drugi dan sugerirao daje večer završila s nekom vrstom orgije za koju se ispostavilo da misli da ju je Sher organizirao.

Sher reče da bi mu bilo izrazito drago prisustvovati večeri.

"Vrlo dobro. Bit će mi zadovoljstvo doći po vas u sedam. Sad ću vas napustiti, ako dozvoljavate. „

"Da, kako je lijepa gospođa Havnes, Val?" upitao je Peter naglašeno kad su ostali sami.

"Vrlo dobro. Vodi jedan antikvarijat i morala je ostati u Londonu da se vidi s Amerikancem koji je upravo doletio."

"Šteta. Voliš svoju ženu, naravno. Ja isto imam prekrasnu ženu, i strašno je volim." Peterova gumena usta spustila su se u trenu kao da će zaplakati. "Ali ponekad je dobro biti sam u stranom gradu, nije li istina? Možeš otići na prijam, to je stvarno divno, sjećaš se?"

"Prijama u Londonu? Da."

"Prijama i poslije prijama. Mala Griselda i njeni prijatelji, nisam zaboravio." Sher reče, kao i prije, da nema ništa s onim što se događalo nakon što je Peter otišao.

"Ti si diskretan. Ali slonovi pamte, dobro ćemo se zabaviti ovdje. Žene, žene, volim žene." Peter je zapucketao prstima, malo zaplesao, prebacujući težinu s noge na nogu. "Ne večeras, možda sutra poslije čitanja, ha? Večeras imamo jedno drugo malo iznenađenje za tebe. No, bit ćeš umoran, ostavit ću te da se odmoriš." Kakva vrsta iznenađenja? Ukazala mu se užasna slika neke divovske verzije kisograma, možda puding u obliku Baskervilskog psa iz kojeg izlijeće gola djevojka i baca mu se oko

vrata vičući: "Poljubac od Irene Adler". Ali danski šerlokijanci s kojima su ga upoznali na večeri bili su svečane figure, bradati, ozbiljni studenti učitelja u kojeg se ne bi moglo sumnjati da dopušta ubacivanje golih djevojaka u puding. Peter je stajao kraj njega, komentirajući ostale goste u prolazu, ponekad i zlobno.

"Rolfe je znanstveni genij, tako sam kaže ... Elise je jedna od naših romansijerki koje najviše obećavaju, tako su govorili prije dvadeset godina i tako još uvijek govore ... Anders je vodeće svjetlo u Klubu Sherlocka Holmesa, nisu zadovoljni jer su Srebrnosjajci došli na pomisao da te pozovu." Sher je smetnuo s uma obećano ili prijeteće iznenađenje kad mu je prišla osoba sa široko raskriljenim rukama, a Peter rekao pobjedonosno: "Aha. Ovdje ne treba upoznavanje, mislim."

Crveno uglasto lice i zdepasto tijelo bili su mu nepoznati. Ipak, bilo je nešto ...

"Škola Hunters, dramska grupa, radili smo Otela."

Čovjek se obrati Peteru: "Već tada je bio glumac, izvikivao je replike kao daje sam na svijetu, gotovo me udavio jedne večeri." Komičnim falsetom rekao je: "Tvoja žena, moj gospodar, tvoja prava i odana žena." "Billie Bailey."

"Bertie, ali u pravu si. Mora biti, pa ne znam koliko godina, dvadeset ili više. Ne znamo se samo iz škole, bili smo zajedno na Oxfordu. On je bio na Drami, ali ja sam u to doba odustao od Desdemone." Peter, vjerojatno i ne shvativši primjedbu, zakima i nasmiješi se. "Drago mi je da te vidim, Sher."

Sher je promrmljao nešto nepovezano. Može li ovaj proćelavi čovjek crvenog lica biti Bertie Bailev, školska droljica u doba kad je Sher pohađao javnu školu? Gologuzi Bailev, kako su ga opravdano zvali, bio je omanji dječak s nježnim crtama lica, prirodna meta dobrog dijela starijih učenika. Je li on bio jedan od njih? Jednostavno se nije mogao sjetiti, mada je pamtio daje vidio Bailevja jednom ili dvaput na Oxfordu i izbjegavao ga, što nije bilo teško jer su se našli na različitim godinama i različitim studijima. Kad je izronio iz ove mentalne omaglice, Bailev je pričao.

"Ovdje sam već dugo, civilizirana zemlja, čiste ulice, čisti zrak. Ponekad odem do Londona, ali on sad izgleda tako prljav. Ne podnosim prljavštinu, ne vidim nikakvog opravdanja za nju. Čitao

sam neki dan da su proveli inspekciju po kuhinjama londonskih hotela, pola od njih je puno žohara, neki tip koji je jeo juhu našao je tri komada u njoj, stoje to?"

Peter reče da se nada da su bili dobro kuhani. Sher je pitao je li i Bailev član Srebrnosjajaca.

"Ne mogu reći da jesam, ali, kad sam čuo da dolaziš, pomislio sam da te moram doći pozdraviti, popričati o starim vremenima. Peter i ja radimo nešto zajedno, pa je bio tako dobar da me pozove."

Smjestili su ih jednog kraj drugog na večeri. Sher se trudio da priča s Elisom, vječnoobećavajućom romansijerkom, koliko god je to bilo moguće, ali je Bailev održavao takvu bujicu konverzacije o ljudima i događajima iz školskih dana da ga se nije moglo ignorirati. Potreba da ponudi neki odgovor na primjedbe o ljudima o kojima godinama nije mislio, činile su da je Sher pio više nego inače, i možda je alkohol izoštrio njegova osjetila tako daje bio svjestan uznemirenosti iza poplave riječi. Nije se iznenadio, a nije shvatio ni kao seksualni poziv, kad je, dok su odnosili tanjure, Bailev snizio glas i rekao: "Dođi sa mnom kad ovo završi. Ima netko tko te želi upoznati." Upitao je zašto, a odgovor gaje dočekaio nepripremljenog. "Da razgovara o Sherlocku Holmesu."

Počeo je objašnjavati da mu je jedan od ciljeva u životu izbjeći obožavatelje koji žele da im potpiše knjige i kazališne programe, ili razviju teorije o tome stoje Holmes radio na Tibetu ili samo pokažu kakva je njihova znanstvena upućenost, kad je Ulrich ustao i predložio zdravicu u čast važnom gostu koji im je prvi na televiziji pokazao pravog i istinskog Sherlocka. To se pokazalo kao samo jedna od nekoliko zdravica na koje se tražilo da odgovori, ne držanjem govora, nego ispijanjem naskap sa svakim zdravičarem. Za vrijeme zdravica Bailev je ostao klonuo u svojoj stolici, buljeći u stolnjak. Kad su završile, Ulrich je odlučio promijeniti raspored sjedenja, govoreći da bi svi željeli razgovarati s gospodinom Sherlockom Holmesom ne, mislio je Sheridanom Haynesom. Sher je osjetio kako mu nešto vuče rukav dok je ustajao.

"Vratit ćeš se, je ' da? Za stara vremena. Molim te." Ugledao je vlažne Bailevjeve oči i kimnuo u znak pristanka.

Otišli su pola sata nakon toga. Sher je odbio pet, šest poziva Srebrnosjajaca da se vrati s njima na noćnu čašicu, rekavši da ide s

prijateljem popričati o starim vremenima.

Počela je kiša. Stigli su taksiji. Pored njih je prošao čovjek, mala brzajuća figura s kišobranom podignutim prema kiši. Bilo je nešto u toj figuri, nakratko osvjetljenoj svjetlom iz restorana, što se činilo poznatim, ali prije nego je imao vremena razmisliti o tome bili su u taksiju, odvozeći se.

U taksiju je Bailev pričao o sebi na način koji nije ostavljao sumnje o njegovim sadašnjim seksualnim sklonostima.

"Prekrasan grad, Kopenhagen. Otvoren, slobodan, radiš što ti se sviđa, nikoga nije briga. Već odavno sam otresao londonsku prašinu sa svojih cipela, jesam li ti to već rekao? Znaš zašto? Iskreno, osjećao sam da guši moj stil, tako malo akcije, ako razumiješ što mislim."

"Mislim da da, ali ti me iznenađuješ. Mislio sam da je London grad koji je pun akcije."

"Moji ukusi su ponešto specifični, mislim, više mladenački."

Sher je počeo žaliti što se nalazi u taksiju. "Moram ti reći da ja ne samo igram Sherlocka Holmesa, nego "

"Moram ti reći, Bertie. Uvijek si me zvao Bertie."

"Jesam li? To nekako blesavo zvuči, ali dobro. Sherlock Holmes je bio staromodan, a takav sam i ja. Ne odobravam droge "

"Niti ja, sigurno ne, ja ih ne uzimam."

"Ili radikalne feministkinje, vjerujem da se tako zovu."

"Grozne ženske, slažem se."

"I dok mislim da bi ljudi privatno trebali raditi što im se sviđa, jako im zamjeram ako o tome govore u pojedinostima."

"O, dobro. Moram reći da si se promijenio. Sjećam se kad sam bio Desdemona i kad si me umalo zadavio jer sam koketirao s Jagom. I ne mislim na pozornici." "Ne sjećam se."

Bailev se povukao u svoj kut taksija. Sher je upitao postoji li zaista čovjek koji želi s njim razgovarati o Sherlocku Holmesu.

"Naravno da postoji, nemoj misliti da sam to izmislio. On bi htio da mu pomogneš."

"Na koji način?"

"Ne znam." Glas mu se promijenio kao onda kad je povukao Sherov rukav za večerom. "Pričao sam o tebi, često to činim, bojim

se. Želi te upoznati. On je moj partner, ne baš partner, radim s njim nekada.“

"Što radiš?"

"Uglavnom strojni alat. Izvozim strojeve u južnoameričke države, a on je predstavnik, ima mnogo korisnih poznanstava. To i čini život, ponekad mislim, sklapanje poznanstava, slažeš se?"

Sada su vozili ravnom cestom, s kućama sa svake strane. Iza njih su se vidjela automobilska svjetla. Skrenuli su na ulazu u blok stanova i izašli. Automobil iza njih nakratko ih je osvijetlio, zatim prošao. "Evo nas", reče Bailev bespotrebno. Stan je bio na trećem katu. Dnevna soba imala je prozor koji je gledao na ulicu i kraj njega staklena vrata koja su vodila na balkon. Bailev je navukao zavjese, zatim se ispričao. Sher je gledao slike. Na zidu iznad kamina visjela je uljana slika časnika u odori, ruka na širokim plećima, kako strogo gleda u sobu, na polici ispod njega fotografije očito istog čovjeka bez odore u vrtu, visoka mršava žena s jedne strane, a s druge dječak od oko jedanaest ili dvanaest godina, dječak kojeg se Sher sjećao iz škole. Na ostalim zidovima bile su školske grupe iz škole Hunter's, slike iz školskih predstava, na jednoj se Sher prepoznao, i više fotografija, očito iz mnogo kasnijeg vremena, slikanih u nekoj drugoj školi. Je li na njima Bailevjev sin? Čuo se šum vodokotlića i njegov se domaćin vratio. Ponudio je piće koje je Sher odbio.

"To zovem svojim zidnim sjećanjem. Moj otac je bio redovni vojnik, brigadni general u Kraljevskim inženjerijskim jedinicama. Bojim se da sam mu ja uvijek bio razočaranje, želio je da ga slijedim u službi, ali ja jednostavno nisam mogao podnijeti taj život. Nismo to nikad prerasli. Misliš li da su djeca uvijek razočaranje svojim roditeljima?"

"Ne znam. Nemam djece.“

"Niti ja. Gledao si i druge fotografije, jesi li me prepoznao?"

Pokazao je jednu figuru na novijim školskim fotografijama, i Sher je vidio da nije uspio primijetiti odraslog Bailevja među učiteljima. "To je bio moj život, bio sam rođen da podučavam. To je slikano, o, pa prije petnaest godina. Dvije godine kasnije postao sam glavni asistent. Ali onda, hm, ja sam impulzivno stvorenje, i volim ljepotu, nikad nisam mogao odoljeti ljepoti.“

"Poštedi me detalja.“

"Ono što me smeta je što ljudi govore stvari da te povrijede, zaboravljaju daje Isus govorio da bismo trebali voljeti jedni druge. Mislim da ću popiti čašicu, siguran si da ti nećeš? Daj sjedni."

"Kad će stići tvoj prijatelj?"

"O, svaki dan. Sjedni, nerviraš me." Sjeli su u naslonjače, prazan trosjed između njih čekao je da ga netko zauzme. "To su bile najbolje godine mog života, godine u Hunter'su. Znaš li da mogu nabrojati imena svih koji su glumili u našem Otelu, i u većini drugih školskih drama, isto. Kod kuće je bilo grozno, brigadir je uvijek vikao na mene i svađao se s mamom. Ići natrag u školu bilo je pravi blagoslov, imao sam osjećaj da sam željen. Nisam to osjetio već dugo vremena. To su bile najbolje godine našeg života, nisu li?" Izvadio je rupčić iz rukava, ispuhao nos. "Da li ti ikada tako osjećaš?"

"Nikad." Njegova sjećanja na Hunter's bila su mutna, Oxforda se sjećao bolje jer je tamo prvi put ozbiljno shvatio glumu kao svoj poziv. Njegov otac, direktor male trgovačke banke, prihvatio je mogućnost mirno, rekavši da će ga financirati pet godina. Održao je riječ, i kad je isteklo pet godina, Sher se morao sam snalaziti. Brinslev je već imao liječničku praksu, njegov mlađi brat David bio je mladi sveučilišni nastavnik. Nakon što mu je ukinuta očeva potpora prolazio je kroz prilično mršavo razdoblje, zatim se oženio s Val i, gotovo kao čarolijom, počele su pljuštati ponude za uloge.

Nije slušao Bailevja, ali možda to i nije bilo važno, jer je on još uvijek pričao o školskim danima. Sher je pogledao na sat. Bila je prošla ponoć.

Zazvonio je telefon. Bio je na zidu kraj vrata i Bailev mu je prišao. Bio je leđima okrenut Sheru i snizio je glas tako da su se tek tu i tamo čuli dijelovi rečenica. "Naravno da ne", reče. "Molim te, nemoj misliti... Nikad ne bih učinio takvu stvar ... Griješiš ..." Zatim je stišao glas da je postao nečujan. Spustio je slušalicu, okrenuo se Sheru.

"Jako mi je žao, moj prijatelj ne može doći." Sher je ustao. "Nadam se da se ne ljutiš na mene."

"Ne na tebe. Nije mi baš drago što tvoj prijatelj trati moje vrijeme."

"Nisi nikome govorio da idemo ovamo? Ne, naravno da nisi. To mora da je greška."

"Kakva greška?"

Bailevjevo lice nabralo se u očaju. Izgledalo je, opet, kao da će zaplakati. "Ne mogu ti reći koliko mi znači što sam te opet vidio. Lijepo od tebe što si došao ovamo u Hellrup. Kad bi bar mogao ostati spavati ali znam da imaš obveza, pozvat ću ti taxi, bit će tu za pet minuta. Što se tiče ovog posla sa Sherlockom Holmesom. Molim te, shvati da je moja uloga bila samo da vas upoznam, to je bilo apsolutno sve."

"Kojeg posla sa Sherlockom Holmesom? O čemu pričaš?"

"Kunem ti se da ne znam." Stavio je ruku na srce, kretnjom koja je podsjetila na onu njegovog oca na slici. "Ali neki ljudi, neki ljudi koje poznaju moji prijatelji nisu baš ugodni. Necivilizirani, razumiješ. Ne kao ti i ja."

"Ali ipak si htio da upoznam tvog prijatelja. Kako se on zove?"

"To sad ionako nije važno, zar ne? Ali nisam imao nikakvog izbora, zbog nekih sam stvari zaista obvezan."

"Raditi što ti oni kažu?"

"Ništa takvog. Nema ničeg lošeg u tome, kako bi moglo biti, samo upoznavanje." Krvlju podlivene vodenaste oči koje su jednom bile Desdemonine gledale su ga ispitivački. "Ali sad, po svemu sudeći, nešto nije u redu i njemu se to ne sviđa. Samo kažem da nemam ništa s tim, ja sam samo treća strana. Ali, molim te, budi oprezan."

Rukopis Val je nazvala sljedećeg jutra u devet. "Onda, gdje si bio sinoć? Vani s onim malim vragom Peterom?"

"Samo čudna večer sa starim poznanikom. Kakav je bio tvoj Amerikanac?"

"Proveo je cijeli ručak pričajući mi koliko je platio za japanski netsuke i kineski žad, zatim omalovažavajuće prokomentirao skoro pa sve u dućanu, uključujući neke stvari za koje je rekao da su lažne, i završio rekavši kako je lijepo da me opet vidio. Šteta, voljela bih da sam išla s tobom. Što se danas događa?"

"Samo dva intervjua za novine ujutro i čitanje navečer. Vraćam se u neko doba sutra."

"Nemoj se praviti da ti je dosadno, znaš da voliš igrati Sherlocka Holmesa. Usput, zvao je Paul Decker, Prvi ministar, osobno, rekao kako je Mogul ushićen što te upoznao, kako jedva čeka da itd."

Bila je istina da je uživao u intervjuima s bistrim mladićem iz Politikena i ozbiljnom djevojkom iz Berlinske Tidende, i bio je

razdragan što je mogao primijeniti koji holmsovski trik na njima. Sher je iznenadio mladića rekavši mu da je živio neko vrijeme na sjeveru Engleske, a djevojci daje podučavala ples, zaključci ili pogađanja koje je temeljio na mladićevim kratkim aovima kombiniranim s tragovima lankeširskog naglasaka u nekim riječima, te mišićavim djevojčinim listovima i načinu kako se okrenula, gotovo učinivši piruetu, kad je ušla u sobu. Naravno, pogađanja su mogla biti pogrešna, ali pošto su oba bila točna, novinari su bili impresionirani. Pitali su da li su čitanja naporna, da li osjeća da potiskuje svoju vlastitu osobnost u korist one Sherlocka Holmesa, da li je primijenio pravu holmsovsku logiku u rješavanju harate ubojstava. Pitanja su bila poznata, isto kao i ono s kojim je ozbiljna djevojka završila: Sto mu se najviše sviđa u Danskoj? Sher je upotrijebio uobičajeni odgovor: ljudi.

Ubrzo nakon što su otišli, zazvonio je telefon. Bio je Peter.

"Ej, bok, jesi li se dobro proveo sa starim prijateljem? To je bilo iznenađenje, ha?" Nije čekao odgovor. "Usput rečeno, nadam se da si slobodan za mali ručak. To je sjajno. Imat ću i gosta koji se posebno želi upoznati baš s tobom. Čuo si za doktora Langeru?"

"Mislim da ne."

"Zapanjuješ me i šokiraš", reče Peter razveseljeno. "On je profesor Sherlock Holmes studija na Sveučilištu Groningen." "Nisam imao pojma da postoji takvo mjesto."

"Uvjeravam te da postoji. On je ovdje posebno zato da vidi poznato čitanje velikog Sheridana Havnesa. I imat će iznenađenje za tebe."

"Još jedno? Nisam siguran da će moj nervni sustav to podnijeti."

"Kako to misliš? A, šališ se. Kažem ti unaprijed tako da se možeš pripremiti. Za pola sata pokupit ću te u predvorju, dobro?"

U predvorju je mali ćelavi čovjek, kojeg je vidio prošlu noć ispred restorana, sjedio i čitao novine kraj vrata. Sher je krenuo prema njemu, a čovjek je podignuo novine tako da mu se vidio samo vrh glave. Prije nego je mogao odlučiti da li da mu se obrati, stigao je Peter i odvezao ga u malom Volkswagenu kojega je vozio odsutno, ne gledajući cestu, pa čak ponekad i ne držeći volan dok je pričao o doktoru Gottfriedu Langeru, koji je objavio desetak ili više članaka o rodnom mjestu Sherlocka Holmesa, njegovoj mladosti, mogućoj

vezi s granom nizozemske kraljevske obitelji, i drugim istraživanjima te vrste koja su okupirala šerlokijance već više od pola stoljeća.

"Ćudi me da ne znaš za njega, ali opet, ti ne čitaš nizozemski. Imamo vrašku nesreću, sve male europske zemlje, imamo jezike koje nitko ne razumije osim nas samih."

"Gottfried Langer zvuči njemački."

"Dobro, možda je Nijemac, ali živi u Nizozemskoj jako dugo. Vrlo je cijenjen. Evo nas." Naglo je zakočio. "Ovaj se restoran zove Fiskaelderen, što znači Riblji podrum, ali mu je ime također i Zlatna fortuna, što je isto točno. Osim toga, to je najbolji riblji restoran u Kopenhagenu."

Doktor Langer već je bio za stolom. Bio je manji od Petera, ne puno viši od metar i pol. Glomazna glava klimala mu se nesigurno na tankom vratu. Male oči gledale su u Shera kroz velike naočale, pružena mu je ruka mala i glatka poput dječje, tanak glas, dobrim engleskim, ali s jakim naglaskom, rekao je da mu je zadovoljstvo i čast upoznati se, i da jedva čeka još veći užitak slušanja večerašnjeg čitanja engleskog glumca.

"Nemojte da moram crvenjeti." Doktor Langer izgledao je zbunjen. Peter je objasnio nadugačko, naručio iz ogromnog menija, zatim se zavalio i protrljao ruke.

"Nećemo okolišati, neću da Sher misli da tratim njegovo vrijeme. Doktore Langer, pokažite Sheru što imate sa sobom."

"Oprostite mi, prije svega moram objasniti. Možda znate, gospodine Havnes, da imam čast biti profesor Sherlock Holmes studija " "Na Groningenu. Naravno. Svijet je svijestan toga."

"Tako." Profesor je protrljao ruke. Sher je izbjegavao Peterov pogled. "Nedavno su mi se obratili i pitali bih li pogledao priču o Sherlocku Holmesu koja nikad nije bila objavljena. Bio sam pomalo uzbuđen, ali ne previše, jer obojica znamo daje napisano mnogo imitacija. Očekivao sam da će ovo biti imitacija. Zatim sam pročitao, i sada nisam više siguran, nisam uopće siguran. Tako vam dajem prvi dio, prvo POGLAVLJE

, trebao bih reći, da ga proučite. Vaše mišljenje."

Potapšao je plavi fascikl kraj sebe.

Sherovo srce je zamrlo. Peter ga je gledao u napetom iščekivanju. "Prvo POGLAVLJE

. Hoćete reći da je toroman?“

"Upravo tako. Nepoznati roman o Sherlocku Holmesu, napisao Sir Arthur Conan Doyle.“

"Želite da ga ja pročitam i kažem mislim li da je originalan?"
"Upravo tako.“

"Ali vi kao stručnjak, doktore Langer, morate znati da to nije samo neobično, to je nemoguće. Zašto nije objavljen? Kad je bilo moguće da bude napisan? Zašto se ne spominje ni na jednom mjestu u prepisci Conana Dovlea? Oprostite što to kažem, ali ideja je apsurdna.“

"To su bile moje vlastite misli kad sam ga prvi puta vidio. Ali, pričekajte trenutak, moj dragi gospodine Havnes, nemojte pre nagljivati. Postoje i neki odgovori na vaša pitanja. Zašto nije objavljen je jednostavno. Priča je nedovršena, to je možda polovica cijelog romana. Kad je bio napisan? Sjetit ćete se da je 900. Conan Doyle otišao u Južnu Afriku za vrijeme tamošnjeg rata, kao liječnik u bolničkoj jedinici, i proveo gotovo četiri mjeseca u toj zemlji. Za vrijeme tih mjeseci započeo je knjigu.

Napustio ju je nakon povratka, kada je kao što znate, započeo pisati povijest rata. Pitate zašto nije spomenuta u pismima. Znat ćete daje gospodin John Dickson Carr 949. godine napisao svoju biografiju Sir Arthura na način koji bismo danas smatrali izrazito diskretnim. Zbog razdora među članovima obitelji, ni jedan biograf nije imao potpun pristup cijeloj korespondenciji. I moguće je daje gospodin Carr prešutio, po želji obitelji, pisma koja se odnose na rukopis. A pisma postoje, gospodine Havnes, pisma pisana autorovom rukom, koja se odnose na rukopis. I još jedna stvar. Cijeli je mkopispisan rukom Conana Doylea.“

Sa zadivljujućom vještinom doktor Langer je uspijevaao jesti filete sušenog lososa sa svog tanjura dok je pričao.

"Vrlo dobro", reče Peter, možda misleći na sušenog lososa. "Sada imamo list Marie Walewske, i možda mislite da ste to već jeli, ali ne ovako. Temeljac od špinata i holandskog umaka, a uz to imamo pržene škampe. To također dobro zvuči? I kažem vam da je dobro.“

Sher je gledao od jednog do drugog lica. Doktorova glava klatila se na tankom vratu, krušne mrvice hruskale su mu u ustima, njegove blage kozje oči iza velikih naočala sa zanimanjem su iščekivale. Na

drugom kraju stola, Peter je također izgledao kao da očekuje presudu. Sad je rekao: "Što ti misliš?"

Sher je otpio gutljaj alzaškog vina. "Mislim da je dimljeni losos bio vrlo ukusan."

Doktor Langer je izgledao razljućen. Peter je šutio, onda odjednom prasnuo u smijeh. "Pa, da, razumijem. To je pravi holmsovski odgovor kad se ne želi obvezati. To je engleski smisao za humor."

"A, engleski humor." Doktor Langer obratio se svojoj ribi.

"Mislim da naš prijatelj Sher kaže da ne želi pogledati rukopis." To je bilo točno ono što je Sher osjećao, ali nije želio reći. "Vjerujem da biste mu trebali dati stranicu, Gottfried, samo stranicu, ijedno od pisama."

Langer je otvorio mapu pokraj sebe, pronašao dva lista papira i dodao ih preko stola. Sher ih je pogledao s radoznalošću kojoj se nije mogao oduprijeti. Oboje, rukopis i pismo, bili su pisani ujednačenom, urednom i čitkom rukom, sličnom onoj Conana Dovlea kako je se sjećao. Pročitao je prve redove rukopisa:

Bila je zimska večer '87. i ponovo sam osjećao neku uznemirenost zbog zdravlja mog prijatelja gospodina Sherlocka Holmesa. Oporavio se od svojih izrazitih napora s proljeća ove godine, koji su se posebno ticali planova barona Maupetuisa koji je nastojao preuzeti kontrolu financija u cijeloj zemlji, a koji su privremeno slomili njegovo zdravlje. Napori sljedećih teških i dugotrajnih istraga su, kako bilo, ostavili mog prijatelja blijedog i apatičnog, bez interesa čak i za crnu kroniku u novinama, koja je u normalno vrijeme bila njegovo omiljeno štivo. Druga afera uključivala je važna imena iz ministarskog kabineta i prekrasnu ženu, a svijet je još nije spreman primiti.

Ove večeri, u potrazi za nečim što bi zabavilo mog prijatelja, čitao sam glasno članak iz Pali Mali Gazette...

Sher je uzeo pismo, koje je bilo pisano na papiru koji je nosilo ime hotela u Durbanu, i čitao:

"Moj dragi gospodine Fletcheru Robinsone, možda će Vas zabaviti saznanje da sam započeo priču o kojoj smo raspravljali, i da će to ponovo biti jedna za čitatelje željne Sherlocka Holmesa mada se on neće vratiti s vodopada Reichenbach. Nadam se opet biti u

Engleskoj sljedećeg mjeseca, i igrati golf s Vama. Ovdje mijenjamo kaos za red i rat je, mislim, gotovo dobijen.

Iskreno Vaš, A. C. Doyle.“

Tko je bio Fletcher Robinson? Sher se neodređeno prisjećao imena, ali ga nije mogao smjestiti. Langerove oči su zasjale.

"Gospodin Fletcher Robinson bio je dopisnik *Daily Expressa* u Južnoj Africi, i tamo je sreo Sir Arthura, makar on tada još nije bio Sir Arthur, samo obično gospodin Conan Doyle. Sreli su se ponovo kad se Conan Doyle vratio u Englesku.“

"A, da, sjećam se. Baskervilskipas je njemu posvećen.“

"Tako je." Sher je bio nagrađen profesorovim kozjim smiješkom.

"Pas je bio objavljen 90. Nema sumnje da je to priča koja se spominje u pismu." Velika glava zakima. "To nije moguće, moj dragi gospodine Havnes. Znamo iz knjige gospodina Carra i drugih pisama da je Pas koncipiran kad se Conan Doyle vratio u Englesku i otišao na put u Dartmoor s gospodinom Fletcherom Robinsonom. On je bio taj od kojeg je Conan Doyle prvi put čuo priču o psu koji je lutao po vrištini. Ovo pismo napisano je u Južnoj Africi, i mora se odnositi na drugu knjigu.“

"To bi mogla biti kratka priča.“

"Ali ovo što ja imam ovdje je prvo POGLAVLJE romana.“

Langer je zahihotao, zatim stavio ruku na usta kao da prikriva podrigivanje. Sherovi osjećaji bili su mješavina znatiželje i bijesa. Na prvi pogled, rukopis je izgledao kao onaj Conana Dolea, počeci rečenica mogli su biti njegovi, i osjećao je određenu sklonost da pročita ostatak rukopisa. Svejedno, stručnjak za kaligrafiju mogao bi reći da je rukopis falsificiran, a holmske fraze nije teško oponašati.

Kikotanje je u njemu izazvalo ljutnju. On je bio glumac, ne stručnjak za rukopise. Zašto bi mu se trebalo pokazati taj materijal, a zatim ga ismijavati zbog njegovog neznanja?

Rekao je oštro. "Ovo je fotokopija. Gdje je original?“

Langer je pogledao Petera, koji reče: "Rukopis je vrlo vrijedan. Mislim da postoje i druga pisma. Naravno da se to ne može nositi okolo u mapi.“

"Ako već ne mogu vidjeti original, trebao bih znati njegovo porijeklo."

"To ne mogu reći. Mi nismo više nego posrednici u toj stvari. Gottfrieda su pitali za mišljenje kao stručnjaka, a ja poznajem osobu koja raspolaže rukopisom." "Raspolaže? Pokušavaš ga prodati za njega?"

Peter je lomio kruh u kuglice. Bacio je jednu na konobaricu i pogodio je u ruku.

Nije obratila pozornost nanjega.

"Dobar sam strijelac, ne misliš li tako? Samo obavljam upoznavanje. Rekao sam toj osobi da ću te sresti i on se uzbudio, kaže da bi volio da ti vidiš rukopis. Toliko cijeni tvoje mišljenje."

"Ako ga želi prodati zašto ga ne da Sothebvju ili Christieju u Engleskoj, ili nekoj američkoj aukcijskoj kući?"

"Mislim da postoje razlozi vezani uz porijeklo, kako si ti rekao, ali ne znam. Mislim da osoba o kojoj govorimo želi rukopis prodati privatno."

"Ako misli da sam ja u poziciji da ga kupim, mora biti budala."

"Naravno da to ne misli. Moguće je da ima na umu da bi gospodin Warren Waymark mogao biti zainteresiran. Ti ćeš davati predstavu za njega, mislim." "Zašto to kažeš?"

Peterove kineski plave oči raširile su se u iznenađenju. Izvadio je iz torbe jutrošnji Politiken, u kojem je bila Sherova slika s aerodroma i nekoliko odlomaka ispod nje. Peter je ukazao na ime "Warren Waymark" koje se dvaput pojavljivalo. "Ti ne znaš danski, pa ću ti prevesti. Kaže da ćeš nakon čitanja u Kopenhagenu izvesti još jedno, više privatno, milijunašu usamljeniku Warrenu Waymarku. Ovo nije intervju koji si dao jutros, naravno, stiglo je kao propagandni materijal unaprijed." Sher nije znao da li da blagoslivlja ili psuje Desmondovu efikasnost. S pogledom na rukopis, znatiželja je pobijedila. Uzeo je plavu mapu i rekao da će javiti Peteru večeras što misli o priči.

Zbogom, Desdemono Sher je čitao dvadeset stranica fotokopiranog rukopisa koji su činili prvo POGLAVLJE

Ubojstava na kentskom imanju sa sve većim interesom. Sadržavale su klasične holmesovske sastojke. Posjetilac, stariji nagao kentski odvjetnik po imenu Hickson, došao je u Ulicu Baker

nenajavljen (Holmes je mogao reći da je stigao iz područja Romnev Marsh primijetivši jedinstvenu vrstu blata na njegovim cipelama) i ispričao ne baš povezanu priču o klijentu koji je nestao baš kad se spremao napraviti novu oporuku. Zatim je stigla klijentova nećakinja, prekrasna mlada žena po imenu Olivia Jameson, s pismom svog ujaka u kojem kaže daje morao neočekivano otputovati u inozemstvo, i da bi mogao izbivati neko vrijeme. "Pismo je poslano u Parizu, napisano je na papiru Hotela Genoa. Vjerujem da je vaš ujak neko vrijeme proveo u Italiji, gospođice Jameson."

"Nekoliko godina kao mladić. Ali kako biste vi to mogli znati, gospodine Holmes?"

"Pismo je napisano pisanim velikim slovima koja su omiljena među Talijanima, sve u svemu, različito od našeg standardnog krasopisa. Pero je jedno od onih specijalno napravljenih za talijanski način pisanja i teško gaje ovdje nabaviti."

Kada su posjetioci otišli, nakon stoje Holmes obećao da će proučiti stvar, protrljao je ruke.

"Zanimljivo, Watson, vrlo neobično. Mislim da je potrebno malo putovanje." "U Pariz?" upitao sam gorljivo. "Srećom, trenutno nisam zauzet."

Moj prijatelj se zasmijuljio i protresao glavom. "Ne, ne, Watsone, to je trag koji se želi da slijedimo. Umjesto toga imam na umu posjet najčudnijem i najzanimljivijem području južne Engleske, Romnev Marshu. I, zasada, moram ga obaviti sam, i inkognito."

Ovdje je POGLAVLJE

završavalo. Sher je odšetao do prozora sobe i zamišljeno gledao van. Sjećao se kraja od prijašnjih posjeta. Nasuprot njemu bilo je Kraljevsko kazalište, gdje je prije pet godina vodio Val da vidi Parsifala, i gdje se zatekla u živoj raspravi o tome je li Wagner pisao fašističku glazbu. Lijevo je bio Nvhavn, sa svojim barovima i malim restoranima. U jednom od tih barova proveli su večer uspoređujući, na inzistiranje njihovog domaćina, razne vrste rakija.

Bi li rukopis mogao biti originalan? Očito dojlovski rukopis bio je dosljedan do kraja. Bilo je alternacija na nekoliko stranica, i, kao što je Sher vidio i na drugim rukopisima Conana Dovlea, bile su ispisane uredno i čisto, bez strelica koje bi vodile do dugih umetaka u

tekst, kao što čine mnogi pisci. Sher je shvatio da je znatiželjan, čak i nestrpljiv da sazna kako se Holmes prurušio na svom putu u Romnev Marsh kao svećenik, promatrač ptica, skitnica? i da pročita ostatak rukopisa.

Zazvonio je telefon. Glas se predstavio kao inspektor Jansson i upitao, ispričavajući se, bi li mu gospodin Havnes mogao posvetiti malo vremena. Kad se inspektor pojavio, ponovo se ispričao. Bio je svijetao, čak pomalo anđeoskog izgleda, tako mladenačke pojave da je bilo teško povjerovati u njegov čin. Ali, iako mlad, nije bio i nepažljiv. Uočio je rukopis.

"Zaposleni ste, radite na večerašnjem čitanju. Zao mi je što vas smetam."

"Nimalo."

"Vrlo smo sretni što vas imamo priliku vidjeti ovdje u Kopenhagenu. Nadam se da ću vas i ja čuti. Bio sam sretan da dobijem dvije karte, za ženu i sebe. Sad su sve prodane."

Sher reče da mu je to vrlo drago čuti. Pitao se je li inspektor došao tražiti autogram.

"Moja žena je glumica, iako samo amater. Prije nastupa znoji se, kako ona kaže, kao svinja, tako je nervozna. I kaže da se mora koncentrirati, nekoliko sati prije nastupa ne može raditi ništa nego misliti na svoju ulogu." Govorio je žustro. "Pa razumijem da nisam dobrodošao, i vrlo mi je žao. Nažalost, to je neophodno." Sher je kimnuo glavom. Možda će šutnja nagnati inspektora da prijeđe na stvar. "Vjerujem da poznajete gospodina Alberta Bailevja." Potvrdio je. "Kako sam razumio, bili ste s njim sinoć."

"Da. Nismo se vidjeli nekoliko godina. Bio je na večeri na koju sam pozvan i otišao sam s njim u njegov stan." "U Hellrup, da."

"Popili smo piće i brbljali. Ubrzo nakon ponoći pozvao mi je taksi i vratio sam se ovamo."

"Vrlo jasno. O čemu ste pričali?"

"Brbljali smo o starim vremenima, kad smo išli zajedno u školu. Htio je da upoznam nekog njegovog prijatelja, ali taj se prijatelj nije pojavio."

"Što bi bila svrha tog sastanka?"

"Rekao je da njegov prijatelj želi pričati o Sherlocku Holmesu."

Očekivao je da se inspektor nasmije i kaže da svi žele pričati o Sherlocku Holmesu, ali on je samo upitao za ime tog prijatelja.

"Nije mi rekao. Rekao je nešto " Zastao je, pokušavajući se točno sjetiti što je Bertie Bailev rekao. " o tome da moram biti oprezan, da njegov prijatelj poznaje neke sumnjive ljude. Necivilizirani, mislim da ih je nazvao."

"Nije li to bilo čudno, pozvati vas da upoznate neciviliziranu osobu?"
"Ne mogu reći da sam o tome mislio. Inspektore Jansson ,,

"Ime nije Elinar."

"Hoćete li mi, molim vas, reći o čemu se radi. Je li Bailev učinio nešto? Je li uhapšen?"

"Nije uhapšen. Njegovo tijelo nađeno je jutros rano na tlu ispod njegovog stana. Pao je s balkona. Je li vam izgledao uznemiren kad ste ga vidjeli, jeste li pomislili da bi si mogao oduzeti život?"

Inspektor je bilježio Sherove odgovore u blok sa spiralom. Sada je zastao iščekujući. Sher je iznenada postao svjestan topline u sobi i gotovo neugodnog mirisa osvježivača zraka koji imaju sve hotelske sobe. I, na svoje iznenađenje, osjetio je žaljenje. Zašto bi se trebao osjećati pogođen? Nije vidio Bertieja Bailevja više od dvadeset godina, i možda nije ni jednom pomislio na njega cijelo to vrijeme. "Mogu nabrojati imena svih glumaca u našem Otelu ..." kakav beskrajno prazan pogled se otvarao tim riječima. Zbogom, Desdemono, mislio je, neprestano se prekoravajući zbog te podrugljivosti. Ako su ti školski dani zaista bili najbolji u Bertievom životu, kako mora da su usamljeni bili svi ostali. Ali, inspektor je čekao na odgovor.

Rekao je odlučno: "Ne, uopće ne." "Nije izgledao uznemiren, tjeskoban?" "Uzrujao se što njegov prijatelj nije došao, ništa više.

"Vrlo dobro." Inspektor se nasmiješio, pokazavši puna usta savršenih zuba. "Upravo moj dojam. Vjerujem da je ovo slučaj umorstva. Navest ću vam razloge, zanimat će vas. Prvo, postoje modrice na potiljku koje ukazuju na udarac. Drugo, tragovi na balkonu pokazuju da je tamo vođena neka borba i da se vaš prijatelj pokušao zadržati za ogradu. Treće, rekli ste da nije pokazivao znakove uznemirenosti." Zastao je. "Znate li čime se bavio?"

"Rekao mi je da izvozi strojni alat." "Tako nekako. Također uvozi robu, uglavnom tepihe i ćilime iz Turske i s Cipra. U tepihe, neki od

njih bili su vrlo loše tkani, bili su umetnuti paketi s kokainom. Možda se pitate zašto ga nismo uhapsili kad smo to saznali, kao što smo mogli. Odgovor je taj da je gospodin Bailev samo karika u lancu, ne vrlo važna. Raskinite lanac, izvadite kariku, i dobit ćete ono što je među korovom divlja trava. Znaete kakva je divlja trava? A, ne bavite se vrtlarstvom, mislio sam da biste se mogli baviti." Svakako je izgledao razočaran. "Ako povučete divlju travu izvučete samo vrh, ostavite korijen. Daje uništite morate pažljivo kopati, oprezno, pratiti tragove korijena na nekoliko mjesta. Pratite ih sve i onda " Inspektorova se ruka podigla. " evo je vani. Cijela i sva. Gotovo."

"Ali ona se opet širi bilo gdje."

"To je istina. Ponekad mislim da cijeli svijet želi uništiti samog sebe, s drogama i nuklearnim oružjem. Volio bih da živimo u danima dragog starog Sherlocka. Ali ne živimo. Ono što moram otkriti je sljedeće." Stavio je laktove na koljena. "Da lije smrt gospodina Bailevja imale veze s vašom posjetom i s prijateljem koji nije došao, ili je to bilo nešto sasvim drugo, možda je pokušavao varati svog dobavljača?"

Sher je uglavnom bio oprezan čovjek, pažljiv u svojim navikama, nerado riskirajući. Ipak, u nekim prilikama, napuštao je opreznost i reagirao s nepromišljenošću koja ga je, kad bi je razmatrao unatrag, i samog iznenađivala. Nije mogao poslije objasniti zastoje odlučio da ne surađuje s inspektorom Janssonom, prešutjevši mu Sherlock Holmes rukopis. Nešto u inspektorovom strahopoštovanju s kojim gaje tretirao bilo mu je pomalo nelagodno, ali možda je to bilo zato jer je bio navikao na milostivu brutalnost šefa nadstojnika Devenisha iz Scotland Yarda. Zajedno s nelagodom išlo je zanimanje za rukopis, i osjećaj daje smrt Bertieja Bailevja povezana s njegovom posjetom i da bi trebao nešto učiniti. To je također bio trenutak u kojem je odlučio reći Peteru Mortensenu da bi volio upoznati čovjeka koji posjeduje rukopis.

"Poput psa koji ništa nije učinio noću, čudan slučaj", govorio je inspektor. "Pogrešno ste citirali, kao što ljudi često čine." Sher je mrzio krivo citiranje holmsovskih fraza. "Inspektor Gregorv je rekao: 'Pas noću nije učinio ništa', a Sherlock Holmes je odgovorio, 'To je čudan slučaj.' Ali bojim se da sam odlutao mislima, nisam pratio što ste govorili."

Inspektor je izgledao zbunjen i posramljen. "Oprostite, nisam sasvim razumio. Što sam rekao krivo?"

"To je stvar proznog ritma."

"A, da, razumijem. Čudno je, slažete se, da se idete vidjeti s gospodinom Bailevjem, on želi da upoznate nekoga tko ne dolazi, zatim gospodin Bailev umire. Čudno je da vam nije rekao ništa o osobi koju ćete upoznati."

Sher reče sa šerlokijanskom ohološću: "Imate moju riječ daje ovo slučaj."

"Bi li moglo biti nešto što ste zaboravili? Ali ne bih trebao sumnjati u pamćenje Sheridanu Havnesa. Bit će mi drago ako ćete me obavijestiti o bilo čemu čega se sjetite, ili, naravno, ako čujete nešto o svojem prijatelju. Oprostite mi što sam vam oduzeo toliko vremena. S velikim uzbuđenjem iščekujem današnju večer." Otišao je s pokajničkim smiješkom kerubina.

Ako je Sher i osjećao nekada da ga previše povezuju sa Sherlockom Holmesom, kroz TV seriju i čitanja, još uvijek mu je godio pljesak publike. Čitanje je bilo u velikoj dvorani Falconer, kazalištu priključenom na Hotel Falke. Akustika i rasvjeta bili su savršeni, i krcato gledalište zainteresirano kako bi samo mogao poželjeti. Program je bio podijeljen tako da kronološki prati karijeru velikog detektiva, od Studije u skrletnom do trijumfalne prijave Von Borka u Njegovom zadnjem poklonu. Sher je, naravno, igrao sve uloge, i četiri puta se prurušavao za vrijeme izvedbe, njegov svećenik nekonformist u Skandalu u Češkoj oborio je gledalište. Nakon predstave nekoliko Srebrnosjajaca došlo mu je čestitati i povelu ga na svečanu večeru u hotel. Nije vidio inspektora u gledalištu, ali možda je sjedio u stražnjem dijelu.

Za večerom sjedio je između Ulricha i Peterove žene. Velda Mortensen bila je tamna, mala i skladna. Nosila je bijelu haljinu jako otvorenu na leđima i zelenu ogrlicu i naušnice, koji su, ako su bili od pravog zada, koštali gomilu novaca. Kad je rekla daje uživala u predstavi bilo je to s notom dobrohotnosti.

"U stvari dječja posla, nisu li, presvlačiti se i igrati detektiva. To je ono što me nervira oko tih Srebrnosjajaca, to je samo igranje. Zna li da svake godine imaju jednu večeru kada svi dođu obučeni kao likovi iz knjiga? Ježim se od toga." Primijetio je njen dobar engleski i

američki akcent. "Diplomirala sam engleski na Columbiji, moj otac je tamo bio konzul. Sve je tamo u New Yorku, voljela bih da sam još uvijek tamo. Uvijek kažemo da smo zemlja s najvišim standardom u Europi, nikad ne dodamo da živimo najdosadnijim životom." "Ne mogu zamisliti daje život s Peterom dosadan."

"On je previše zaigran dječjim igrama. To je ono što putnički agent radi, prodaje fantazije. Problem je s Peterom što sam vjeruje u njih. Čula sam da ćete možda upoznati Alvara."

"Tko je Alvaro?"

"Nemojte mi reći da vam ga nije spomenuo. Moj bože, on spada u vrtić, taj čovjek. Alvaro posjeduje taj vrijedan rukopis oko kojeg se Peter toliko uzbudio. Misle da vrijedi mnogo novaca, je li tako?"

"Ako je originalan, da."

"Mi znamo s novcima, mogu vam reći. I vidjet ćete se s Alvarom?"

Nije odgovorio. Nije vidio razloga zašto bi Veldi Mortensen trebao reći što će napraviti. Zurila je u njega.

"Nove igre, beznačajne male tajne. Ja to zovem glupim." Okrenula se svom susjedu s druge strane, vrlo bradatom mladiću. Sher je vidio Petera kako ih promatra s druge strane stola, s napućenim debelim klaunovskim usnama. Poslije večere čovječuljak mu je prišao.

"Velda je krasna, slažeš se? Sretan sam što sam njome oženjen. Ona nije sve u životu, znaš li to?" Sheru je palo na pamet da mu spomene prijam u Londonu, ali se suzdržao. Umjesto toga, rekao je da je spominjala nekoga po imenu Alvaro. Peter je zakolutao očima.

"Ona uopće ne mari što radi ili kaže. Nije trebala spominjati ime. Ali nema veze, bit će krasno ako upoznaš Alvara. Pristaješ, pristat ćeš?"

"Volio bih pročitati ostatak rukopisa."

"Oprezan si i to je dobro. Nazvat ću Alvara i dogovoriti se s njim. Usput rečeno, on nije ovdje, on je u Amsterdamu." Prije nego je Sher stigao protestirati, nastavio je: "Ne sviđa mu se Kopenhagen, ali Amsterdam je vrlo blizu, skok avionom. Usput, tužno je to što se dogodilo tvom prijatelju Bailevju, prava tragedija." Sher se složio da je to tužno. Peter je zakimao glavom, otišao i vratio se smješkajući za nekoliko minuta. "Sve je u redu, u jedanaest ujutro pokupit ću te u tvom hotelu. Velda ide s nama, dobro? Ja imam još nekog posla za

obaviti u Amsterdamu, a ona hoće otići u šoping i možda pozdraviti Alvara. Oni su stari prijatelji.“

"Alvaro je Španjolac?"

"O, ne, mislim da nije. Možda dijelom, ali uglavnom Irac. Prezime mu je Higgins. Pretpostavljam da ćeš sad htjeti otići odavde, bit će ti dosta ovih dosadnih ljudi, htio bi malo akcije, tako vi kažete, zar ne?"

Sher je porekao želju za akcijom, i odbio ponudu da ga odbace natrag u njegov hotel. Na dugoj šetnji od Frederiksberga kroz tihe, gotovo prazne ulice donjeg grada, proživljavao je ponovo zadovoljstvo držanja gledalaca u napetosti više od dva sata, tog osjećanja pokreta, uzbuđenja i plašenja mase ljudi koji je poznat samo glumcima i govornicima. Možda ima i boljih stvari u životu, mislio je, ali ni jedan drugi osjećaj nije sličan ovome. Misterija oko Sherlock Holmes rukopisa, okus opasnosti s kojim se činio povezan, činjenica da ga očito posjeduje netko s egzotičnim imenom Alvaro Higgins, povećala je njegovo zadovoljstvo. Je li bilo glupo što nije inzistirao da vidi Higginsa u Kopenhagenu? Daje upitao malog klaunastog Petera jesu li njegove veze s Bertiejem Bailevjem uključivale drogu, bi li dobio priznanje ili nijekanje razrogačenih očiju? Pri pomisli na sve ovo vršci njegovih prstiju treperili su od zadovoljstva.

Ovaj osjećaj uronjenosti u maštu ostao je prisutan dok se penjao dizalom, tako da je odsutno pogledao u svog jedinog suputnika, sredovječnog Japanca koji je nosio pusteni šešir nabijen na čelo tako čvrsto da se činilo kao da ni nema čela. Japanac se nasmiješio, pognuo lagano glavu, i Sher nagne svoju u znak odgovora. Još uvijek poskakujući na visokim petama nerealnosti ušao je u svoj apartman, i u dnevnoj sobi postao svjestan da je nešto krivo. Što je to bilo? Okretao je glavu, njuškajući poput psa tragača, izdižući se na prste. Brzo je prešao do spavaće sobe, zatim kupaonice, nije uočio ništa neobično ili premješteno, vratio se u dnevnu sobu i pogledao uokolo. Šank, naslonjači, stolić s pepeljarom i šibicama, pisaći stol s hotelskom brošurom, košara s voćem koju je ostavila uprava. Pisaći stol, naravno, stol.

Ostavio je Sherlock Holmes rukopis na stolu. Sada ga nije bilo. Je li ga sobarica maknula? Pretraga od pet minuta otkrila je da ga više nema u sobi. Zazvonio je telefon.

Javio se u očekujući da se glas s druge strane predstavi kao Alvaro Higgins, i da kaže da se on sam nalazi u predvorju hotela. Mašta je izbljedila kad je glas rekao: "Bog, to sam ja."

"Val."

"Zvučiš razočarano. Koga si očekivao?" "Nikoga, sanjao sam, to je sve."

"Kakva je bila predstava? Vrištanje i smijeh u prolazima kao obično?"

"Bilo je dobro. Ali događaju se razne stvari. Sjećaš se da sam ti rekao da sam sreo starog znanca ..."

Šutnja je uglavnom bila nespojiva s Val, ali jedva da je prozborila riječ kad joj je ispričao što se događalo u posljednja dvadeset i četiri sata. Na kraju je uzdahnula. "Kako se dobro provodiš. I sutra gospodin Higgins. Da doletim kao moralna podrška?"

"Mislim da ne. Vratit ću se nakon što se vidim s njim. Sa ili bez rukopisa."

"Ne mogu dočekati da ga vidim. I tebe. Malo sam istraživala za sebe, pričala sam s Martvjem Clavtonom. Znaš, dečko Patsy Bennett." "Znam Patsy, ali ne mogu reći da se sjećam njega."

"Dobro, Marty je novinar, proveo je tri tjedna u dvorcu Baskerville, prije nekoliko godina, i znaš li što on misli? Ne može dokazati, kaže, ali kune se da je u pravu. On kaže daje čovjek kojeg smo vidjeli lažan. Vjeruje da je Warren Waymark mrtav."

Priča Martya Clavtona Val je ideja sinula ujutro nakon što je Sher otišao dok je sjedila u kuhinji i pila kavu, pažljivije pregledavajući priče o Waymarku. Prije pet godina Bannerje imao seriju članaka pod nazivom "Tajne dvorca Baskerville". Priča je bila slična nekim drugima, o pustinjaku koji ima samo dvije stvari koje ga zanimaju u životu, "Sherlocka Holmesa i žene" kako je reporter napisao. Novinar se zaposlio kao pomoćnik u računovodstvu, ali je bio izbačen nakon tri tjedna kad je bio uhvaćen kako se telefonom javlja u svoje novine iz, kako je on to nazvao, zatvorskog sklopa. Članak je napisao Marty Clayton, i ona se sjetila da Marty živi s Patsy Bennett.

Patsy je bila od onih glumica koje iznenada postanu poznate nakon godina anonimnosti, a to joj se desilo kad je zaigrala neobrazovanu londonsku gazdaricu poganog jezika, ali ipak dragu, po imenu Effie Stevens, u vrlo uspješnoj sapunici "U našoj ulici". U stvari, ona je

igrala samu sebe, i u sedam godina otkad se prvi put pojavila u toj ulozi, Patsy je postajala sve sličnija Effie u govoru i navikama. Jedna od Effienih iskupljujućih neobičnosti bila je sklonost prema viktorijanskom namještaju, koji bi ovaj ili onaj stanar uvijek spalili cigaretom ili ga potrgali. Patsy je također razvila ukus za otvorene zidne ormariće, visoke komode i ukrasne presvlake na uzglavljima naslonjača. Bila je, u čemu se svi slagali, dobrog srca, ali nedosljedna i neuporna. Kako bilo, živjela je s Martyjem Clavtonom. Val ju je nazvala.

"Gle ti nje. Imaš neš' za mene?"

"Imam jednu lijepu malu žardinijeru koju bi možda voljela vidjeti."

"Već imam tri komada, ak' kupim još jednu, mogu je staviti u zahod. Neš' drugo?" "Ne ovaj čas, Patsy, ali imam te uvijek na umu."

"Ma, jasno, ljubavi, pa ti plaćam po najvišoj cijeni." Nasmijala se. I Val se nasmijala i upitala može li razgovarati s Martyjem. "Otiš'o je popiti svoje jutarnje piće. Reći ću mu da ti se javi, kad se vrati, ha? Pazi, ne garantiram da će biti trijezan."

Kad je Marty došao k njoj to poslijepodne, u dahu mu se osjećao viski, ali je bio dovoljno trijezan. Bio je u četrdesetima, crven u licu, i, baš kao stoje Patsy izgledala kao da glumi Effie Stevens u pravom životu, Marty je bio neka vrsta karikature tradicionalnog, stalno pijanog, ali nježnog reportera iz Fleet Streeta. Njegov stil izražavanja bio je kićen kao i njegov ten.

"Priča u Banneru bila je dobra dok je išla, ali nije bila takva za koju bismo mogli reći da će razotkriti što se događa u dvorcu Baskerville, moja draga." Marty je sve žene zvaomoja draga. "Usrani odvjetnici sjeli su nam za vrat. Dobro, rekli smo, ako ne možemo reći izravno, davat ćemo aluzije, raditi pretpostavke. Ali prijave svinje nisu to progutale, rekli su da ne možemo ništa dokazati i zaprijetili nam podizanjem optužnice. Neka nas tuže, rekao sam, iznesimo sve na vidjelo. Nikad ne bi otišli na sud." Zavalio se u Sherov naslonjač, zamišljeno se zapiljio u svoje grimizne čarape i podrignuo. "Oprosti, moja draga." "Što biste iznijeli na vidjelo?"

"Da je Waymark mrtav."

"Misliš daje umro u onoj američkoj bolnici?"

"Ne, iz nje je izašao u redu. To smo provjerili u Montani kod doktora i sestara. Doktori su ocijenili da su zaustavili bolest krvi koju je imao,

nisu je sasvim izliječili, on nikada neće moći trčati kilometrima, ali zadržali su je statičnom. Priču daje umro u bolnici stavila su u opticaj dva slobodoumna dečka koji su s tim dobro profitirali. Znaš kakvi su novinari, neki od njih." Martyjev smijeh pun, sočan, natovaren viskijem. "No, onda je došao ovamo, kupio Dvorac, ili bolje rečeno, napravio Dvorac, smjestio se. Jesi li ikad čula za Van Helderera?"

"Da, Prvog ministra prije Deckera. Decker ga je zamijenio."

"Mogu ti reći daje. Napunio je cijelo mjesto svojim ljudima. Van Helder je mnogo izbivao zbog poslova, Waymarkovih poslova, i ostavljao Deckeru da pazi na sve. Kad je jednom Decker bio spreman, riješio se Van Helderovih pomoćnika Roebucka i Krantza, istjeravši ih van gotovo puškom, zatim otpustio ili poslao u penziju nekoliko stražara. Van Helder se vratio, zatekao na stražarskim mjestima Deckerove ljude koji ga nisu ni pustili unutra."

Val je potapšala izreske kraj sebe. "Opisao si to u jednom od ovih članaka." Citirala je: "To nije bila dvorska revolucija, bila je to dvoračka revolucija. Kada se Gene Van Helder vratio sa svojeg četverotjednog posjeta Brazilu, Boliviji i Argentini našao je viseći most podignut i svi njegovi pokušaji da uđe u dvorac Baskerville bili su uzaludni.' Kako si došao do toga?"

"Čovjek po imenu Griffiths, jedan izvanjske straže. Bio je tamo tek tri mjeseca kad su izbacili Roebucka i Krantza. Onda je Decker okupio sve preostale, rekao im daje Van Helder varao Waymarka i daje Mogul zato njega postavio za prvog ministra. Hurst upoznala si ga, samo marioneta dakle, Griffiths misli da je Hurst bio sretan što nisu i njega izbacili, jer on je morao znati što se događa."

"Misliš da se nešto događalo, Van Helder je varao Waymarka? Kako je to radio?"

"Griffiths misli daje. I ja sam spreman povjerovati, svi su oni lopovi. Griffiths je bio član Nacionalne fronte nekada, ali mislim da su ga držali previše svadljivim. Bio je prava zvijer za tučnjave. A kako je Van Helder izvodio svoje prijekove ne znam, ali Griffiths misli da su u pitanju bili falsificirani računi, lažne tvrtke, stvari te vrste." "Što je bilo s Griffithsom?"

"Bio je tamo gotovo dvije godine, onda se zasitio, želio više love, stupio u kontakt sa mnom. Pomogao mi je da se zaposlim tamo, ali

kad sam bio otkriven i izbačen pročačkali su tko mi je davao informacije, i izbacili i njega.“

"Znaš li gdje je sad? Mogu li pričati s njim?" Marty je zahihotao. "Samo u rajuu ili nekom drugom mjestu. Prijavio se kao jedan od plaćenika Ludog Mikea Hoarea, ubijen u Africi u borbi za pokret oslobođenja protiv neke marksističke vlade ili nečeg sličnog. Mozambik? Mogao bi biti Mozambik.“

"Stoje s ostalima? Roebuck, Krantz, Van Helder?“

"Dobio sam neke vijesti o njima, ali ne zaboravi da nisam nikada vidio te starkelje u Dvorcu, svi su bili izbačeni 979., prije nego sam ja došao. Pokušao sam stupiti u kontakt s njima, našao sam Roebucka i Krantza. Roebuck je bio računovođa, osnovao je vlastitu firmu, nije htio pričati sa mnom. Zatim sam pratio Krantza, živio je u Maroku kad sam ga sreo, nazivao se anarhistom i imao gomilu novaca, za koje pretpostavljam daje prebacio prije nego je bio izbačen. Pokušavao me uvjeriti da su oni, Van Helder i njegova družba, čisti kao suza, Decker daje nitkov, ali nisam mu mnogo povjerovao. Krantz je htio deset tisuća dolara za svoju priču, ali urednik je mislio da on nema priču koju bi bilo vrijedno kupiti, i mogao bi biti u pravu. Rekao sam ti da su svi oni lopovi.“

"Jesi li pratio Van Helderu?“

"On je prepreden, moja draga. Otišao je u Boliviju, spetljao se s nekim bivšim nacistom koji je bio krupna riba u prometu drogom tamo, umro u onome što su nazvali automobilskom nesrećom '8. ili '84. Sumnja se da ga je uklonio njegov partner. Knjižnica u Banneru ima dosje o Waymarku i tamo je članak iz nekih lokalnih novina. Smatrali su ga vrlo pametnim, Van Helderu, i Krantz mi je rekao da je bio genij, ali nije bio dovoljno pametan za našeg prijatelja Deckera." Zamislio se na trenutak. "Možda i nije baš tako. Krantz mi je rekao da je Van Helder bio kockar, nepredvidljiv, odličan kad je trebalo planirati velike stvari, ali slab u detaljima. Krantz tvrdi daje upozorio Van Helderu da Decker nešto sprema, i bio ismijan, Van Helder to jednostavno nije vjerovao.“

Sa zakašnjenjem, Val je ponudila piće. Marty je zatresao glavom. "Dosta mi je, moja draga, više ne mogu popiti kao prije. Kao ni Fleet Street, ni ja nisam više što sam bio. Osim toga, Patsy ne voli kad dolazim kući napola slomljen, možeš li to vjerovati? Radim što mi

ona kaže, zbilja volim tu ženu." Ispuhao je nos, izgledao kao da će zaplakati.

"Ne glumiš u TV seriji, Marty."

"Jesam li to zaslužio? Možda i jesam. Svaki dobar novinar je na neki način glumac amater, jesi li to znala? Mogao bih podnijeti šalicu čaja i koji keks, ako to nudiš."

Dok je pio čaj, Val ga je upitala zašto misli da je Waymark mrtav. Marty se uzvrpoljio, pognuo glavu tako da mu se vidio dvostruki podbradak.

"To je dokaz na osnovi indicija, kao što kažu odvjetnici kad žele sakriti stvari od novinara. Prije nego je Decker preuzeo upravu, osoblje je ponekad viđalo Mogula, ponekad je malo šetao po terenima. Ne samo po terenima. Bila si tamo, znaš da postoji odvojeni dio gdje spava osoblje, restoran, gimnastička dvorana i te stvari." Val je kimnula. "Mogul je običavao obilaziti ponekad, ne često, s Van Helderom, Deckerom ili Krantzom, pogledati u urede, ići u spavaonice i tako dalje. Nikad se nikome nije obratio s više od pet riječi, ali su ga mogli vidjeti. Nakon stoje Decker preuzeo finito." Mahnuo je rukom, šalica se zatresla na tanjuriću. "Još jedna stvar koju sam saznao od Krantza. U starim vremenima, kad je Van Helder vodio predstavu, Waymark je ponekad znao izaći. Čak je išao na godišnju večeru Društva Sherlocka Holmesa koristeći se lažnim imenom. Ali sve je to bilo davno prije. Opet, kažu da otkad Decker upravlja, Mogul nikada nije prošao kroz vrata koja odvajaju njegov apartman od ostatka mjesta. U tri tjedna dok sam bio tamo nisam ga niti jednom vidio, a vjeruj mi, pokušavao sam. Daje misliti."

"Kažeš da je tako otkad je Decker preuzeo, ali to ne znaš, nisi bio tamo."

"Konstatiranje onog što je očito, moj' draga. Ali pričao sam s ljudima, Griffithsom i drugim stražarima, jednom tajnicom u uredu, s nekima iz kuhinje. Svi su mi rekli manjeviše isto. Krantz i Roebuck su iznenada nestali, zatim ih je Decker pozvao kao što sam rekao, održao mali govor o tome kako se oni više neće vratiti, a ni Van Helder, i da će od sada pa nadalje odgovarati njemu. Reći ću ti još nešto što im je rekao. Gospodin Waymark bio je toliko šokiran ovom dvoličnošću, koju je Decker otkrio, da mu je to ozbiljno pogoršalo stanje, pa je prisiljen ostati zatvoren u svojim sobama. Zatvoren je

sve od tada. Još jedna stvar. Postojao je stalni liječnik, Amerikanac po imenu Shefford, koji je proveo tamo dvije ili tri godine. Tjedan ili nešto prije revolucije otišao je, vratio se u Sjedinjene Države. Zamijenio ga je netko nov, po imenu Prettyman.“

"Upoznala sam ga.“

"Prettyman je sjedio zbog pronevjere, ili kako god da se to zove. Imao je ortaštvo i uzeo je partnerove novce da otplati kockarske dugove. Divan doktor za zaposliti. Svejedno, ali zastoje Shefford otišao?“

Val je ponovo pogledala u izreske izBannera. "Išao si u Oregon da vidiš Shefforda, ali ne izgleda daje potvrdio tvoje sumnje.“

"Kako je, dovraga, mogao, kad je otišao nekoliko danaprije nego je balon eksplodirao? Rekao je daje Waymark bio u relativno dobrom stanju, ali kad sam razgovarao s njim, on se stvarno samo pravio glup.“

"Ako je ono što kažeš točno „

"To je točno.“

"Shefforda je zaposlio Van Helder.“

"A Decker ga se riješio. I platio mu da drži usta zatvorena." To ne znaš.

"Vidio sam čovjeka, pričao s njim. Kao da pričam sa zidom.“

"Ti, dakle, misliš daje Waymark ubijen i da je netko drugi zauzeo njegovo mjesto. Kako je ubijen? Stoje bilo s tijelom?“

"Kako? Najjednostavnija stvar bi bila otrov, mogli su mu ga lako podmetnuti u hrani. Ili su mu mogli zamijeniti tablete koje je redovito uzimao sa smrtonosnima. Zatim jastuk preko lica, i zbogom, Mogule. Može biti čak da je umro prirodnom smrću, i u tom slučaju njegova bi smrt naravno značila kraj Deckerove vlade. Vjeruje se da gotovo sav njegov novac odlazi u dobrotvorne svrhe, ali svakako ne našem Paulu. Stvar je u ovome, kako god daje umro, Decker bi to volio zataškati. Što je bilo s tijelom? Nema ni jedne sigurne postavke o tome. Jedan od čuvara ispričao mi je da su Decker i jedan od njegovih mladih grubijana izašli s nekim teretom u automobilu vrlo kasno jedne noći i izbivali dva ili tri sata, ali on je mogao i lagati zbog novca koji sam mu dao. Svejedno, za to nema problema.

Mogli su otežati tijelo i baciti ga u rijeku, mogao je biti spaljen negdje na terenima. Da sam imao malo više vremena ali nisam,

iščepkao bih to.“

"Nema dokaza za to što mi govoriš, to su samo nagađanja.“

"Govoriš kao moj usrani urednik, moja draga, ili jedan od onih pederastih odvjetnika. Zato i jesu lijepo skroznaskroz iskastrirali priču, i Banner i ja se više ne volimo. Nema više mnogo urednika koji vole starog Martva, hladni vjetrovi pusu za slobodnjake, mogu ti reći. Hvala bogu da Patsv još uvijek vjeruje u mene.“

"Marty", reče Val prijeteći, bojeći se daje na pomolu novo ispuhivanje nosa. "Ona je krasna dama, žena sa srcem.“

"Reći ću ti činjenicu koja nedostaje tvojoj priči. Sher je pristao da izvede svoju predstavu posebno za Waymarka samog, i otišli smo tamo da vidimo kakav je on i da pogledamo uvjete za Sherov nastup. I iz znatiželje, jer tvoje novine nisu jedine koje su dale naslutiti neobičan ustroj koji vlada u dvorcu Baskerville. Sher je razgovarao s Mogulom, Waymark mu je predočio neke stvari iz svoje Sherlock kolekcije, i iz znanja koje je pokazao „

"Te stvari se lako mogu naučiti da se nekoga zavara.“

"Tako ti kažeš, ali Sher je uvjeren da je on pravi. Da nije, zašto bi on ili Decker riskirali tražeći taj nastup?“

"Ne znam, moja draga. Ja bih rekao da će to opet biti neka vrsta prijevare, jer kao što sam ti već rekao nekoliko puta i opet ponavljam, svi su oni lopovi. Ali stavljam ruku na srce za jednu stvar." Marty je uskladio djelo s riječima. "Vjerujem da je Mogul mrtav, i tko god da mu grije stolicu u dvorcu Baskerville je varalica.“

Čovjek u Amsterdamu Dok su se vozili u Amsterdam iz Shiphola, prolazeći kraj hamburger i pizza restorana, Sher je mislio kako jedno mjesto nalikuje drugome. Pizza Huts i MacDonald's i desetak drugih fastfood lanaca dočekuju vas u svakom mjestu i gradu svuda po Europi i Americi, majice i traperice su uniseks i univerzalne, a ljudi jedva da se razlikuju među sobom, odjeća, nova arhitektura. Za nekoliko godina živjet ćemo u svijetu kojim će upravljati automatski kompjutorizirani sustav, očišćen od nacionalnih i rasnih karakteristika, sve, kućanstvo, obrazovanje, hrana, odjeća, bit će određeno onim što kompjutor nalazi primjerenim. Rekao je nešto od toga Peteru koji je slušao s mješavinom čuđenja i zabavljenosti.

"Znaš što se meni čini da ti smeta, stari? To baš nije nalik na London Sherlocka Holmesa. Ali on nije bio tako dobar za svakoga,

čitao sam. Usput rečeno, onda je bilo mnogo sirotinje, neki su čak i gladovali?"

"Naravno daje onda bilo i loših stvari. Ali svaka je zemlja bila puna individualaca, ne strojeva koji se pretvaraju da su ljudi."

Peter je ponovio frazu. "Ovo je dobro, morat ću to zapamtiti. U međuvremenu, evo nas. Ovako nešto nećeš vidjeti nigdje u Kopenhagenu ili Londonu, mislim." I bila je istina daje hotel bio neobično smješten, na spoju dvaju kanala. Pročelje je bilo iz šesnaestog stoljeća, unutrašnjost agresivno moderna. "Samo ostavljamo stvari i idemo na naš sastanak."

Dvadeset minuta kasnije bili su u drugom taksiju prelazeći kanale, Singelgracht, Prinsengracht, Keizersgracht. Kod Herrengracht vozač je skrenuo lijevo, taksi je poskakivao po kamenoj cesti. "Znaš li koliko kilometara kanala ima u Amsterdamu?" pitao je Peter.

"Za ime boga, zvučiš kao jedan od tvojih agencijskih prospekata." Velda je sjedila u kutu taksija, pokraj svojeg muža, ali udaljena od njega koliko god je to bilo moguće, izgledajući lijepo, ali nezadovoljno. Nosila je zeleni kostim, bijela joj je bluza bila oko vrata pričvršćena velikim ametistnim brošem. Imala je zelene rukavice. "To je sve drek što vi pričate. Sada smo ovdje, ne u svijetu gospodina usranog Sherlocka Holmesa, kakve veze ima je li tada bilo bolje ili lošije?" "Meni je važno."

Slegnula je ramenima. "Reci vozaču da me ostavi na Damu. Sastat ću se s Martinom kod Di Bijenkorfa."

Peter je pogledao na sat. "Jedanaest je sati. Možda biste mogle ručati s nama. Trebali bismo završiti razgovor do tada."

Protresla je glavom. "Dosta sam čula o Sherlocku Holmesu, ne bih ga mogla podnijeti i za vrijeme ručka."

"Gdje ćeš onda biti?"

"S Martinom, naravno. Imamo o čemu pričati. Vratit ću se do večere, ne brini." "Vratit ćeš se u hotel prije šest sati?"

"Nadam se."

"Ne možete pričati do tada, to je sigurno."

"Znaš što si ti, Peter? Ti si grozan davež." Taksi se zaustavio na Damu, Velda je izašla, odvezli su se dalje.

"To je za mene pakao, znaš. Ide se naći s ljubavnikom, siguran sam u to." Peterova usta bila su spuštena. "Ne mogu to podnijeti, tako je

volim.“

Sher se nakašljao. "Ni ti sam nisi uzor vjernosti, koliko ja znam.“

"To je drugo. Kažem ti, ona jede i pije novce, uništavam se zbog nje. To je strašno.“

"Sinoć si rekao da si sretan što si njome oženjen." "To je istina, sretan sam. Ali je svejedno strašno.“

Taksi se zaustavio pred još jednim hotelom. Predvorje je bilo ogromno, dekoracije u rimskom stilu. Biste careva, od Trajana do Dioklecijana bile su poredane uokolo u nišama. U sredini predvorja bili su poslagani panoji s reljefima koji su mogli biti kopije onih s Trajanovog stupa. Peter gaje pogledao. Sher je upitao je li Higgins odsjeo ovdje.

"Možda, nisam siguran. A, evo nas, idemo dalje. Usput, još jedno malo iznenađenje za tebe. U Engleskoj imate izvore mineralne vode koju pijete, u BadenBadenu također, i u Budimpešti, ali u Kopenhagenu ne, i misliš ni u Amsterdamu. Ali Nizozemci su pametni ljudi. U prošlosti posudili su zemlju od mora, i usmjerili vodu da ide kamo oni žele, sad je upotrebljavaju tako da bude od koristi." Dizalo ih je ostavio kod ulaznog hola s raščlanjenim arkadama na kojima je pisalo "Termički bazen", "Kupke", "Masaže tušem", "Stezanje". Peter je kupio ulaznice.

Namrgođena žena dala im je ogrtače, ručnike, kupaće gaćice, i pokazala na kabine za presvlačenje.

"Ovdje ćemo se sastati s Higginsom?“

"Rekao sam ti, malo iznenađenje. On dolazi na masažu, i mi ćemo je istouzeti, tako možemo razgovarati.“

"Ja neću masažu.“

"Ali imam ulaznice za obojicu, ne možeš bacati moj novac." Klaunova usta su se napućila. "Daj, budi frend, uživat ces.

Ako je Sher imao bilo kakvu ideju da mu Peter možda nudi neko neuobičajeno seksualno zadovoljstvo, odagnala ju je pojava Amazonke u bijelom ogrtaču koja ih je bodro poslagala na mramorne ploče. Peter je legao s licem nadolje, Sher ga je oponašao. Glas kraj njegovog uha je upitao: "Električna? Kupka?“

"Molim?“

"Želite li tretman strujom ili termičku kupku? Imate li reumatizam, artritis, povrijeđene mišiće? Želite li istežanje?“

"Ne, ne, samo masažu." Podigao je glavu, vidio Petera kako mu se smije.

"Glavu dolje", rekao je glas, i gurnuo je dolje za njega. Kiša udaraca prosula mu se po leđima, zatim mu je vrat bio istegnut u stranu i čuo je specifično pucketanje. Prsti su kopali u području između njegovog vrata i ramena kao da mješaju glinu. Tretman je bio mnogo žustriji nego bilo koji što ga je dobio u Engleskoj, ali nakon nekoliko minuta učinio mu se prilično podnošljivim. Okrenuo se na leđa, a Amazonka mu je otkidala komade bedara kad je neki glas rekao: "Gospodine Haynes. Alvaro Higgins."

Gledao je dugačku usku glavu koja je izgledala duža jer je bila nadsvođena masom brižljivo očešljane bijele kose koja se dizala uvis poput pijetlove krijeste. Čovjekova put bila je tamna, njegove usne dvije linije. Sheru, čije je sjećanje sezalo puno vremena unatrag, izgledao je kao glumac Conrad Veidt. Nosio je ogrtač sličan onima kakve su dali Sheru i Peteru.

"Ispričavam se za ovo neuobičajeno mjesto sastanka. Ovdje možemo razgovarati u miru, bez prisluškivanja." Rekao je Amazonki nekoliko riječi na nizozemskom. Kimnula je i nakon nekoliko minuta potapšala Shera po ramenu. Spuznuo je sa stola i vidio da mu drži ogrtač otvoren. Njen kiseli izraz lica nije se promijenio kad je rekla: "Niste loši, prilično dobro za vaše godine."

Bjelokosi čovjek je promatrao smješkajući se. Trenutak kasnije pridružio im se Peter, tresući glavom.

"Oštra je, ova moja. To je bilo iskustvo. Zove se Gabrielle, možete to zamisliti?" Odmah pokraj dvorane za masažu bio je bar, prazan osim što je u njemu sjedila debela sjedokosa žena u plavom ogrtaču ukrašenom crvenim zmajevima, sa šalicom kave i komadom torte sa šlagom ispred sebe.

"Ovdje možete dobiti što god zaželite", rekao je Higgins. "Nakon što Gabrielle i njene prijateljice iskomadaju ljude, obično im treba jaka medicina, poput dobre nizozemske rakije. Ali, ako preferirate čašu šampanjca, bit će pravilno rashlađen, suh kao što Englezi vole da bude, ja ću vam se pridružiti. Ako podijelite bocu sa mnom, znat ću da mi je oprošteno za ovo neobično mjesto sastanka."

Sher je pristao na šampanjac, zatim zalupkao prstima po stolu. "Zašto se sastajemo ovdje?"

"Odsjeo sam u hotelu, tako je zgodnije."

"To je očigledno neistinito. Da ste odsjeli u ovom hotelu, mogli bismo razgovarati u vašoj sobi, a nosili biste svoj vlastiti ogrtač, ne jedan od onih koji se daje posjetiocima.

Zaključujem da se sastajemo ovdje ne zato jer ne želite da nas prisluškuju, nego zato jer ne želite biti viđeni u javnosti. Izgleda mi moguće da ste došli u Amsterdam zbog našeg sastanka i vrlo vjerojatno ćete ga napustiti čim ga završimo jer on nije za vas siguran grad. I Peter je rekao da niste željeli doći u Kopenhagen, pretpostavljam iz istog razloga. To mi ne ulijeva veliko povjerenje u vas."

Peter je započeo protestirati, ali gaje Higgins ušutkao pokretom ruke. "Vrlo oštroumno i gotovo točno. Imam neprilika s mafijom zbog nekog novca u čijem sam pranju i ja sudjelovao. Čini se da ga postupak nije učinio savršeno čistim." Namignuo je da pokaže kako se šali. "Osoba koja je umiješana je poglavica, stoje nešto manje nego pravi šef, ali siguran sam da će ga za nekoliko tjedana šef uvjeriti u njegovu grešku. U međuvremenu ja sam oprezan. Hoću li vam reći više detalja?"

Peter je gledao od jednog do drugog. Sher je zavrtio glavom. Šampanjac je stigao u srebrnom kabliču, konobar ga je otvorio i natočio. Sher je podigao svoju čašu. "Pijem da se nastavi vaše dobro zdravlje."

"Sviđa mi se vaš smisao za humor", reče bjelokosi čovjek, iako se nije nasmijao. "Dakle, možemo li sada razgovarati o Sherlock Holmes rukopisu?"

"Nema štete od govorenja, tako dugo dok shvaćate da ja ni u kojem pogledu nisam obvezan razmotriti ga."

"Najprije mi recite, nalazite li prvo **POGLAVLJE** zanimljivim? Biste li voljeli vidjeti ostatak rukopisa?"

"Da. Ali još me više zanima zašto želite da ga ja vidim. Ako je vaš, za prodaju, i ako ga želite prodati " Sher je zastao, ali Higgins je samo gledao dolje u svoju čašu " zašto to ne učinite preko neke veće aukcijske kuće? Ako možete potvrditi njegovu autentičnost, cijena bi bila visoka. Ja nisam stručnjak za rukopise Conana Dovlea, a nema sumnje da bi oni željeli znati njegovo porijeklo i autentičnost.

Kako je dospio u vaše ruke? Je li rukopis na prodaju? Svi se sjećaju Hitlerovih dnevnika.“

"Kako bi ih mogli zaboraviti? Drago mi je da je Peter bio diskretan." Peter je zastrugao nogama, gucnuo svoj šampanjac, kao dijete na zabavi. "Vrlo ste izravni i ja ću vam dati izravne odgovore. Je li moj rukopis za prodaju? Da, ali ja nisam vlasnik. Zašto se ne obratiti Christie's ili Sotheby's, ili možda američkoj instituciji? Zato jer je neophodno da prodaja bude apsolutno privatna. Reći ću vam zašto ako razgovor dosegne tu točku. Zašto pitati vas da nam pomognete? Zato jer mislimo trebao bih biti manje oprezan i reći da znamo da je najvjerojatniji kupac Warren Waymark, a vi ćete ga uskoro vidjeti.“

"Zašto ne stupiti direktno s njim u kontakt?“

Alvaro Higgins je opet namignuo. "Pokušavali smo. Pisali smo mu, poslali kopiju prvog poglavlja koje ste i vi vidjeli. Nije bilo nikakvog odgovora. Gospodin Waymark je fanatični kolekcionar. Daje pročitao to POGLAVLJE

, bilo bi nemoguće da ne bi tražio da vidi ostatak rukopisa, ili proveo neku istragu o tome. Očito je da su mu ga utajili. Ili mu nisu pokazali pisma i rukopis, ili su njegov odgovor uništili oni koji ga drže zatvorenikom. Biste li rekli da je on zatvorenik, gospodine Havnes?" "On je svakako pustinjač. Nisam vidio znakove da je i zatvorenik. Nema sumnje da bi ga rukopis zanimalo, ali " Higgins se nagnuo naprijed u svojoj stolici, ruke na koljenim, bijele obrve ispitivački podignute. "Ima i drugih kolekcionara. Zašto se ne obratiti njima?“

"Nijedan od njih ne bi mogao platiti onoliko koliko mi tražimo." "Koliko je to?“

"Četvrt miliona. Funti, ne dolara ili nizozemskih guldena." Peter je lagano uzdahnuo. "Mislite li daje to previše?“

"Ne može se odrediti cijena nečemu što je jedinstveno, ali sumnjam da biste dobili toliko na aukciji. Manje od pola, rekao bih.“

"Upravo tako. Ali Waymark bi to mogao platiti bez da dvaput promisli. Od toga ide moja provizija i Peterov dio za upoznavanje s vama. Ostatak ide vlasniku rukopisa.“

"Još uvijek ne razumijem kako mislite da bih vam ja mogao pomoći.“

"Za nekoliko dana idete u dvorac Baskerville, nastupate sa svojim čitanjem. To je točno? Dobro. Ako se slažete, dat ću vam cijeli

rukopis ne, moram se ispraviti, trebao bih reći cjelovitu kopiju da je pokažete gospodinu Waymarku. Na taj način bit ćemo sigurni da će ga pročitati. Sad, pretpostavimo da je zainteresiran da ga kupi. Ugovorit ćemo sastanak na dogovorenom mjestu. Tada ćemo mu dati pravi, originalni rukopis, on će ga platiti, bilo u novčanicama, bilo u dogovorenim papirima. Bilo bi nam drago da i vi budete prisutni, da vidite da je sve pošteno." Napravio je stanku. "Mislim da biste bili uvrijeđeni da vam spomenem honorar."

"Naravno da nema ni govora o plaćanju. Ali, ideja je smiješna. Morate znati daje to što tražite nemoguće. Waymark nikad ne napušta dvorac, jedva da izlazi na terene."

Bjelokosi čovjek je snizio glas, kao da povjerava tajnu. "Svjestan sam toga, iako je postojalo vrijeme kad je on izlazio iz Dvorca. Mislim da bi to mogao opet kad bi znao da je to jedini način da dođe u posjed jedinstvenog Sherlock Holmes rukopisa." Još mekanije, rekao je: "I kad bi znao da će s njim biti Sheridan Havnes."

Sher je osjetio dvije suprotne struje osjećaja. Jedna je bila racionalnog čovjeka za kakvog se smatrao. Ona mu je govorila daje Higgins pravi varalica, moguće nešto opasnije, i da ništa što kaže ne treba vjerovati bez dokaza. Druga struja osjećaja bila je sasvim iracionalna, i uglavnom se sastojala od ubrzanja pulsa kakvo je osjećao još kao dječak kad bi Holmes povikao Watsonu: "Igra počinje." Tu je bila i činjenica da je bjelokosi sve više i više ličio na Conrada Veidta, i tako mu budio nadu da će sudjelovati u jednom od onih staromodnih trilera kao što je Roma a press u kojima je toliko uživao u mladosti. Vrlo dobro je znao koja će struja prevagnuti, i bio je to jedino ustupak racionalnom ja kad je rekao: "Mogu razumjeti zašto želite Waymarku pokazati rukopis, ali ne i zašto se želite s njim sastati izvan dvorca. Zašto ne odete jednostavno tamo, vidite ga, razmijenite rukopis za novac?"

Higgins je pokazao duge, žućkaste zube. "Iznenadujete me, moj dragi gospodine Haynes. Kad smo pisali Waymarku, naša pisma bila su zaustavljena. Samo sam čuo priče, ali vi znate kako ga čuvaju od dodira s vanjskim svijetom. Da li stvarno mislite da bi njegovi čuvari je li to prava riječ? dozvolili sastanak takve vrste? Znate da ne bi. Ali, kad smo stigli tako daleko, dozvolite mi da vam otkrijem, kako vi

kažete, porijeklo, i da vam kažem kako je rukopis dospio u moje ruke. Bit ću potpuno iskren „

"Moja žena kaže daje takav početak uvijek uvod u laž.“

"Vrlo zabavno", rekao je Higgins i namignuo. "Ali to jedva da se može primijeniti ovdje. Ono što moram reći sasvim otvoreno je, daje ono što znam o tome kako je rukopis napustio Conana Dolea, samo ono što su rekli meni, nemam nikakve dokumentacije. Ne želim vas obmanuti, nadam se daje to jasno?" Njegov ton bio je zaplašujući. Sher nije odgovorio. "Djelo je napisano kad je Conan Doyle živio u Hindhaedu u kući zvanoj Undershaw. Nadao se da bi zrak Surreja mogao pomoći njegovoj ženi koja je bolovala od tuberkuloze. Među poslugom bio je sobar imenom Faulkner, koji je bio otpušten zbog nepoštenja u listopadu 1900., ubrzo nakon što se Conan Doyle vratio iz Južne Afrike.“

Vrata bara su se otvorila. Ušla su tri plava mladića u uobičajenim ogrtačima, pogledali naokolo, izmijenili agresivne fraze na njemačkom. Jedan je udario drugoga u trbuh i bio nagrađen udarcem u gležanj. Pojavio se konobar, pozvao ih da sjednu. Sva trojica prasnula su u smijeh, jedan je napravio stoj na rukama, izašli su. Peter je gledao za njima napola ih žaleći, napola im zavideći: "Mladost.“

Sher je rekao: "Ne sjećam se tog imena." "Koliko ja znam nije spomenuto ni u jednoj biografiji, ali nije spomenut niti itko drugi od posluge. Kad je taj otišao, ukrao je rukopis zajedno s nekoliko pisama, shvaćajući da imaju komercijalnu vrijednost. Prodao ih je dileru, a ovaj gaje prodao dalje židovskom biznismenu iz Budimpešte po imenu Julius Meissner." Kad je spomenuo grad Sher je shvatio što je njegovo glumačko uho pokušavalo uhvatiti. Bez obzira na to što je Alvaro Higgins naveo južnoameričko porijeklo, njegov je naglasak bio mađarski. "Meissner je imao prijatelja po imenu Ferenc Kozma. Taj prijatelj bio je moj ujak." Zastao je. Ponovo je glumački osjećaj rekao Sheru da je pauza bila promišljena, ali ga je pitanje koje je slijedilo ipak iznenadilo. "Koliko znate o režimu admirala Horthyja u Mađarskoj?“

"Ne mnogo. Bio je fašist koji je upravljao zemljom za vrijeme Drugog svjetskog rata dok Rusi nisu istjerali Nijemce. Je li točno?“

"Ne sasvim krivo, ali sigurno ne točno. Moram vam reći nešto o Horthvjevoj Mađarskoj da biste razumjeli što se dogodilo." Sher je kimnuo. Peter se malo promeškoltio na svojoj stolici, ali kad gaje Higgins pogledao, sjeo je mirno kao dijete koje se boji ukora.

Debela je žena završila tortu, prešla vilicom preko tanjura da pokupi zadnju mrvicu šlaga. Zatim je ustala i odgegala se van, gledajući neodobravajući njihovu bocu šampanjca.

"Horthv nije zavladao za vrijeme rata, nego 90. On je bio glavni zapovjednik austrougarske mornarice, koja nije igrala važnu ulogu u Prvom svjetskom ratu, i bio je energičan u rušenju ruskomađarskog režima Bele Kuna. U ožujku 90. Narodna skupština postavila ga je za regenta. Zašto regenta? U zemlji je postojala stranka koja je željela povratak habsburškog nasljednika i on je bio prilično spreman doći, ali novoosnovane zemlje koje su nastale raspadom AustroUgarske Monarhije rekle su ne bilo kojem Habsburgovcu. Možda netko drugi onda? Sлагali su se da prijestolje neko vrijeme ostane prazno i Horthv privremeno bude regent. Bilo kako bilo, on nije imao namjeru biti privremen. Brzo je slomio dva pokušaja puča nasljednika starog Franza Jozefa, koji se nazivao Karlo IV., i uspostavio svoju vlast u zemlji.

"Najprije je zavadio legitimiste, koji su htjeli ponovo Habsburgovca na prijestolju, sa strankom koja je bila za slobodne izbore i htjela nacionalno izabranog kralja. Kasnije, kad su Mussolini i Hitler došli na vlast, još se više bavio dijeljenjem i upravljanjem, okrećući stranke jednu protiv druge. Poigravao se s maloposjednicima, grofom Telekijem i njegovim sljedbenicima, Ujedinjenom kršćanskom strankom i pola tuceta malih fašistički orijentiranih grupa, i radio je to vrlo pametno. Cijelo to vrijeme govorio je daje njegov položaj privremen i kad dođe vrijeme on će rado odstupiti u korist Karlovog nasljednika, nadvojvode Otta. Ali naravno, to vrijeme nije nikako stizalo i Horthv je prolazio kroz promjene premijera dok je sam ostajao na vlasti. Pod njegovom vlašću i nije bilo loše ako si pripadao zemljoposjedničkoj aristokraciji ili srednjoj klasi. Obitelj Kozma je sigurno profitirala. Moj ujak Ferenc posjedovao je projektantsku tvrtku, moj otac Laszlo bio je arhitekt. Dozvolite mi da odgovorim na pitanje koje ste prepristojni postaviti. U tim davnim danima moje je ime bilo Andor Kozma."

"Nisam to kanio pitati. Zanima me kakve bi to veze moglo imati s rukopisom." "Vidjet ćete za trenutak. Naša obitelj prijatelj evala je s Meissnerovima, često smo ih viđali preko vikenda, išli zajedno na praznike, i tako dalje. To nije bilo ništa neobično, postotak Zidova u Mađarskoj mnogo je viši nego u Njemačkoj, i oni su bili društveno prihvatljivi. Horthv je bio antisemit, na početku njegove vladavine bilo je diskriminirajućih zakona protiv Zidova, a prije samog početka rata izašli su zakoni koji su ograničavali postotak Zidova koji su smjeli pohađati sveučilišta ili ići u druge profesije. Ali nije bilo aktivnih progona, i Julius Meissner, koji je bio partner u maloj trgovačkoj banci, našao je načina da bude koristan režimu na različite načine. Bio je osobito prijateljski naklonjen mom ujaku Ferencu. Dijelili su strast za Sherlocka Holmesa, obojica sakupljala knjige i rukopise, ali je Meissner bio imućniji, njegova zbirka mnogo istančanija. Gledajući unatrag vidim da je moj ujak uvijek bio pomalo kivan na svog prijatelja Juliusa, koji je bio neizmjerljivo gostoljubiv, davao je skupe prijame, možda se pomalo i razmetao svojim bogatstvom. Naravno da to tada nisam razumio. Bio sam dječak, star jedanaest godina, kad je Mađarska stupila u rat 94. pridružujući se napadu na Jugoslaviju. Mislio sam da sam zaljubljen u svoju sestričnu, Ferencovu kćer Evu. Možda sam zaista bio zaljubljen, tko zna? Njoj je bilo četrnaest. Ponekad mislim da su to bile najsretnije godine mog života."

Za trenutak je spustio glavu, tako da je Sher vidio samo finu krijestu od kose, zatim opet pogledao gore namignuvši, što mu je služilo umjesto osmijeha. Peter im je napunio čaše.

"Nećete htjeti slušati priču o mojoj mladosti. Rano 944. točka žongliranja koju je Horthv izvodio dvadeset pet godina je završila, lopte su mu izbijene iz ruku. Njegov premijer, Kallav, potajno je pokušavao pregovarati sa Saveznicima i radio što je manje mogao da zadovolji njemačke zahtjeve za mađarskim trupama na istočnom frontu, za više namirnica, jače mjere protiv Židova. U ožujku Nijemci su okupirali Mađarsku, Kallav je odveden u koncentracijski logor, počele su masovne deportacije Zidova. Bilo ih je mnogo i bile su obavljane s najvećom mogućom okrutnošću, ne samo od strane Nijemaca nego i Mađara koji su se uživali osvećivati ne samo bogatim Zidovima koje su mrzili, nego svima, muškarcima, ženama i

djeci. Područje uz južnu granicu, Zala, južna Baranja, južna Bačka bilo je potpuno očišćeno od Židova, a stvari nisu bile mnogo bolje ni u Budimpešti. Čak je Horthv protestirao svom marionetskom premijeru, Satojavu. Bio je to početak strašnog doba. Ipak, neki Židovi su još uvijek izlazili iz zemlje, ne mnogi, ali neki da. Postojao je put kroz Austriju u Švicarsku, i govorilo se da su čak i visoki službenici u fašističkom Strelastom križu osjetljivi na mito." Tanke linije usta spustile su se u gađenju.

"Julius Meissner obratio se svom prijatelju Ferencu. Moj se otac nije miješao u politiku, ali Ferenc se uvijek družio s pravim ljudima, bio je u dobrim odnosima s regentom, znao ljude na vrhu u svim važnim strankama. Meissner je prenio na Ferencu svoju kuću i posjed, dogovorivši da Ferenc zauzvrat njega i njegovu obitelj prebaci iz zemlje. Bili su prijatelji, razumijete, i Ferenc gaje uvjerio daje dogovor samo privremen, to bi spasilo Meissnerovu imovinu od konfiskacije, i poslije rata sve bi mu bilo vraćeno. Zatim je Ferenc rekao svojim prijateljima fašistima. Cijela Meissnerova obitelj bila je uhapšena, roditelji i troje djece, i odmah deportirana. Umrli su u Treblinku. Ferenc je sramni dobitak podijelio sa svojim prijateljima, iako nisu u njemu dugo uživali. Za nekoliko tjedana sovjetske su jedinice bile u Mađarskoj, i počele su borbe za Budimpeštu. Ferenc Kozma ubijen je u borbama, kao i moj otac."

Bilo je nešto u načinu na koji je Alvaro Higgins pričao svoju priču što je plijenilo pažnju. Sher nije u nju sasvim vjerovao, ali se zatekao kako želi saznati više. "Što se dogodilo s vama?"

"Ono što se dogodilo s tisućama drugih. Rusi nisu bili ništa bolji nego Nijemci, ako ne i gori u nekim pogledima. Bili su kao destruktivna djeca razbijajući stvari zato jer ih nikada prije nisu vidjeli. Zatim su tu bili Rakossi i Narodna republika koji su, u nekim stvarima, bili najgori od svih. Ja sam izašao kad nije bilo petnaest." Napravio je grimasu odagnavajući prošlost. "Moja priča nije važna. Govorim vam sve ovo da vam objasnim rukopis. Ferenc ga je imao, i kad je bio ubijen, prešao je njegovoj kćerki Evi, sestrični u koju sam bio zaljubljen. Nju nije zanimao rukopis, nije imala pojma daje vrijedan, jednostavno ga je stavila u ladicu. Dvaput se udavala, prvo za službenika stranke koji je bio likvidiran u ranim pedesetima nakon suđenja Rajk, zatim za sveučilišnog profesora koji je predavao

političke znanosti i ekonomiju, ali je izgubio posao jer je pisao neke članke koji su se odnosili kritički prema tekućoj ekonomskoj politici. Našao je rukopis, shvatio da je vrijedan, i želi ga prodati.“

"Što ga priječi u tome?"

"Dvije stvari. Sadašnji režim možda je humani komunizam kako se govori, ali kad bi rukopis bio prodavan javno, to bi se sigurno saznalo i proces bi bio zaustavljen. Ja još uvijek održavam veze u Mađarskoj, ponekad idem u Budimpeštu, i Antal Vass, Evin muž, me zamolio da ga prodam. Nadam se da sad razumijete zašto to mora biti privatno.“

"Jako zanimljiva priča. Ali, naravno, nema dokaza daje išta od ovoga što ste mi rekli istina.“

Higgins je raširio ruke, koje su bile dugačke, tanke i fine, nokti savršeno održavani. "Ako odete sa mnom u Mađarsku možete upoznati Antala, razgovarati s Evom.“

"Moj dragi gospodine Higgins, ili Kozma kako bih vas možda trebao zvati, vi savršeno dobro znate da neću ići s vama ni na kakvu nerazboritu misiju u Mađarsku.“

"Kako želite. Sve što tražim je da pročitate ostatak rukopisa, zajedno s pismima koje je Faulkner uzeo, i izjavu Eve Vass koju je sastavila prije nekoliko mjeseci kada je prvi puta uočena vrijednost rukopisa. Ako tada budete osjećali da ne želite biti povezani s mojim nastojanjem da ga prodam, naravno da ćete to reći. I gospodin Sheridan Havnes će me razočarati.“

"Već sam rekao da bih želio pročitati ostatak rukopisa. Ali, još uvijek postoji stvar koju ne razumijem." Bijele obrve bile su ponovo podignute. "Zašto tražiti tako visoku cijenu? Sigurno je da bi Eva i njezin muž bili sretni i s polovinom svote." Higgins je zurio u njega. "Vi ste smiješan momak, znate li to? Peter, nije li on smiješan momak?" Peter se nasmijao po dužnosti. "Hoćemo li reći daje to zbog toga jer ja nisam dobrotvorna ustanova? Nitko tko je proveo te godine u Budimpešti nije sentimentaln oko novca ili bilo čega. Možda sam bio zaljubljen u Evu kad mi je bilo jedanaest godina, ali to je bilo davno. I sjetite se da sam naveo cijenu ponude, a cijena ponude uvijek može biti predmet pregovora.“

"Gdje je rukopis sada?"

"Original se čuva na sigurnom, kopija je ovdje u svlačionici, zajedno s pismima." U načinu na koji je Higgins-Kozma govorio bilo je nešto

zbog čega je Sher osjetio daje on siguran da su iskušenja koja nudi neodoljiva. Njegova pijetlovska samodopadnost navela je Shera da kaže: "Znate li čovjeka po imenu Bailev?" Higgins i Peter se nisu pogledali, ali je Sher osjetio neznatnu pauzu. Zatim je Higgins rekao da mu ime ništa ne znači.

Peter reče: "Tako tužno. Bio je stari Sherov prijatelj, jako ga je želio vidjeti, te noći kad je Sher bio u Kopenhagenu otišli su zajedno poslije večere. Zatim, vrlo tužno, šokantno, sljedećeg dana dogodila se nesreća, pao je s balkona svojeg stana. Prava tragedija."

"Rekao mi je da me vodi kući da me upozna s nekim tko želi razgovarati o Sherlocku Holmesu. Mislio sam da biste to mogli biti vi."

Higgins je protresao glavom. Peter je rekao: "Svijet je pun ljudi koji žele razgovarati o Sherlocku Holmesu. Pogotovo s velikim Sheridanom Havnesom."

"Rekao je nešto o tome kako su njegovi prijatelji neugodni. Rekao je, u stvari, 'necivilizirani'."

Higgins je njima dvojici natočio ostatak šampanjca. "Mogu vidjeti da mi ne vjerujete, ali da li vam ja izgledam necivilizirano, gospodine Havnes?" Ponovo je Sher dobio snažan poriv da poremeti samouvjerenost bjelokosog čovjeka. Nije vidio razloga da spomene Peteru krađu iz svoje hotelske sobe, ali sad je rekao s glumačkom odmjerenošću: "POGLAVLJE

koje mi je dao doktor Langer ukradeno je iz moje hotelske sobe. Teško daje to bio civiliziran čin."

Ovoga puta nije bilo pauze. Higgins odmah reče: "I opet nešto što nema veze sa mnom. Netko drugi shvatio je činjenicu da se radi o nekom neizmjerljivo vrijednom rukopisu, i želio saznati više o tome."

"Netko neciviliziran?"

Higgins je slegnuo ramenima. Sad kad je počeo, Sher je osjećao da bi mogao vrlo dobro nastaviti. "Ne vjerujem daje moj prijatelj Bailev pao s balkona, mislim da je gurnut, ubijen." Peter je podigao ramena, kao u nevjerici da netko može to misliti. "Inspektor Jansson misli isto tako."

Ovaj put je pogled koji je Peter uputio Higginsu bio poput alarmnog zvona, ali se činilo da ga bjelokosi čovjek nije svjestan. Izvadio je ključ iz džepa svog ogrtača. "Peter, u mojem omariću ćeš naći dvije

mape, s rukopisom i pismima. Hoćeš li biti tako ljubazan da mi ih doneseš.“

Bila je to naredba u obliku molbe. Peter je ustao, napustio ih. Higgins reče: "I što vam je pametni mladi inspektor Jansson rekao?"

"Pametna je? On svakako ima šarma, za razliku od većine britanskih policajaca koje znam. Rekao mi je da se Bailev bavio drogom. Pitao sam zašto nije uhapšen i on mi je govorio o divljoj travi.“

Higginsov zbunjen izgled bio je zadovoljavajući. "Što je to, ne razumijem. Je li to možda neka osoba?"

"Divlja trava je vrtni korov, kojeg se vrlo teško riješiti. Ako se samo povuče s vrha, ostatak nije uništen, on se i dalje širi. Pravilno bi bilo pažljivo kopati, slijediti trag svakog korijenčića. Onda uz sreću možete iščupati cijeli korijen. Jansson je rekao daje Bailev bio nevažna karika, a on želi cijeli lanac. Mislio je daje Bailev možda ubijen zbog toga jer je varao svog dobavljača.“

"Zanimljivo. Ne bih želio reći ništa protiv vašeg prijatelja Baileva, ali znate, ovo zvuči kao da on sam nije bio sasvim civilizirana osoba. Gospodine Havnes, bilo mi je zadovoljstvo. Telefonirat ću vam, da vidimo možemo li otići korak dalje u ovoj stvari.“

Sher je u njemu osjetio napetost koje prije nije bilo, gorljivost da završi razgovor. Nije mogao odoljeti da ne upita: "Zašto ste se htjeli riješiti Petera?"

Bijele obrve su se podigle, oko namignulo. "Vas se ne može zavarati, pravi ste potomak Sherlocka Holmesa. Da, istina je, želio sam malo popričati s vama nasamo, bez da uvrijedim Petera. Uvijek treba izbjegavati da nekog uvrijedimo ako je to moguće, slažete se? A, evo ga. Peter, puno ti hvala. Gospodine Havnes, ovdje su mape. U njima je, naravno, i još jedna kopija tog prvog poglavlja, stoje, nadam se dokaz da nisam imao ništa s krađom iz vaše sobe. Mislim da ćete naći cijeli rukopis zanimljivim. Ja sad idem na elektroterapiju, izgleda da misle da će to pomoći ukočenosti koja me muči u lijevom koljenu. Reći ću vam zbogom.“

Prepad Sher je proveo poslijepodne čitajući ostatak Ubojstava na kentskom imanju, u kojem Sherlock Holmes odlazi u najmračnije dijelove Romnev Marsha, i sudjeluje u krijumčarskim aktivnostima tamošnjih ribara, plima izbacuje tijelo u blizini Dungenessa, dolazi

još jedno pismo iz Francuske od Olivijinog ujaka, dešava se provala na posjedu Burling u kojoj nije ukradeno ništa osim starih štapova za šetnju i lopatica, kliješta i žarača uz kamin. Rukopis je završavao kad Holmes traži od Watsona da ode na posjed Burling i izvještava o bilo kakvim neobičnim događajima ondje, dok je sam detektiv prešao Kanal.

Mape su bile crvena i plava, i to je bilo u crvenoj mapi. Plava je sadržavala izjavu Eve Vass o tome kako je došla do rukopisa, što je potvrdilo priču koju je ispričao Higgins, i materijal za koji je rečeno da je ukraden Conanu Dovleu zajedno s rukopisom. Ovo je uključivalo bilješke koje je očito autor pravio za priče, u nekima od njih se spominjao Sherlock Holmes, i dva pisma od urednika Strand Magazine, jedno u kojem je ugovarao sastanak, drugo koje kaže kako čitaoci sa zanimanjem iščekuju nove Holmesove avanture. Oba ova pisma bila su pisana rukom, na papiru sa zaglavljem, potpisana imenom urednika Greenhougha Smitha.

Kad je završio, Sher je sjeo razmišljajući, s rukom na bradi. Zdrav razum govorio je da rukopis mora biti falsifikat i da bi vrlo lako bilo fotografirati zaglavlje S/ramfo, ali želja za vjerovanjem bila je snažna i okus misterije neodoljiv. Nije bio iznenađen kad je čuo Higginsov glas na telefonu, niti kad ga je ovaj upitao da li mu je priča bila zanimljiva.

"Vrlo zanimljiva, iako vam moram reći da još uvijek nisam siguran u njenu autentičnost." Higgins je čekao. "Ali pokazat ću je Waymarku kad ga budem vidio."

"Odlično. Vrlo ste ljubazni."

"Reći ću mu da ne mogu dati nikakvo mišljenje o tome je li rukopis autentičan. Također ću mu savjetovati da bi prije nego plati morao provjeriti rukopis, testirati papir i tintu, ispitati preporuke, istražiti priču o tom čovjeku Faulkneru. Ono što imam je samo kopija."

"Vrlo dobro, razumijem."

"Kako ću vam javiti što je odlučio?"

"O tome ne morate brinuti. Ja ću vam se javiti."

"Ljubav je strašna stvar, ne misliš li?" rekao je Peter Mortensen. "Zbog nje patimo."

Sher je pomislio na prilike kad je znao da Val spava s drugim čovjekom ili, skoro i gore, kad je u to sumnjao. "Ponekad."

"Nije bila ovdje kad sam se vratio, nije telefonirala. Došla je u pet sati rekavši daje cijelo vrijeme bila s Martinom, da su ručale, pričale, kupovale i tako dalje. Ne vjerujem joj, ali što mogu? Jako smo se posvađali, otišla je natrag u Kopenhagen. Vrlo sam tužan zbog toga." Velika usta se okrenuše nadolje, izgledao je kao da će zaplakati. "Usput, što misliš o Alvaru?"

"Impresivan je. I tajnovit. Ali nepouzdan."

"On je sjajan čovjek. Nekad je Velda bila zaljubljena u njega. Ali čovjek poput Alvara nema vremena za žene."

"Što on radi kad ne prodaje rukopise?" "Razne stvari."

"Illegalne stvari?"

"Što je legalno, a što ne, ja ne znam. Trgovci na burzi prebacuju novac amotamo, ponekad je to legalno, ponekad nije, tko zna? Oni su veliki ljudi, značajni ljudi, to je ono što je važno. Takav je i Alvaro, veliki trgovac, važna osoba. Usput rečeno, što misliš o rukopisu? Hoćeš li ga pokazati gospodinu Waymarku? To je jako dobro, baš fino. Ako se obavi prodaja i ja ću zaraditi nešto novca. Ali koja je korist od novca bez ljubavi?" Bili su u hotelskom baru. Peter je naručio još jedanburbon s ledom.

"Zašto se nisi vratio sVeldom?"

"Imam posao večeras ovdje u Amsterdamu. I onda, rekao sam da ću ostati ovdje s tobom." Sher nije imao avion natrag sve do sljedećeg dana. "Ideš sa mnom obaviti moj posao, idemo na dobro mjesto, prava nizozemska hrana, dobra atmosfera, može?" Istog trena postao je veseo, zatim se opet naglo smračio. "Došla jeovamo da napravi nešto što je naumila, znaš, uopće ne zato da vidi Martinu, i ne zato što bi htjela biti sa mnom. Prokleta sam tužan, znaš. Ti misliš da idem s drugim ženama jer mi se sviđaju? Ne, to je zato jer nisam spavao s Veldom već „

Pretresao je glavom. "Dugo, već dugo vremena."

"Peter, zašto si se uznemirio kad sam spomenuo Janssonovo ime?"

"Što?" Peter je očajan izraz lica zamijenio opreznim. "Je li me spominjao? Stoje rekao?"

"Rekao mi je da je Bertie Bailev trgovac drogom i da je mogao biti ubijen jer je varao svoje dobavljače. Tebe nije spomenuo."

"Tu smo dakle. Naravno da ne znam nikakav razlog." "Jesi li imao kakvih poslova s Bailevem?"

"Ja?" Kineski plave oči su zakolutale, klaunova usta se spustila u ogorčenju. "Tako mi časti Srebrnosjajca, ništa na što ti misliš. Usput, bilo kako bilo, tvoj prijatelj Bailev bio je homoseksualac, i družio se s nekim neobičnim ljudima, ljudima vrijednim žaljenja. Moglo bi biti da gaje ubio jedan od njih, ne znam. Reći ću ti nešto ćemo sad, zaboravit ćemo naše nevolje i jednostavno se prokleta dobro provesti. Popit ćemo još jednu ovdje, a onda obojati mali dio Amsterdama u crveno, kako se kaže, dobro?"

Pola sata kasnije bili su u Brasserie de Provence, u uskoj uličici koja se odvajala od Leidsedvvarstraat, blizu Leidsepleina. Usprkos svom imenu mjesto je bilo skroznaskroz nizozemsko. Ljudi su za grubo otesanim stolovima jeli mesne okruglice i punjeni kelj i pili pivo. Peter je sjeo licem prema vratima i neprestano brbljao, a teme su mu bile neuspjesi momaka iz Srebrnog sjaja i raznolika ponuda seksualnih užitaka u Amsterdamu. Mjesto nije bilo sasvim puno, klijentela uglavnom mlađa. Naručili su pivo od konobara s ogromnim ušima, po imenu Joseph.

"Jest ćemo kasnije. Dobro je ovdje, ha?"

Sher se složio da je dobro, iako mu je mjesto izgledalo otrcano.

"Ne moraš uopće jesti, možeš sjediti s čašom piva sat vremena ako želiš. Tako je i u vašem starom Cafe Royalu, mislim."

"To je bilo davno."

"Čovjek koji je ovo otvorio bio je Francuz, pa mu je dao francusko ime, ali sve je oduvijek bilo nizozemsko. Mislim da je to dobra šala."

Iz unutrašnjosti im se približavala žena. Bila je tridesetih godina, vrlo visoka i jaka, s čelično sivom kosom neuredne frizure. Nosila je mušku jaknu na zatvarač, hlače i ravne cipele. Lice joj je bilo plosnato, teško, blijedo, ispod jednog oka titrao joj je mišić. Došla je i stala kraj stola.

"Ilse." Sher je ustao. "Ilse, ovo je moj prijatelj gospodin Sheridan Havnes. On je poznati engleski glumac."

Ilse je ignorirala upoznavanje i ispustila na Petera paljbu njemačkog. Sher nije mogao točno slijediti što je govorila, ali je razumio daje nešto predbacivala Peteru, i da joj je on nudio neko objašnjenje. Radio je umirujuće geste rukama, pokazujući na Shera. Ilse je slegnula svojim velikim ramenima, potapšala svoj ručni sat, okrenula se i izašla kroz vrata na stražnji izlaz braserije.

"Što je bilo ovo " započeo je Sher, zatim se prekinuo. On je također vidio ulazna vrata. Kroz njih je sada prošla djevojka s plavim, zelenim i žutim pramenovima u kosi, a s njom je bio mali ćelavko kojeg je Sher vidio u hotelu u Kopenhagenu. Sjeli su za stol dosta daleko od Shera i Petera.

"Znaš li tog čovjeka?"

"Ne. Tko je on?"

"Nemam pojma, ali sam gotovo siguran da sam ga vidio u Kopenhagenu. Više nego jednom. Da odem prijeko i pitam ga da li me slijedi?"

"Ni u kom slučaju." Peter je zurio u njega u stravi. "A, ti se šališ, mislim. Ima nešto što bih možda trebao reći. Trebao bih se uskoro naći s nekim prijateljima ovdje. Ilse mi kaže daje ona ovdje s drugom dvojicom, i pita zašto nisam s njima. Onda, kaže da još neki kasne, i to je istina. Ilse ne poznaje te prijatelje koji kasne, a ja imam to zadovoljstvo, pa ću ih pričekati ovdje s tobom."

"Mislim da sam čuo da kaže daje opasno. Što je time mislila?"

"A, ne, ne, griješiš, krivo si razumio. Ali pitaš se zašto sam te doveo ovamo. To je zato jer želim biti sa svojim dragim prijateljem, razumiješ." Nasmijao se neuvjerljivo. "Sjećam se tog odličnog provoda za moje posjete Londonu, želim priuštiti svom prijatelju odličnu večer ovdje. Ali imam taj mali sastanak, i što mogu? Reći ću ti. Sastat ću se sa svojim prijateljima, to će trajati samo nekoliko minuta, ne više. Naručit ću nam finu večeru, vratit ću se, jest ćemo zajedno, naći neke djevojke i napraviti lijepu zabavu, je li to u redu?"

"To vrlo mnogo nije u redu, Peter. To je potpuna besmislica. Doveo si me ovamo iz nekog svog razloga. Koji je to?"

Peter se nagnuo naprijed i udario Shera po ramenu. "Ti si vrlo skroman čovjek, preskroman. Ti ne razumiješ kakva je čast biti viđen u društvu gospodina Sheridana Havnesa."

Svjetlost je dolazila od zidnih svjetiljki i bila je mutna, ali se ipak vidio lagani sjaj znoja na Peterovom čelu. Za stolom pokraj njih mladić u majici kratkih rukava na kojoj je pisalo "Washington Redskins" gurnuo je paket prema starijem čovjeku koji je nosio naherenu mornarsku kapu, plavi sako s metalnim gumbima i svijetle hlače. Mornarska kapa pogleda začas paket, kimne.

"Peter, ovo je mjesto za narkiče. Ne znam zašto si me doveo ovamo, ali ti kažem laku noć."

"Griješiš. Preklinjem te, ne idi, ovo mi je važno. Molim te shvati da je to ovdje prilično OK, policija zna za to, nije ih briga. Doveo sam te ovamo, to je dio folklore. Sher je ustao. "Peter, koristiš me da bi nešto prikrio, igraš neku igru. Ali ja je ne igram, ne želim biti iskorištavan."

"Molim te, molim te." Peter je također ustao, uhvatio ga za ruku. "Nema igre.

Imam sastanak ovdje, sve je onako kako sam ti rekao, ali zabrinut sam. Nešto nije u redu, osjećam to, ali ako sam s tobom, ne može se ništa dogoditi. Imam prijatelja koji je policajac, rekao sam mu da ću biti ovdje večeras. Onda se neće usuditi ništa napraviti ..."

Prestao je govoriti, ponovo sjeo, zaronio glavu u ruke.

Sheru je ova vizija njega kao sigurnosne police, ili s moći da brani od nekog nasilja, bila neodoljivo komična, vidio je malog ćelavka kako ih promatra razgovarajući pri tom sa svojim višebojnim društvom. Peter je začuo Sherov smijeh, podigao glavu, obrisao lice, njegova debela usta se izvinuše u smiješak.

"Nisam baš neki glumac, mislim, ono što zovu glumac amater. Ako moj prijatelj Sher odlazi ja plačem, ako ostaje, ja se smijem." "Svejedno, ja odlazim. Morat ćeš plakati."

"Evo ga. Jacko, bog." U svojoj gorljivosti da pozdravi pridošlicu Peter je gotovo prevrnuo svoje pivo.

Čovjek koji je dolazio prema njima bio je jake građe, spljoštenog nosa i boksačkih ušiju. Kad je progovorio zubi su mu zasjali zlatom. Upro je prst u Shera. "Tko je ovo?"

"Moj prijatelj gospodin Sheridan Havnes, slavni glumac koji igra Sherlocka Holmesa. Ovdje je jer mu malo pokazujem Amsterdam."

"Može otpisati."

"Ne razumiješ."

"Rekao sam da može otpisati. Ostali su ovdje?" "Mislim da da."

"Hans je ovdje? Mali žuti peder, izgleda kao lasica, samo ne tako lijepo."

Zacerekao je uživajući u vlastitoj duhovitosti, pogledao u Shera. "Bježi odavde, tatice. Trči, crta, vozi, nestani."

"Uzet ću svoj kaput."

Peter je sklopio ruke u jalovoj molbi. Sher je otišao u stražnji dio braserije. Tamo je bila garderoba s kaputima na vješalicama. Iza nje

su bile stepenice prema gore, a još dalje mogla se vidjeti kuhinja, ispred nje staklena vrata. Konobar s velikim ušima prošao je kraj njega noseći hranu na pladnju. Sher je pipao po garderobi u potrazi za prekidačem, nije ga mogao pronaći, pa je gurao kapute u potrazi za svojim ogrtačem.

Začuo se zvuk razbijenog stakla. Cuo je pucnjeve iz prednjeg dijela braserije. Četiri čovjeka s revolverima prošla su kroz ono što su prije bila staklena vrata. Dvojica su otrčala u prednji dio braserije, druga dvojica otišla su gore po stepenicama. Sher se pomaknuo u mrak garderobe. Čuo je oštre praskove ispaljenih metaka, iznad sebe i u kavani. Još pucnjeva, i krik. Zatim tišina.

Zasjalo je svjetlo na vrhu stepenica. Jedan od onih koji su prošli kroz vrata pojavio se sada s divovskom Ilse kojoj je zavrnuo ruku iza leđa. Dok su se spuštali stepenicama udarila ga je snažno u gležanj i kad joj je pustio ruku okrenula se i udarila ga u međunožje. Zavikao je, pao na koljena. Ilse je sišla niz stepenice preskačući po dvije ili tri. Čovjek na koljenima imao je revolver u ruci. Iz njega su izašla tri bljeska. Buka se činila vrlo glasna.

Ilse je preskočila zadnjih četiri ili pet stepenica u jednom skoku, zatim ostala ležati u podnožju. Iz kavane se čulo vrištanje. Čovjek s bijelom kuharskom kapom pojavio se iz kuhinje, glasno protestirajući. Ilse je ležala na boku. Čovjek kojeg je udarila u međunožje sišao je i okrenuo je. Povikala je i pljunula na njega kad se nagnuo nad nju. Udario ju je po licu.

Još je muškaraca silazilo niz stepenice, trojica od njih sa zavezanim rukama. Izgledali su obeshrabreno. Detektiv koji je bio s njima imao je zadovoljni izgled mačke koja je upravo uhvatila miša. Iza njih Sher je ugledao, ne baš iznenađen, svježe lice inspektora Janssona. Sher se pojavio iza kaputa, osjećajući se pomalo blesavo. Inspektor je stao, nasmiješio se.

"Gospodine Havnes, kojeg li zadovoljstva. Užasno mi je žao što nisam mogao gledati vaš nastup. Dužnost me pozvala. Navodno je bio briljantan, kao što bih i očekivao."

"Ne izgledate iznenađeni što me vidite."

"Ne posebno. Naš agent Hans zna vašeg prijatelja Petera. Kavana je na neki način pod zaštitom policije, može biti korisno znati tko je koristi, i tko s kim trguje. Jesam li dobro upotrijebio glagolska

vremena? Hvala vam. Ali Mortensen je ipak bio sumnjičav, njušio je nevolju, kako vi kažete engleski je sjajan jezik i rekao našem agentu da će biti s važnom osobom, slavnim glumcem Sheridanom Havnesom. Kao što vidite nisam morao biti pametan. Kad završim ovdje trebali bismo malo porazgovarati. A, ovdje se izgleda dogodio neki nesretan slučaj." Vratili su se natrag u središnji dio kavane. Ljudi su nestali, uključujući malog ćelavka i djevojku s višebojnom kosom. Konobar s velikim ušima i dva agenta bili su okupljeni oko nečeg na podu. Odvojeno od njih, stajao je još jedan čovjek razgovarajući s Jackoom kojem su ruke bile zavezane. Odjednom se Jackoovo ravno bezizražajno lice pokrenulo, pretvarajući se u stroj koji je izbacivao psovke. Za trenutak je Sher pomislio da je on njihov objekt, zatim ustanovio daje to blijedi čovjek žute kose koji je stajao tik iza njega. Čak i prije nego ga je Jacko pozvao po imenu, pridružujući mu bujicu pogrda, Sher je shvatio da mršavi žuti čovjek s prćastim nosom i budnim malim očima mora biti Hans koji je poput lasice, samo manje lijep. Zatim se okrenuo natrag prema grupi i Janssonu koji je kleknuo kraj čovjeka na podu. Sada je ustao i počeo postavljati pitanja. Iza njega je ležao Peter Mortensen, s licem nagore, klaunsko lice zamrznuto u grimasi. Krv mu je zamrljala košulju i jaknu.

Pogled na iznenadnu smrt je uvijek neugodan. Sher je pao na koljena kao Jansson, zovući Petera po imenu, dotaknuo toplo lice, ne vjerujući da nema nikakve reakcije. Osjetio je ruku na svom ramenu. Janssonovo lice gledalo je dolje, kerubinske crte lice svečane.

"Ništa se ne može učiniti." Pokazao je na Jackoa koji je odlazio. "On je počeo pucati, i dvojica mojih ljudi su uzvratila paljbu. Nijedan od njih ne bi osvojio nagradu na streljani. Vaš prijatelj, gospodin Mortensen, našao se na putu metku. Takve stvari se dešavaju."

"Nije bio moj prijatelj, ali mi je bio drag. Zao mi je što je mrtav."

"I meni, iako ne mislim da bi nam mogao puno reći. Odvest ću vas natrag u vaš hotel, možemo putem razgovarati ..."

"Da. Možda ćete mi reći što danski policajac radi u Amsterdamu."

"Ja jesam Danac, ali nisam rekao da pripadam danskoj policiji. Napravili ste zaključak bez činjenica, bojim se. Ja radim za Interpol", objasnio je inspektor Jansson na stražnjem sjedalu policijskog

mercedesa. "Sjećate se kad sam vam pričao o vađenju korijena divlje trave? To je bio cilj ovog pothvata. Ovaj drogeraški krug operirao je uz pomoć podmićenih carinika i policajaca kao i obično, i uhapsiti jednog ili dvojicu, ili vašeg drugog prijatelja gospodina Bailevja, značilo bi vrlo malo, gotovo gubitak. Ubacili smo svog agenta Hansa u krug prije četiri mjeseca, i natporučnik Miiller koji je upravljao akcijom ponudio se kao čovjek koji je spreman uzeti mito ako je dovoljno veliko. Noćas ćemo imati lijep plijen kokaina na amsterdamskoj carini, a na putu za Skandinaviju i Britaniju, ali cilj je bio uhvatiti glavne agente koji su odgovorni za distribuciju. Imamo nekoliko, uključujući i Mortensena većina kurira u njegovoj putničkoj agenciji prenosili su drogu koja je odlazila trgovcima u razne zemlje, neki od njih nisu za to ni znali.

Tako nije bilo loše, ali ipak akcija nije bila sasvim uspješna, nisam siguran zbog čega. Recite mi, zašto ste došli ovamo u Amsterdam?"

Sa zanimanjem je slušao dok mu je Sher pričao o rukopisu, i naspomen Higginsovog imena malo se nasmiješio. "Znate ga?"

"Znamzfl njega, pod tim imenom, i nekoliko drugih."

"On je glavni u prstenu?"

Janssonov smijeh bio je svjež poput dječjeg. "Ne postoji glavni u smislu u kojem vi mislite, moj dragi gospodine Havnes. U Paragvaju, Kolumbiji, Boliviji, postoje poslovni ljudi, multimilijunaši. Možda su oni ono što vi zovete glavnima, ali oni bi rekli da su poslovni ljudi, oni nemaju ništa s ljudima koji su odgovorni za proizvodnju i prodaju heroina, kokaina ili kanabisa. I oni jesu poslovni ljudi, koji su se obogatili, postali vlasnici ili djelomični vlasnici multinacionalnih kompanija, osnovali banke, njihovi predstavnici su u upravama stotina uvaženih tvrtki. Trgovina drogom je hidra koju Herkul nikada neće konačno svladati. Noćas smo odrezali samo jednu malu glavu, čak ni to. Higgins je odletio za Brazil danas popodne. Nismo ga uhapsili jer bi to upropastilo večerašnju akciju."

"Bojim se da bih mogao biti djelomično odgovoran. Kad smo razgovarali rekao sam da ste me posjetili u vezi Bailevjeve smrti."

"Ne brinite se. Nisam imao pojma da ćete vidjeti Higginsa, i nije li i sam veliki detektiv govorio da je ljudski griješiti?"

"Čim sam spomenuo vaše ime riješio se Petera Mortensena, tako da ne može čuti što pričamo. Znači li to daje svjesno žrtvovao

Petera?“

"I ostale, da, ili barem vrlo vjerojatno. Shvatio je da će mu operacija ovdje propasti i odlučio je smanjiti gubitke.“

"Kakav bezdušni gad.“

"Trgovci drogom, gospodine Havnes, nisu dragi kao vi i ja. Ali evo vašeg hotela. Prije nego se rastanemo, recite mi nešto više o tom prekrasnom rukopisu." Slušao je pažljivo. "Shvaćate da on ne može biti autentičan, koriste vas za neku svrhu." "Možda. Ali ne mogu nikako dokučiti za što.“

"Ovo se mene uopće ne tiče, razumijete, ali dat ću vam jedan savjet. Ne biste trebali više ništa imati s tim rukopisom. Kad vam se gospodin Higgins opet obrati, trebali biste mu to reći." Pružio je ruku. "I sad mi dozvolite da kažem kakvo je veliko zadovoljstvo i čast bilo upoznati vas, i ponovo kako žalim što sam morao propustiti vaš klasičan nastup. Sherlock Holmes nema većeg obožavatelja od Einara Janssona.“

Već dok je dizalom išao gore u svoju sobu, Sher je znao da neće obraćati nikakvu pažnju na savjet. Sljedećeg dana vratio se u London. U dvorcu Baskerville Paul Decker je došao na tjedni sastanak s Gordonom Hurstom nakon desetak puta preplivanog bazena u kojem je ostavio Jimmija, i vježbe u gimnastičkoj dvorani. Primijetio je Hurstovo blijedilo sa zadovoljstvom.

"Onda, što je nova, Gordon?“

Hurst je sa sobom uvijek donosio crnu mapu i malu bilježnicu i njegovom izvješću prethodilo je kratko nakašljavanje tako brzo da je bilo gotovo štucaj. Otvorio je bilježnicu i uzeo olovku iz unutrašnjeg džepa. Zatim je otvorio mapu i počeo čitati svoj izvještaj. Ove radnje se nikada nisu mijenjale.

Izvještaj se uglavnom sastojao od beznačajnih pritužbi na uvjete, ponašanje i hranu neizbježne u zatvorenom društvu kakvo je bilo u dvorcu Baskerville. Ponekad je bilo bračnih problema kada su se mijenjala raspoloženja, i zimi su promjene osoblja bile vrlo česte. Hurst je vodio brigu o tim stvarima, ustvari o svim unutrašnjim stvarima koje nisu imale direktne veze sa samim Mogulom. Deckerova pažnja odlutala je dok je slušao priče o hrani bačenoj na pod u protestu zbog jednoličnog menija, gužvi na bazenu, zahtjevima za novijim filmovima. Pomoćnik u kuhinji bio je otpušten

jer se išuljao u lokalni pub, iako je "lokalni" krivo rečeno, jer je najbliži pub bio udaljen šest kilometara.

Hurst je okrenuo stranicu, i rekao glasom suhim kao pepeo: "Eric Malby, vanjski čuvar. Neurednost u oblačenju, kašnjenje na posao, drskost i pijanstvo. Već dvaput opomenut, drugi put i novčano kažnjen. Preporuča se otpuštanje." Htio je nastaviti kad gaje Decker zaustavio.

"Nije li njega doveo Jimmy?" Hurst je konzultirao mapu i složio se. "Onda da vidimo što kaže Jimmy." Podigao je telefon.

Jimmy, kad je ušao, nije bio impresioniran izvještajem o Malbvjevim propustima. "Nikad nisam rekao da je on anđeo. Bio je izbacivač u noćnom klubu, što očekujete? Tko se žalio?"

Hurst je ponovo pogledao u mapu. "Vratar. Brian Watson."

"Onaj koji misli da glumi oblasnog šerifa cijelo vrijeme. Ne bih obraćao pažnju." "On je ipak Malbvjev nadglednik. Žali se na stalno kašnjenje, posebno kad je smjena vanjske straže. Malby je dvaput pronađen kako spava u vratarevom uredu dok je bio na dužnosti."

Jimmyje slegnuo ramenima. "On je navikao brojati udarce, a ne sate. I nije spretan samo sa svojim rukama, Eric, kladio bih se da može udariti jače od tog šerifa Watsona. Nikad nije naučio reći hvala i molim, da li je to važno?" Hurst ga je bezizražajno gledao. Decker se nasmiješio i rekao: "Hvala, Jimmy."

Kad su se vrata zatvorila Hurst je rekao: "Bilo je i drugih pritužbi zbog Malbvjeve nepristojnosti, zadnji put kad su ovdje bili gospodin i gospođa Haynes."

"Ne misliš da Watson jednostavno ne voli Malbyja, da ga se želi riješiti. Ima nešto u tome što Jimmy kaže."

Hurstov se glas snizio, izmijenjen. "Neurednost, pijanstvo, loše stražarenje. Na tebi je da odlučiš, PM."

"Upravo tako. Sam pričaj s njim. Reci mu, još jedan propust, i ide van." Hurst je napravio zabilješku. "O gospodinu i gospođi Haynes. Ti znaš da on dolazi sa svojim Sherlock Holmes čitanjem. Jesi li čuo bilo koga da priča o tome, kaže da bi to volio vidjeti?"

"Ne. Koliko ja dosad znam, nitko ne zna točan datum. Ja ni sam ne znam." "Sljedeći petak." Nova zabilješka. Decker iznenada reče: "Viski i soda, Gordon?" "Molim?" Hurst je pogledao na svoj sat. "Jedanaest je sati."

"Samo sam htio vidjeti tvoju reakciju. Jesi li ikada učinio išta izvan rutine? Pravo vrijeme za sve, je li to to?"

"Da, mislim da bih se složio s tim."

"Što imaš od toga, Gordon? Zaista bih volio znati. Ti si s Mogulom, kako većdugo, dvanaest godina?"

"Ne baš. Bit će jedanaest godina u ožujku."

"Imaš dobru plaću, u redu, ali ti ne trošiš novac ili bar ja ne vidim da je tako. Ne zanimaju te žene, ili ako da, onda sam i to propustio uočiti. Ne kockaš kao Dave Prettyman, ne skupljaš knjige ni leptire ni novčiće ni bilo što drugo ili ako skupljaš, nikad to ne spominješ."

"Moj otac je invalid. Uzdržavam svoje roditelje, i siguran sam da to znaš."

Informacijski dosje bio je pripremljen o svakom zaposleniku i bio redovito dopunjavan.

"Istina. Ali ipak "

"I ja sam plaćen bolje nego što bih bio za bilo koji sličan posao. Brinem se o osoblju. Moglo bi se reći da vodim dvorac Baskerville, PM."

Decker je za trenutak izgledao zapanjen. "Pretpostavljam da bi se moglo tako reći. Pod mojim instrukcijama."

"Naravno."

"I u tome uživaš?"

"Uživam. I uvijek sam znao da nemam veze s Mogulovim zdravljem, fizičkim ili psihičkim. To je izvan mogdjelokruga."

"Izvan tvog djelokruga", reče Decker u čudu. "Gordon, ti si stvarno nešto posebno. Nemoj me krivo shvatiti. Tvoje usluge su vrijedne i nadam se da ja pokazujem da ih takvima smatram. Samo bi mi bilo lakše da znam što imaš od toga, osim novca."

Ako te ne zanimaju žive ptice, zašto ne počneš skupljati punjene? Skinuo bi mi kamen sa srca, kad bi to učinio."

Hurst nije odgovorio, nego zatvorio mapu, navukao elastičnu gumicu na bilježnicu. Decker je promatrao zabavljeno i ljutito. Tjedni sastanak bio je završen.

"Moj ujak Nils bio je težak čovjek. Došao bih kući iz škole i pokazao mu modrice na nogama i leđima srušili bi me na pod, četvorica, petorica njih, pravili su se da sam divlja životinja, to je bila igra. Bio sam najlošiji učenik, pitam te kako sam i mogao biti nešto drugo"

nakon što sam tri godine proveo na cesti sa svojim tatom. Nije da mi je žao, znaš. Bio je lak na jeziku, moj tata, mogao bi prodati hladnjak Eskimu ili ugljen u afričkoj pustinji. Mnogo mu dugujem, iako, na drugi način, ja nikome ništa ne dugujem, nitko mi nije pomagao, sve je bila moja vlastita inicijativa. To je ono što ti je potrebno za uspjeh, inicijativa. Jesam li ti ikada rekao da su mog tatu zvali Jezik?"

"Aha, rekao si mi." Bili su u Mogulovoj spavaonici, zavjese potpuno navučene, jedina rasvjeta električna noćna svjetiljka u uglu sobe. On je ležao na krevetu u pidžami i kućnoj haljini, Polly Flinders sjedila je na stolici pokraj kreveta. Skinula je haljinu, i imala na sebi samo grudnjak i gaćice. U sobi je bilo jako toplo.

"Ujak Nils rekao je da se moram oduprijeti. Nešto ti naprave, ti napraviš njima dvaput gore. To je bio dobar savjet i nisam ga nikad zaboravio. Ako budeš tako radio bit ćeš na vrhu, i to je ono što sam postigao. Zato su me i zvali Mogul, čak i predsjednik. Kad sam razgovarao s njim rekao mi je 'Gospodine Waymark, znam da vas zovu Mogul, mene nitko nikada nije tako zvao.' Predsjednik SAD mi je to rekao, i pitao me bih li mogao učiniti nešto za njega. To je mala stvar ukidanja nekoga, rekao je. Sviđa mi se ta riječ, gospodine Predsjedniče, rekao sam mu, ukinuti, ne trebate ništa više reći, samo recite ime. Ti znaš što to znači, to znači tko god da radi probleme jednostavno ga više nema. Ispričat ću ti priču o Sindikatu tekstilnih radnika, način na koji su tretirali Mogula i ono stoje on onda napravio, poigrao se s njima i napravio budale od njih." Čula je tu priču, ili druge poput ove desetak puta, ali nije to rekla. Na kraju priče rekao je: "Hladno je ovdje, dođi i legni kraj mene, samo kraj mene, bez da me dodiruješ, znaš da to ne mogu podnijeti."

Bio je to francuski krevet i legla je na leđa s prekriženim rukama, buljeći u tamu.

"Navuci pokrivače." Učinila je to. "Evo nas, ušuškani kao bebe. I osjećam toplinu kako prelazi iz tvog mladog zdravog tijela u moje stare kosti."

"Ne kažeš to uvijek. O dodirivanju."

"To je pitanje osjetljivosti. Svaki muškarac koji izlazi iz prosjeka, muškarac koji je nešto posebno, muškarac na vrhu moglo bi se reći, ima nešto posebno osjetljivo u svom nervnom sustavu. Kad sam uzbuđen mislim emocionalno, ne fizički, to nije važno to je kao da

su mi odrali kožu. Meso je golo, dodir bi me naveo na vrištanje. U drugim prilikama mogu podnijeti fizički dodir, mogu biti zadovoljen.“

"Primijetila sam." Nasmijala se, ali je znala da to nije trebala napraviti kad se tijelo kraj nje malko ukočilo. "Znam da imaš te brige, Warry, ja sam ti dobra, nisam li?" "Pomaže razgovarati, pustiti svoje misli da slobodno teku. Trebam slušatelja, a Polly je dobra slušačica, jedna od najboljih.“

"Te brige, izgleda da te dosta muče u zadnje vrijeme. Samo sam se pitala „

"Što se mala Polly pitala?“

"Uzimaš li neki poseban lijek? Nešto što inače ne piješ, znaš što mislim?"

"Kakva si ti smiješna mala Polly Flinders. Mogul uzima šest različitih lijekova svakog dana, znaš li to? Svakih nekoliko tjedana Dave Prettvman pokuša nešto novo.“

"Hm, da, nisam mislila baš na to.“

"Na što je lijepa Polly mislila?“

"Na nešto što ti daje Lavender, ne doktor Prettyman. Ima li nešto takvo?" "Reci što misliš, Polly.“

"Ma, ne znam. Samo, neke stvari koje on govori, govori smiješne stvari, kao da planira nešto.“

Tanki glas se zaoštrio. "Kakve stvari govori?“

"Ma, rekla sam ti, ne znam." Zbacila je pokrivače, izašla iz kreveta. "Tu je tako prokleta vruće, ugušit ću se.“

Glas je bio oštar, snažan i neumoljiv. "Mislim da više nisi zaljubljena u svog crnog ljubavnika, Polly Flinders. Možda je previše potentan za tebe, previše zahtjeva od tebe, kažu da je to istina za ljude njegove rase. Imao sam malu crnu slušačicu, kako se zvala? Nema veze. Posvađali ste se, pa izmišljaš te priče.“

"Misli što god ti pametno hoćeš. Rekla sam to zato jer mi je stalo do tebe, eto zašto.“

Pritisnuo je dugme kraj kreveta. Ušao je Lavender.

"Osjećam da dolazi migrena, Lavender. Jedan od tvojih obloga, najbrže što možeš.“

"U redu, šefe, minutu. Želite da Polly ostane?“

Lik na krevetu podigao je ruku, pustio je da beživotno padne. Polly je proizvela zvuk koji je mogao biti uzdah prijezira ili jecaj i otišla,

malo zalupivši vratima iza sebe. Lik na krevetu se trgnuo. Lavender je izašao, vratio se s oblogom koji je mirisao po octu i eteru, stavio ga nježno na oči i čelo. Lik na krevetu uzdahne. Prošla je minuta.

"Jesi li još uvijek ovdje, Lavender?"

"Još uvijek, naravno. Bolje?"

"Svaki nerv u tijelu mi podrhtava." Lagano se tresao ispod pokrivača. "Lavender, želim da znaš da cijenim tvoju pomoć ovih proteklih dvanaest mjeseci. Je li dvanaest mjeseci?"

"Bit će dvanaest krajem listopada, točno."

"Olakšavaš život bolesniku. Ono što ljudi ne razumiju je da ne mogu podnijeti povišen glas. Ti si uviđavan, Lavender. Ti znaš da ja nisam zdrav čovjek, postoji vrijeme kad ne smijem biti uznemiravan."

"Ta Polly vas je uznemirila? Nije tako mislila, znate to, rekla mi je da vam se divi više nego bilo kojem čovjeku kojeg je ikad srela." "Tako je rekla, Lavender?"

"Naravno da je. I mislila je to. Ne bi bilo svrhe da mi to kaže ako to zaista ne misli." "Bilo je vrijeme kad su žene obožavale Mogula. Ali to je bilo davno."

"Vi samo više ne izlazite kao prije, ne vidate žene toliko. Na one koje vidite, ipak, stara magija još djeluje."

"Sve što trebam je dobra slušačica, neka koja razumije i suosjeća. To moram imati."

"Da, šefe."

"Znaš da sam uvijek znatiželjan, moram sve znati. Da li te Polly seksualno zadovoljava? A ti, ti nju zadovoljavaš?"

Stanka prije nego je bolničar rekao: "Sigurno."

"Ona nekad govori apsurdne stvari, pravi scene. Ne mogu podnijeti scene, Lavender. Ako Polly bude radila scene, morat ću je otpustiti."

"Razgovarat ću s njom. Reći ću joj da vam je izazvala migrenu, znate li što će ta djevojka napraviti? Isplakat će oči, htjeti se ispričati."

"Ovaj oblog je divan. Mogu osjetiti kako bol odlazi, udarci čekića pretvaraju se u blago tapšanje u mojoj glavi. Neznanstveno, ali tako osjećam."

"Vraćam se za nekoliko minuta, idem promijeniti oblog."

Kad se bolničar vratio petnaest minuta kasnije njegova briga je spavala. Lavender je razgovarao s Polly Flinders. Istog dana, nakon

večere hodali su u rujanskom sumraku preko terena do Pollvne spavaonice. Lavender je spavao u Dvorcu, u Mogulovom apartmanu.

"Idemo gore u tvoju sobu?" Kad je rekla "ne večeras" zgrabio ju je za nadlakticu.

"Kako to misliš 'ne večeras'? Izbjegavaš me, petljaš li s nekim drugim, o tome se radi?"

"Naravno da ne. Umorna sam i imam mjesečnicu. Boli me ruka."

Još uvijek ju je držao za ruku, ali je popustio stisak. "I još jedna stvar, govorila si nešto o meni. Što?"

"Njemu da sam nešto pričala? Tom kretenu?"

"Dobro, on je kreten, ali stoje loše u tome da sjediš tamo i slušaš ga?"

"I ležim s njim. I kad to može podnijeti masirati ga, kako on to zove. Uskoro će mi možda htjeti staviti okove, objesiti me na kuku ili tako nešto, bit će življe."

"Dobro si plaćena." Slegnula je ramenima. "Bila si prilično zadovoljna kad sam te ubacio ovamo."

"To je bilo onda, a ovo je sad."

"Ovdje sam dvaput duže nego ti, govorim da šefe, ne šefe, kako je glava danas, šefe. Misliš da se meni to sviđa?"

"Ti si ti, a ja sam ja, to je razlika."

"Slušaj, rekli smo da ćemo to raditi nekoliko mjeseci, zaraditi novce za stan. To još uvijek stoji, dobro? Ja još uvijek tako mislim, ti isto, je li tako?"

"Pretpostavljam. Ali svejedno neću noćas. Pored toga, ti bi trebao biti kretenu pri ruci."

"On spava, spavat će još bar dva sata."

Nastavila je odbijati, i na kraju on se okrenuo na peti. Stajala je gledajući dok se nije izgubio u mraku Dvorca, zatim se popela u svoju sobu. Tamo joj se nešto kasnije pridružio vratar, Brian Watson.

Decker je sjedio u sobi gdje je primio Shera i Val, slušajući izvještaj malog ćelavog čovjeka o tome što se događalo u Kopenhagenu i Amsterdamu. Kad je došao do racije u braseriji Decker je detaljno ispitivao kako su ljudi u kavani izgledali, i o tome što se događalo.

"Bio sam tamo s droljicom koju sam pokupio, zaštitno prikrivanje, moglo bi se reći, ali Havnes me uočio."

"Sjetio se da te vidio ovdje?"

"Mislim da ne. Ideja s prerušavanjem je uspjela."

Bogan je bio privatni istražitelj, čovjekagencija koju je Decker povremeno koristio kad nije bio siguran s kakvim ljudima ima posla, bilo u vezi s raznim Waymarkovim poslovima, bilo u Dvorcu. Nije sumnjao u Havnesa i njegovu ženu, ali ideja pripremanja čitanja za samo jednu osobu, bila je stvar koja će sigurno privući publicitet, i tko zna kakve bi se sve neželjene osobe mogle prikrpati u nadi da će moći ući u dvorac Baskerville? Ideja o prerušavanju, pokazujući se pred glumcem s lažnom bradom i perikom tako da ga ovaj ne prepozna sasvim ćelavog, bila je Boganova vlastita. Deckeru se to činilo jednostavno blesavo. Ali od Bogana svakako nije trebalo očekivati oštroumnost, nego odanu vjernost uputama. Svejedno, ako je detektiv vjerovao da ga Havnes nije prepoznao.

"Bio je pakleni metež, pucnjava, Danac koji je doveo Havnesa našao se pogođen hicem. I još toga se događalo straga, nisam vidio što je bilo tamo. Drolja koju sam pokupio je vrištala k'o luda i mislio sam daje bolje da se pokupim. Otkrio sam koji je avion Havnes rezervirao za London, uvjerio se daje otišao s njim, mislio sam da je bolje da ne idem istim letom. To je otprilike to."

"Ispričaj mi opet o Kopenhagenu. Kad si slijedio Havnesa i Bailevja u Bailevjev stan, misliš da su te i samog slijedili?"

"Naravno da jesu, iako ne mislim da sam ja bio taj tko ih je zanimao, prije je to bilo što Bailev radi s Haynesom. Bili su u taksiju, ja sam bio u drugom, a automobil je bio iza mene. Kad su stigli do Bailevja, rekao sam vozaču da uspori, provjerio kamo su otišli. To je bilo prilično očito za auto iza mene. Nisam znao da me slijedi dok nije isto usporio, gotovo stao, zatim ubrzao i prešao moj taksi."

"I ovo si uzeo iz Havnesove sobe u Kopenhagenu." Decker je gledao u stranice rukopisa. "Zašto to nisi snimio?"

"Mislio sam da nemam vremena. Osim toga nisam imao svoj fotoaparatus kod sebe." Decker gaje pogledao. "Nikad mi nisi rekao da bih mogao kopirati dokumente, te stvari, samo sam ušao da malo pogledam." Rekao je nevino: "Nisam mogao riskirati da me nađe u sobi."

"Ali time što si to uzeo pokazao si mu da je u sobi biolopov."

"To je samo dio knjige, ne bih to bio uzeo da sam znao što je. Napravio sam kako sam mislio. Da si mi rekao nešto o stvarima koje

bi mogle iskrsnuti, možda bih uradio drugačije.“

Decker je gotovo uvijek bio pristojan. Zahvalio je Boganu i zabilježio u mislima da ga više nikad ne koristi.

Kad je ostao sam ponovo je pročitao odlomak. Nikad nije čitao priče o Sherlocku Holmesu i vrlo je malo znao o Conanu Dovu, ali se sjetio pisma koje je stiglo, ne tako davno, od nekoga tko se zvao Langer, o rukopisu koji je na prodaju. Svu korespondenciju naslovljenu na Mogula najprije je pregledavao njegov Prvi ministar. Uglavnom se sastojalo od molbi, neke s mučnim pričama, neke podsjećajući na nekadašnja poznanstva iz Amerike, nekoliko pisama koja su na prikriven ili otvoren način obnavljala nezgodne događaje iz prošlosti. Većina pisama bila je uništavana bez odgovora, na nekoliko je slan odgovor da se gospodin Waymark ne sjeća spomenutih događaja ili da će sva sljedeća pisma biti predana odvjetnicima ili policiji. Pismo doktora Langerera nije bilo predano Mogulu jer je bilo jedno od onih koje bi ga moglo neželjeno uzбудiti. Dvorac Baskerville bio je čahura u kojoj je, većinu vremena, Mogul htio ostati sigurno umotan, bez kontakta s vanjskim svijetom. Ponekad, ipak, možda dvaput godišnje, izgledalo je da ima potrebu izložiti se opasnosti i teroru od kojih ga je Dvorac štitio. Posjet Društvu Sherlocka Holmesa bio je davno, ali odonda je bilo i drugih bjegova. Pismo mlade žene koja je tvrdila daje kćer Mogulove stare ljubavi u Montani bilo mu je prokrijumčareno i on je ugovorio sastanak s njom, podmitio vanjskog stražara da ga odveze do stanice Tiverton, uzeo vlak u krivom smjeru i telefonirao iz policijske stanice Penzance, gdje je našao utočište. Ta je afera bila uspješno zataškana, pojavile su se samo neodređene priče u tisku, i naravno vanjski stražar bio je odmah uklonjen, ali Decker nije imao namjeru ponovo riskirati takvu katastrofu.

Shvatio je da je vrsta uzbuđenja koja je izazvala bijeg Penzance sklona ponoviti se, i pokušao to spriječiti, i kad je Mogul spomenuo ideju posebne predstave Haynesovog čitanja on joj je zapljeskao, i pripremio sve da to dogovori. Ipak takve stvari uvijek sa sobom nose mogućnost neke prijevare, i tu je taj rukopis da to dokaže. Nema sumnje da je to falsifikat, i falsifikator je koristio Havnesa kao krinku. Havnes će vjerojatno pokazati rukopis Mogulu. Da li to nešto znači?

Sto se tiče njegovih vlastitih interesa, koliko je Decker mogao vidjeti, nije značilo ništa. Netko je pokušavao prodati rukopis i da li je bio autentičan ili ne to je Deckera vrlo malo zanimalo. Da je prodaja vršena na uobičajen način na aukciji on ne bi imao ništa protiv da Mogul da ponudu, iako je bilo nešto u tonu u original nom pismo doktora Langer, spremnost da dođe ovamo i osobno razgovara s gospodinom Waymarkom, koja ga je uznemiravala. Razmatrajući to ponovo, došao je do zaključka daje doktor Langer vjerojatno taj koji koristi glumca kao agenta. Havnes će pokazati rukopis, bilo samo POGLAVLJE

čiju je kopiju Decker imao, bilo cijelu stvar Mogulu i reći da je zamoljen da to učini. Od toga ne može biti štete. A što se tiče događaja s drogom, činilo se da ga se to ne tiče.

Decker je odlazio u London dvaput mjesečno, i baš je došlo vrijeme da ode. Trebao je odlučiti o završnim detaljima sređivanja ostavštine nekoliko Waymarkovih kompanija koje su ulazile u jednu novu s Georgeom Darnlevjem, odvjetnikom koji je nadgledao cijelo, još uvijek znatno, carstvo. Decker je često kontaktirao telefonom, ali je smatrao daje važno da dođe osobno. Kad ga nije bilo Gordon, uvijek pouzdani Gordon, pazio je na dućan. A tko je pazio na pazitelja? Jimmy zajedno s Vinceom, koji je bio prodavač automobila, boksač teške kategorije i upravitelj kina u svoje vrijeme. Tko se brinuo za njih? Bili su pretvrđi da bilo što pokušaju i djelomično su zbog toga i bili izabrani. Paul Decker volio je misliti daje čovjek koji ne prepušta mnogo toga slučaju. Izgledalo je da nema nikakvog razloga da ne ostane par dana, i provede ih s Annom Ridley.

Decker se nikada nije ženio. Anna mu je bila ljubavnica, što se njemu činila smiješna riječ jer je imao namjeru, i to vrlo odlučnu, da je učini svojom ženom.

Ona je bila tridesetih godina, nekoliko godina mlađa od njega, urednica za modu u jednom ženskom časopisu. Odnos je trajao neko vrijeme i ona je ubrzo došla u dvorac Baskerville s namjerom da napusti posao, uda se za njega i živi tamo stalno. Nakon nekoliko tjedana je pobjegla, rekavši da je to kao u zatvoru gdje su i sami čuvari zatvorenici i da Paul mora biti lud kad to može podnijeti. Ali Decker je znao da on ne samo da to podnosi nego i uživa biti izvršna

vlast ekonomskog carstva. Bio je, rekao joj je, bogat, ali pošten. Daje bilo tko drugi došao poslije Van Helderera, opljačkao bi Mogula.

"Ali dobivati naredbe od takvog čovjeka ježim se od samog pogleda na njega."

Vidjela je Mogula samo jednom, kad je stigla u Dvorac i rekla da je to i više nego dovoljno.

"Ne dobivam naredbe. Ali ako ti tako osjećaš ,,

"Tako ja osjećam."

Oboje su znali da bi bilo uzaludno predložiti da on napusti posao, ali to ipak nije bio kraj njihove veze. Decker je već dugo znao da mu je seks manje važan od moći, i pretpostavljao je da Anna vrlo cijeni svoju neovisnost. Je li imala još jednog ljubavnika, možda i više od jednoga? Ta mogućnost ga nije zabrinjavala. Nazvao bi je prije svakog odlaska u London i uglavnom odsjedao u njenom stanu blizu Regent's Parka. Ako joj to nije bilo zgodno, ona bi mu to rekla, i on bi to prihvaćao. Ali to se nije često dešavalo i sada, kad joj je telefonirao i rekao da će biti u Londonu i da se nada da će biti slobodna za ručak, rekla je da bi to bilo lijepo. Njezin glas bio je, kao i uvijek, hladan. Sviđala mu se ta hladnoća.

Ljudi u Londonu Nitko nije mogao reći da Desmond O'Malleev nije radio za svoje klijente, posebno one poput Shera za koje mu se činilo da trebaju publicitet. Vršio je svoju dužnost kad je pozvao Harryja Morlevja, tematskog urednika Bannera, na ručak i rekao mu za predstojeći Sherov posjet dvorcu Baskerville. Ono što je Desmond predlagao bio je fingirani članak sa Sherovim imenom, s naslovom poput "Glumio sam za publiku od jednog čovjeka". Morlev je bio mršav, s izgledom očajnika i šmrcajem koji mu je služio kao kritički komentar. Šmrcnuo je.

"On nije baš neko ime. Jedan od jučerašnjih glumaca koji igraju kostimirane drame."

"Nije neko ime." Desmond je bio zgrožen. "Za cijelu generaciju Sher/e Sherlock Holmes. I izvoditi nastup samo za jednog čovjeka, to je jedinstveno."

Morlev je nezadovoljno mrljao po svom lososovom filetu, zatim odgurnuo tanjur u stranu. Desmond, koji je uvijek jeo vrlo srčano, a nije još pojeo više od polovice svog tatarskog bifteka, jedva je to mogao podnijeti.

"Neuobičajeno, slažem se. Je li on za to? Čuo sam da zna biti jako čudan." "Sher je svoj vlastiti čovjek, stvarno neovisan." Morley je šmrnuo. "Intervju bi mogao biti lakši nego članak. Ali ostavi to meni, ja mogu pričati sa Sherom, uvjeriti ga da je to u njegovom vlastitom interesu."

"To bi svakako bilo u njegovom interesu."

Ti jadni lopove, mislio je Desmond, što sve ne radim za svoje klijente. Nerado je napustio tatarski biftek. "Harry, da li pokazuješ pomanjkanje oduševljenja? Ako misliš da tu nema ništa za Banner, dobro, otići ću nekamo drugamo. Prvo sam došao tebi." Obojica su znali da je to zato jer je Banner najbolje stajao.

"Nisam to rekao, samo vidim teškoće. Ti si odličan trgovac, Des." To je zvučalo kao smrtna osuda. "Ali moram dobiti pristanak od glavnih. Recimo da ja kažem da, a onda ispadne šipak."

"Mislim da bi se najradije izvukao iz toga. Reci samo, neću se ljutiti."

"Des, nisam to rekao. Trebam samo malo vremena da razmislim. Kad si rekao da nastupa?"

"Nisam. Idući petak."

"Spomenuo si probleme s rasvjetom. Hoće li biti postavljena na vrijeme?" "Naravno da hoće. Dogovorili smo s tehničarima da odu tamo u četvrtak, Sher kaže da to neće trajati više od dva sata. Da vidimo što ima za desert? Ovdje imaju odlične profiterole."

"Zavidim ti na probavi. Samo crnu kavu. Javit ću ti se do šest da ti kažem da ili ne, u redu?"

Desmond reče da će to biti u redu. Žalio je za propuštenim profiterolima. Kad se vratio u ured nazvao je Shera i primio ponešto skraćeni izvještaj o tome što se događalo u Kopenhagenu i Amsterdamu, čemu i nije poklanjao punu pažnju. "Odlično", reče. "Žao mi je zbog tvog prijatelja, ali odlično, odlično, publicitet je glavna stvar. Sad, nemoj ovo uzeti za gotovu stvar, još nije utvrđena, ali Banner..." ispričao mu je o ručku na kojem je Harry Morlev bio uzbuđen mogućnošću članka koji bi Sher napisao o izvanrednom iskustvu nastupanja za samo jednu osobu. Kad je Sher rekao da bi, kako je on razumio, još desetak ljudi moglo bitiprisutno, agent se nije smeo.

"U biti, Sher, u biti ćete biti samo vas dvojica, najveći predstavljajući Sherlocka Holmesa na pozornici, najveći kolekcionar na svijetu u publici. Kakva priča. I mogao bi pisati nešto o misteriji Sherlock Holmes rukopisa, o kojem si mi pričao, citirati nekoliko odlomaka, ispričati kako je dospio u tvoje ruke."

"Ne mogu to nikako napraviti. Rukopis nije moj."

"Dobro, ali ga svejedno možeš spomenuti. Napisat ćeš članak?"

"Pretpostavljam. Ne vidim da ću time prekršiti neko obećanje Waymarku, jer mu ga nisam niti dao."

Ovaj neočekivani nagli pristanak probudio je oprez u Desmondu. "To bi mogao biti i intervju. Harry Morlev silno želi da napišeš članak, ali je moguće da se oni gore ne slože s tim." "Oni gore?" "Glavni urednik."

"A, da. Ne želim da mi stavljaju riječi u usta, to neću prihvatiti."

"Ostavi tu stranu meni, Sher. Ti napiši ili reci na način na koji hoćeš, a ako oni budu tražili izmjene dobro ćemo se boriti. I dobiti."

Desmond je zafučkao kad je spustio telefonsku slušalicu. Njegovo zadovoljstvo bilo je kratkog vijeka. Točno u šest sati nazvao je Harry Morlev da kaže da mu je žao, ali njegov šef to neće, misli da su se čitaoci zasitili dvorca Baskerville. Desmond je rekao Sheru da j&Banner odbio zbog urednikove gluposti, ali da je siguran da će priču prodati drugim novinama.

Uzrujao bi se da je mogao biti muha na zidu u uredu u kojem je Morlev razgovarao sa svojim urednikom prije nego je nazvao.

"Ništa za nas", rekao je urednik. "Sherlock Holmes je ionako dosadan stari prdež i čitaoci ne žele nekog polubivšeg glumca da im priča o „

"Je. Ali ih zanima Mogul. Imali smo više nego jednog čovjeka izbačenog van dok je pokušavao izvući priču i snimiti nekoliko slika."

"Pa?"

"Moraju napraviti nešto oko rasvjete za nastup. U četvrtak im dolaze električari. O'Mallev mi je rekao."

"Tko je O'Mallev?"

"Havnesov agent."

"On mora da je isto dosadni prdež." Obojica su se nasmijali.

Kad je Val prestala govoriti Sheru kako se dobro proveo, kako mora dajebilo uzbudljivo biti usred revolverске paljbe, i kako bi voljela daje

upoznala Alvara Higginsa iliti Kozmu, smjestila se da pročita Ubojstva na kentskom imanju. Čitala je, kao uvijek, vrlo usredotočeno, pušeći cigarete jednu za drugom dok jeokretala stranice. Sherovi zubi stiskali su lulu od štive koju je prvi put pušio kad je glumio Sherlocka. Plavi kolutovi dizali su se prema stropu.

"To je falsifikat", rekla je kad je završila. "Zašto si tako sigurna?"

"Ne znam. Samo imam opći dojam da to nije pravo. Čak mi i naslov zvuči malo previše moderno. U doba Conana Doyla davali su knjigama naslove poput Studija u skrletnom ili Tajne druge mrlje ili Avanture izgubljenih zlatnih poluga ili nešto poput toga. Nisu upotrebljavali ružne riječi kao 'ubojstvo'. Nije li to istina?"

"Moglo bi biti tako, nisam siguran. Ali, u svakom slučaju, ne možeš reći da je stvar lažna samo zato jer Conan Doyle nije u naslovu nikad prije upotrijebio riječ 'ubojstvo'."

"Ti stvarno želiš vjerovati da je ovo originalno, je ' da? Odabrali su pravu osobu koja će popušiti."

"Volio bih da ne upotrebljavaš takve riječi. Daje u rukopisu bilo fraza poput 'nekoga tko će popušiti', ne bih ga ni za trenutak uzeo za ozbiljno. Ali pretpostavimo da si ti u pravu. Rukopis je lažan. Što bi mogla biti njegova svrha?" "Dobivanje četvrtine milijuna funti meni zvuči kao prilično dobra svrha."

"Ali zašto se onda truditi prići Waymarku preko mene. Mora postojati bolji način." "Misliš? Rekao si mi daje Alvaro, ne mogu ga zvati Higgins, pokušao stupiti u kontakt i nije imao sreće. Mogula čuvaju prilično dobro. Ako je to Mogul, a ne samo njegova zamjena."

Sher je spojio vrške prstiju. Gledajući ga kao sada iz profila, dim se spiralno diže iz lule koja mu visi među zubima, Val je pomislila kako prekrasno liči na velikog detektiva kakav je na crtežima Sidneja Pageta. "Ti shvaćaš, zar ne, da bilo da je ovaj rukopis originalan ili ne, cijela stvar oko njega gotovo zasigurno potvrđuje da je čovjek u dvorcu Baskerville zaista Waymark?"

"Puno je uzbudljivije pretpostaviti da je to samo njegova zamjena."

"Ali koji bi onda bio razlog njegovog interesa?"

"Znam, znam. Nemoj se tako držati činjenica k'o pijan plot, daj da se cura malo zabavlja. Osim svega, ti si probao sve vrste uzbuđenja, ja mogu samo koristiti maštu. Mislim da bismo trebali razgovarati s Jerrjem."

"Razgovarati s Jerrvjem", ponovio je u stravi. Valin bratić Jerry Brightside uspio je u sebi utjeloviti nekoliko aspekata modernog života koje je Sher smatrao odvratnima. Bio je osnivač i glavni dioničar u tvrtki poznatoj pod nazivom KCK. Jedan od ovih Kova stajao je umjesto kompjutor, riječi od koje se Sher ježio. Izrazi poput "efikasnokvocijentan" i "formatiran programatički prikaz" ispadali su stalno iz Jerrvjevih usta, kao nekontrolirano riganje. Jerry je bio vrlo uspješan. Imao je ženu, dva sina tinejdžera koja su kao što je on s odobravanjem govorio bila u kompjutorskom jeziku, tri psa, kuću na Temzi blizu Sonninga i apartman u švicarskim Alpama koji su koristili kad su išli na skijanje za zimske praznike. Sve ovo napravilo je od Jerrvja Brightsidea osobu kojoj se moglo mnogo prigovoriti i Val i Sher su ga nazvali Velika kompjutorska dosada. Zašto bi htjeli razgovarati s njim sada ili bilo kada?

Val je potapšala rukopis. "Želiš provjeriti je li autentičan. Tvoje mišljenje, moje mišljenje, ne znače mnogo. Jerry ga može provjeriti znanstveno." "Kako bi on to učinio?"

"Morat ćeš ga pitati, ali znam da se takve stvari mogu napraviti, gleda se koliko je puta upotrijebljena riječ 'na', nešto poput toga. Kažu da je to jedina pouzdana metoda."

Suzdržao se da ne pita "tko kaže" i rekao da pretpostavlja da bi moglo nešto biti u tome.

"Naravno da da. I ti znaš Jerrvja, napraviti će sve za mene." Bila je istina da je Jerry, iako godinu ili dvije mlađi od nje, uvijek tretirao Val s nekom vrstom flertovanja koje je Sheru bilo neobično iritantno.

"Dobro, otiđi k njemu. Ja bih htio rukopis pokazati Peregrineu." "Ali on je umirovljen."

"To znači da će imati više vremena da ga pogleda. I on je pravi znanstvenik, ne stroj koji bljuje komade papira."

Peregrine Prout bio je savjetnik pri ispitivanju autentičnosti dokumenata u više različitih slučajeva u policijskim istragama. Posebno su ga zanimala falsificiranja rukopisa.

"On je jako ćudljiv."

"Nije važno, on je stvarno stručnjak."

"I zadnje što sam čula o njemu je da se o njemu brinu dvije žene i da se još uvijek nasmrt opija."

"Ne znam gdje čuješ takve stvari", rekao je zadivljeno. "Ali, bilo kako bilo, on je živ, i na svaki način, još uvijek zna više o pravim i lažnim dokumentima od ikog drugog u Britaniji."

* * * "Izgledaš ljepše nego ikada, ako smijem primijetiti." Jerry Brightside zadržao je za trenutak čvrsto Valinu ruku, zatim je oslobodio uz lagano tapšanje.

"Nekad ne škodi reći takve stvari, naročito kad očigledno nisu istinite. Imam problem za koji se nadamo da nam ga možeš riješiti, rukopis o kojem smo razgovarali telefonom." Izvadila je kopiju Ubojstava na kentskom imanju. Jerry gaje na brzinu pregledao, zatim sjeo za svoj stol. Bio je malen čovjek, a stol je bio velik. Samo su mu se glava i jamena vidjeli iznad njega. Ponašao se poslovno. "Želiš da ti KCK kaže da lije ovo originalan rukopis Conana Dovlea. Dozvoli mi da kažem daje to nešto što mi možemo, i to brzo. Za nekoliko sati. Možda čak i minuta."

"Prekrasno."

"Ali." Opominjujući prst se pojavio iznad površine stola. "Da to programiramo, trebamo od tebe informacije. Ti kažeš što hoćeš i Billy Boy će dati rezultate, jesam li jasan?"

"Ne. Tko je Billy Boy?"

"To je ime malog momka koji će raditi za tebe." Jerryjeve oči su zasvjetlucale, stavio je ruke na stol, nagnuo se naprijed ushićen. "Stranka dobiva rezultate koje ne očekuje i krivi za to kompjutor, umjesto da krivi informacije kojima ga je nahranila. Billy Boy nikad ne griješi, slijediš li me? Daj mu prave činjenice, relevantan materijal, dat će ti odgovore. Ali pretpostavimo da mu ne daš činjenice, ne daš mu sve? Ti tražiš ubojicu, slijediš me? I ti daješ Billy Boyu pojedinosti o osumnjičenima, želiš znati tko je od njih ljevoruk, plavih očiju, visok preko metar devedeset, on ti kaže. Ali zaboravi mu reći da znaš da ubojica ima šest prstiju na lijevoj ruci, i, ako ti to ne kažeš Billy Boyu, ne očekuj da on kaže tebi. Nemoj se nadati, Val, čak ni tako lijepoj dami kao što si ti. On to neće učiniti, zato to jednostavno nemoj ni očekivati." Jerry je živo protresao glavom. "Budi razumna."

Val je izvadila kutiju cigareta. Jerry je nastavio tresti glavom. "Ne ovdje, bojim se." "Dim smeta Billy Boyu?"

"Ti imaš smisla za šalu, Val, oboje to znamo, ali istina je. Ne samo Billy Boyu, svi naši strojevi su osjetljivi na dim. To je problem na

kojem radimo. U međuvremenu " Pokazao je na znak "Zabranjeno pušenje" na zidu.

"Kažeš da ne možemo dobiti prave odgovore ako ne ubacimo prave informacije. Kakve informacije?"

"Kako ja mogu reći tebi? Jerry se nasmijao. "Ne znam, Billy Boy ne zna, moraš pitati samog Sherlocka Holmesa. Usput, kako je stari Sher? Čujem daje Sherlock Holmes na samom izmaku, trebao bi prijeći na nešto drugo, suvremenije, ali to je lakše reći nego napraviti. Ne možeš od njega očekivati da igra, kako mu je ime, Jamesa Bonda, ne?"

"Samo za tvoju informaciju James Bond je tek nešto suvremeniji, kako ti kažeš, od Sherlocka Holmesa. I Sher je upravo bio u Kopenhagenu sa svojim čitanjem. U prepunom kazalištu."

"Tako? Drago mi je da u starom psu još ima života. Ali htjela si znati kakve informacije treba dati Billy Boyu. To mora biti nešto u što može zagristi, napraviti usporedbe. Koliko puta je Sherlock Holmes rekao 'Elementarno, moj dragi Watsone', takve stvari."

"Lako. Nikad to nije rekao."

"Val, ne pratiš me." Jerry je ustao, ushodao se sobom nabrajajući točke. "Prvo, Billy Boy treba mnogo materijala za usporedbe. Može se napraviti provjera riječi izaberu se određene riječi koje su specifične za te priče, provjeri se kako često se pojavljuju u drugim pričama u usporedbi s ovom. Zatim se napravi ista stvar s imenima, mjestima, zanimanjima, posebnim tipičnim izrazima, moraju postojati neki koji su specifični za priče o Sherlocku Holmesu. Recimo da ubaciš nešto od toga, Billy Boy ti kaže da se to u svakoj knjizi pojavljuje u količini od trideset posto i da se u tvom rukopisu pojavljuje samo jednom, možda si na tragu nečemu, iako ti naravno Billy Boy nikada ne bi presudio na temelju samo jednog primjera, a ja nisam stručnjak, daleko od toga. Ako stari Sher dođe s napojem, Billy Boy bi ga mogao konzumirati nešto napraviti."

"Ali sakupiti materijal te vrste bi trajalo danima, čak tjednima." "Vrlo lako. To mora biti pažljivo odabrano."

"Mislila sam ako ti samo dam ovo, možda bi mi mogao nešto reći."

Jerry se od srca nasmijao. "Čak bi Andy i mlađi Jerry znali bolje. Kažem ti Val, neke stvari do kojih ta djeca sama dođu meplaše."

"Ako tebe plaše mene bi na smrt prestravili. Hvala ti Jerry, tratali smo jedno drugom vrijeme."

"Nema koristi od Billy Boy kompjutora. On ti može dati odgovor za nekoliko minuta ako prije toga šest mjeseci radiš."

"Nikad nisam imao povjerenje u takve novotarije." Sher je govorio sa zadovoljstvom. "Razgovarao sam telefonom s Perryjem, i poslao mu kopiju rukopisa. Večeras idem k njemu."

"Kako je zvučao?"

"Veseo što može pomoći. Mislim da mu je drago da ima nešto za raditi. A, znam što misliš, zvučao je savršeno trijezno. Ideš sa mnom?"

"Ne mogu. Trebala bih ići na sastanak Udruge trgovaca antikvitetima, sve o slabljenju aukcijskih krugova i o tome što ne možemo napraviti da to zaustavimo. Ali, u svakom slučaju, Perry poslije Jerryja bi bilo više nego što bih mogla izdržati u jednom danu."

Peregrine Prout stanovao je u Kentish Townu, u nečemu što je bilo radnička kućica i što je sada bilo dio naseljene ulice u kojoj su sva ulazna vrata bila svježija i jarko obojana. Ili sva osim jednih. Perryjeva vrata bila su prljavo crna, boja se na mjestima ljuštila. Kuća je bila broj , ali je metalna jedinica otpala. Vrata je otvorila niska tamna žena tridesetih godina.

Sher se predstavio. "Kako ste?"

"Ako vas zanima, ja sam prokleta loše." Vodila ga je kroz hodnik, otvorila vrata. "Moj dragi momče, kakvo je zadovoljstvo vidjeti te opet. Bilo je predugo." Peregrine je s teškoćom ustao iz naslonjača. Bio je u kasnim šezdesetima, snažan čovjek koji se udebljao, tako daje vanjski sloj obavio tijelo kojeg se Sher sjećao i promijenio mu lice tako daje sad izgledalo da ga ima previše, nos proširen i zacrvenjen, opuštene usta veća nego što su bila. Imao je na sebi staru kućnu haljinu i pustene papuče. "Erica, bilo bi krasno kad bismo mogli dobiti malu użinu."

"Drek." Erica je zalupila vrata s priličnom snagom.

"Žene su problem, ne misliš li? Možda i nisu, imaš li još uvijek onu istu krasnu ženu? Imaš, da, vrlo pametno od tebe. Meni su one uvijek predstavljale bezizlazan problem. Ne možeš bez njih, otkrio sam, a u isto vrijeme one su najčudnija bića. Možda si uočio neku

napetost kod Erice, dašak nelagode? Mislim da jesi, ti dobro zapažaš, primijetio si da se ponaša uvrijeđeno. Možeš vjerovati da je razlog tome što se jedna moja druga stara prijateljica, Lucinda, pojavila nakon nekoliko godina i ostala ovdje? Žene se pojavljuju, nisi primijetio? One odlaze i opet se pojavljuju, i ti ne znaš zapravo gdje si. Čovjek bi pomislio da će Erica biti sretna da podijeli teret brige za mene, ali to se nije desilo. Stvarno, ja sam odustao od pokušaja da razumijem žene do kraja, one su ispred mene." Dok je ovo govorio Perry je prolijevao okolo natačući viski u dvije čaše, dodajući vodu, i podižući jednu ili dvije knjige s hrpe koja je bila na velikom stolu na sredini sobe, otvarajući ih, cokući ili tresući glavom, i premještajući ih. Među knjigama i papirima Sher je vidio svoju fotokopiju Ubojstava na kentskom imanju.

"Sjedni, sjedni, moj dragi momče. O, oprost mi." Ostale dvije stolice bile su zatrpane knjigama. Perry podigne jednu, sruši knjige na pod, površno obriše prašinu sa sjedišta prljavim rupčićem. Sher sjedne. "Lijepi mali problem si mi smjestio." Uzeo je sa stola rukopis i nekoliko svezaka, Umjetnost kaligrafskog falsificiranja i Pregled sumnjivih dokumenata između ostalih. "I vješto si osigurao niz pogrešaka dajući mi kopiju, a ne original. Da sam imao original mogao sam provjeriti papir, starost i kvalitetu tinte."

"Žao mi je, to nije bilo moguće. Ni sam nisam vidio original."

"Dobro, dobro, nema potrebe da se ispričavaš, doći ćemo do zaključka, ne boj se, samo ukazujem na teškoće koje su mi na putu." Napravio je poduži gutljaj. "Srećom, našao sam rad u kojem je adekvatan primjerak rukopisa Sir Arthura Conana Dolea, kratka priča objavljena u rukopisu. Površnom usporedbom, rukopis kojim je pisana priča identičan je onome iz tvoje kopije. Ali samo površna sličnost, moj prijatelju. Jesi li uzeo u obzir debljinu linije, jesi li dobro proučio završne poteze perom?"

U tom je trenu Sher shvatio, sa srcem koje mu se spuštalo u pete, da je Peregrine Prout pijan. Njegova artikulacija bila je savršena, ono što je govorio zvučalo je i možda je i bilo razumno, ali on je bio poput stroja koji je bio navijen i koji ide ne mareći za pitanja i prekide. I sada, kad je rekao da ne zna što se misli pod kvalitetom linije i dizanjem pera, nije bio siguran je li ga Perry čuo.

"Kvaliteta linije u dobrom rukopisu pokazuje neke nagle promjene u zakrivljenosti, ali sve su varijacije jednolike i glatke. Kratka priča Conana Dovlea ima odličnu kvalitetu linije ruke koja mnogo piše. Kako bilo, tvoj rukopis je pokušaj da se imitira prirodni tijek pa je dosta prirodno da se javljaju zadebljanja. Dođi, daj da ti pokažem. Pogledaj ovo. Vidiš, ha, vidiš?"

Sher nije mogao iskreno reći da vidi. Dva primjerka rukopisa njemu su izgledala isto. Upitao je o dizanju pera.

"Dizanje pera, da, vrlo dobro pitanje, drago mi je da si to rekao." Je li mislio da se obraća razredu? "Nalazimo ih u gotovo svim imitacijama rukopisa. Pisač zastaje, pita se da li radi savršeno, i rezultat s nalivperom ili staromodnim šiljkom, bilo što osim onih upropaštenih penkala, zadebljava slovo. Zaokružio sam neke, pogledaj sam." Sher je pogledao u zaokružena slova. Zadebljanja su svakako postojala, ali nije li se to moglo naći i na nekim slovima u kratkoj priči? Pokazao je na neka slova koja su se činila takvima. Perry je tresnuo čašom po stolu.

"To nikako nije isto. To je stvar strukture, glavnih uzoraka, tečnosti i ritma. Ne želim izgledati grub, moj dragi gospodine, ali jesi li svjestan zakona prirodnog ritma i teorije ograničenih varijacija? Mislim da ne. Mogu li sugerirati, onda, da jedva da si mjerodavan izražavati mišljenje o tome?" Opet je gucnuo viski, ispraznio čašu i odmah je ponovo napunio.

"Perry, ja sam, Sher. Ne sporim se s tobom, znam da nemam ono što ti zoveš mjerodavno mišljenje. Samo želim sam pokušati vidjeti te razlike."

"Sher, moj dragi momče, zaboravio sam se za trenutak. Oprosti mi. Gdje je ta užina, vraški sam gladan."

Kao na znak otvorila su se vrata. Ušla je Erica, napravila mjesta na stolu, spustila tanjur, rekla: "Sendviči sa šunkom", opet izašla.

Peregrine je protrljao ruke. "Sendviči sa šunkom, prava stvar. Navali, mladi Havnes, i reci mi novosti o svijetu masne boje i pretvaranja."

Sher je pojeo sendvič, rekao da je igrao Sherlocka Holmesa u Kopenhagenu, zatim se vratio rukopisu. "Tvoje je mišljenje da je lažan."

Perry je podigao debelu ruku. "Svečano se kunem u to." "Pretpostavimo da stvar dođe na sud, bi li bio spreman svjedočiti?"

Perry je zastao, s čašom na pola puta do usta. "A, tu je kvaka, kako bi tvoji prenemažući prijatelji rekli." Pogledao je dolje u tanjur sa sendvičima, protresao glavom. "To je jedna stvar, moj mladi šerlokijanski istraživaču, da ti kažem između ova četiri zida daje taj komad papira koji si mi pokazao bezvrijedan, bez sumnje pokušaj da se izvrši neka prijevara, a sasvim je druga stvar dokazati takvu stvar na sudu. Suci, što imam dobar razlog misliti, su vrlo skeptični ljudi, nespremni da prihvate ono što stručnjak kao što sam ja zna da je istina. Hoćeš još jedan sendvič? Mislim da na koncu ipak nisam gladan."

Sher je odbio sendvič. "Ti misliš "

"Dao sam ti mišljenje stručnjaka. I ono je točno, nemoj sumnjati u to. Ali za ostalo " Zastao je, pogledao u gotovo praznu bocu viskija. " moram te zamoliti da me ispričaš, osjećam se užasno umorno. Vrlo dobro što si posjetio starog čovjeka, jako to cijenim, pozdravi mi..." Toplo je stisnuo Sherovu ruku, odbauljao do vrata, otvorio ih. Erica je bila s druge strane zureći u njih. Rekla je Perryju: "Ti si mrtav pijan."

"Ništa takvoga", Peregrine Prout reče savršeno čisto. "Spavanac, to je sve što trebam." Okrenuo se natrag Sheru, ponovio rukovanje. "Najizvanrednije ljubazno od tebe da si navratio." Malo nesigurno nastavio je prema uskim stepenicama. "Ubijaš se, znaš?" Erica je kličala. "Napijaš se na mrtvo k'o svinja."

Perry je sad bio na stepenicama. Pogriješio je kad se pokušao okrenuti, udario u ogradu, teško sjeo. "A zašto ne?"

Erica je nešto promrmljala, obuhvatila ga rukom i napola ga odnjela, napola odvuka ostatak puta. Na vrhu su nestali u nečem što je bez sumnje morala biti spavaća soba, vrata su se zatvorila. Sher je sam izašao.

Anna Ridlev je znala Paulov ukus. Obrok koji je napravila za njega, riba na žaru, zatim sorbet, bio je jednostavan i delikatan, cvjetni Moselle prikladno bestjelesan. Poslije su slušali snimku Čarobne frule bez riječi. Kad je završilo on je uzdahnuo. "Tvoj genij, Anna, je u tome što si instiktivno znala da je ovo večer za ribu na žaru i Mozarta."

"A ne pečenu govedinu i Wagnera, misliš? Išla sam na sreću."

"Nije tako. Mi smo ugođeni jedno prema drugome, ti i ja. Šteta što „
"Nema svrhe opet o tome govoriti. Ustvari, ono što ti misliš je da pamtim da postoje određene stvari koje ne bi smio jesti i ne dajem ti ih. I kad kažeš da smo ugođeni jedno prema drugome, ono što misliš je da sam ja ugođena prema tebi. Nisam primijetila da se zabrinjavaš time kako da se ti prilagodiš meni.“

"Ne postavljam pitanja o tome koga još viđaš. Nije da me ne zanima, samo mislim da ti to ne bi voljela." "U tome si u pravu.“

"I znam, ili mogu pogoditi, kad ne želiš voditi ljubav. Kao večeras.“

"Ponovo točno." Zastala je, progovorila polako. "Viđam mnogo različitih ljudi, ne samo piskarala i ljude iz novina. Priča se da se nešto sprema u tvom zatvoru. Ne znam što.“

"I ne znaš ni kada?“

"Ne, ne znam nikakve pojedinosti.“

"Štogod daje, momci se mogu za to pobrinuti.“

"Tebi nešto nedostaje, Paul", rekla je. "Inteligentan si, jak i velikodušan. Ali si neoprezan. Nije baš da ti previše vjeruješ ljudima, ti si previše uvjeren da si pametniji nego što jesi. Možda je to i točno, ali biti tako siguran u to, čini te manje takvim. Ponekad si tako pametan da si glup.“

"Mnogo hvala.“

"Kažem ti, čuvaj leđa. Moglo bi biti pametno vratiti se u sjenu zatvora već sutra." "To ne mogu. Imam sastanak ovdje u uredu, moram dogovoriti detalje.“

"Radi kako hoćeš. Bio si upozoren." Srijeda Polly Flinders je čitala: "Molly je kliznula u Edwardov topli zagrljaj, osjetila snažno uzbuđenje kad su njegove usne nježno okrznule njene. Mogla je čuti zvuk valova na plaži, jedna zraka mjesečine sjala je kroz prozor. Njegovi poljupci spuštali su se po bijelom stupu njenog vrata. 'Uzmi me, uzmi me', povikala je.

'Edwarde, tvoja sam.',

Svjetlo je bilo usmjereno na stranicu Mollyna prva romana i ostavljalo lik na krevetu u mraku. "Pomakni ruku malo niže." Učinila je to.

"Ne ide mi to sranje. Čitanje.“

"Ne razumiješ. Senzualnost je ispod površine, i ona raste s kontrastima. Delikatnost tvoje ruke i grubost tvog glasa dok čitaš tu

glupavu priču, to stvara pravo erotsko iskustvo. Biti dobar u jednoj stvari i ne biti dobar u drugoj, to je savršeno. Nastavi raditi, ali spoji to što radiš s mislima i osjećajima slatke male Molly, moja slatka mala Polly.“

Pet minuta kasnije rekao joj je da ostavi knjigu.

"Je li dobra mala Polly?"

"Jako dobra mala Polly koja tako prekrasno loše čita i radi što joj se kaže.“

"Oprostiš svojoj maloj Pollyci što je bila zločesta?"

Tanak glas je rekao: "Nema potrebe za tepanjem. Ti znaš što ja trebam, dobru slušačicu, nekoga tko će olakšati mizeriju mojeg postojanja. Ja nisam budala, znam da ti ovo nije drago. Radiš to za novac.“

"Warry, dragi, nemoj to govoriti.“

"Ne trebaš mi se umiljavati. Olakšavaš dane jednog starca, živog kostura, i dobivaš svoju nagradu. Možda bih ti mogao dati više, mogu što god želim. Moj prijatelj Paul misli da on vodi Mogulov život. I vodi, ali samo zato jer mu Mogul to dozvoljava. Mogul radi što se njemu sviđa i ako on želi obdariti Polly Flinders, on će to učiniti." Htjela mu je zahvaliti, ali je shvatila da je bolje da ostane tiha. "Sad dođi i legni kraj mene, sjećam se neobičnog iskustva prije mnogo godina kad je neki čovjek tvrdio da može napraviti tkaninu, pravu tkaninu za odjeću mješajući obojenu pilovinu i vodu. Shvati da Mogul zna tvoje misli, lezi kraj mene i slušaj. Radi kako ti se kaže i nećeš zažaliti.“

Napravila je kako joj je rekao. Jedna priča iz Mogulove prošlosti uvijek je vodila sljedećoj. Prošao je skoro jedan sat kad je rekla: "Warry, može li mala Polly nešto reći?"

"Govori.“

"O Lavenderu. Nije ono što si govorio, znaš o seksu. Mislim da on ima neki plan, on je s ljudima koji ti žele nešto napraviti.“

"Napraviti što?"

"Ne znam, Warry, kunem se da ne znam. Da tvoja Polly zna ona bi ti to rekla." Nije komentirao, rekao joj je da ode.

Val se javila na telefon i došla Sheru smijući se. "On je pravi šarmer, tvoj Prvi ministar." Vidjela je njegov zabezeknuti izraz.

"Probudi se, bih li govorila o tom prvom ministru? Paul Decker želi s tobom razgovarati."

"Svakako imate krasnu ženu." Deckerov glas bio je dubok, gotovo s prizvukom obožavanja. "Ne samo pametnu, nego i duhovitu."

"I ja tako mislim."

"Ja sam trenutno ovdje u Londonu, iz svojeg užitka, a nazvao sam da vam kažem da Mogul željno iščekuje vaš nastup. Doći ćete k nama s Val u četvrtak, hoćete li? Htio bih vam pokazati da dvorac Baskerville ima prilično dobrog kuhara i dobar podrum, i znam da Mogul čezne za prilikom da opet s vama razgovara. Zato molim vas, budite kod nas na vrijeme za večeru." Nije bilo promjene u glasu kad je nastavio. "Bit će mi drago da pokažete Mogulu rukopis." Sher je bio previše iznenađen da odgovori. "Nema ni najmanjeg razloga da ga ne kupi ako prodavač može ponuditi dokaz o autentičnosti. Ali vi ćete mu reći što mislite o tome, zar ne? Molim vas, recite Val da jedva čekam da je opet vidim."

"Kako je", pitao je Val, "Decker mogao znati za rukopis?" Zatim je uzviknuo:

"Naravno, čovječuljak. Onaj u Kopenhagenu i Amsterdamu o kojem sam ti pričao. To je bio čovjek s lažnom bradom i brkovima u dvorcu. Ali zašto bi me on trebao slijediti?"

"Pratiti je modernija riječ, vjerujem. A što se tiče pitanja, ostavit ću Sherlocka Holmesa da se koncentrira na njega."

Činio je to samo nekoliko minuta, bez rezultata, kad je zazvonio telefon. Koji god daje glas očekivao čuti, to nikako nije bio glas Velde Mortensen.

"Sjećate me se? Dobro. Ja sam u Londonu, i nadam se da će biti moguće da vas vidim. Ovdje sam da govorim u Alvarovo ime." Sjetio se stoje Peter rekao o svojoj ženi i Alvaru Higginsu. "Niste se predomislili, idete gospodinu Waymarku? Dobro, jako dobro. Onda, mislim da bismo trebali razgovarati. Je li moguće da dođete k meni? Ja sam u Mazeppa samostanu, reći ću vam gdje je to."

Sher je mislio da ne bi bilo loše reći Desmondu osobno o svojem zdvajanju oko planiranog novinskog članka, a Samostan nije bio više od pet minuta hoda od njegovog ureda. Dogovorio je da dođe k Veldi u jedanaest i trideset, a da će nazvati Desmonda u podne.

Mazeppa samostan je bio polukrug od stakla i betona, koji je svojim oblikom i veličinom vrijeđao elegantnu ranoviktorijansku terasu kraj sebe. Upitao je vratara ukrašenog zlatnim vrpčama što je Samostan zamijenio. Čovjek je buljio u njega. "Ne znam, gospodine. Kuće, pretpostavljam."

"Štogod da je bilo, nešto po mjeri čovjeka zamijenjeno je čudovišnim izrastom." "Ako vi tako kažete, gospodine. Gospođa Mortensen je u sedamnulasedam." Njegov pogled pratio je Shera do dizala.

Uspinjanje je bilo bešumno, tepih duž hodnika elastično mekan. Kad se približio sobi 707, vrata pokraj su se otvorila, neki je čovjek počeo izlaziti, zatim se povukao i zatvorio vrata. Sher je uspio baciti pogled na nekog visokog i mršavog, u sivom odijelu. Bilo je nešto poznato, iako ne i prepoznatljivo, u liku, kao daje nakon mnogo godina vidio znanca u prepunoj sobi.

Velda Mortensen imala je na sebi crnu haljinu, možda kao znak da je u žalosti, možda zato jer joj je dobro pristajala. Ponašala se poslovno.

"Biste li htjeli nešto popiti? Ne, slažem se, piti prije ručka nije pametno. Rekla sam vam da govorim u Alvarovo ime, ovdje sam da se dogovorimo. Ako biste voljeli sjesti, ta stolica nije tako loša kako izgleda. Onda možemo razgovarati."

Stolica, cijevi s komadom platna između njih, nije pružala vidljiv znak da može podnijeti teret, ali je na koncu bila iznenađujuće udobna. Sher je rekao da ne zna o čemu bi mogli razgovarati.

"Najprije rukopis, mislite daje u redu, je '?" Sher reče da ne bi mogao reći baš tako i rekao joj o svojim pokušajima da provjeri njegovu autentičnost. Slušala je nestrpljivo. "Ali uzet ćete ga sa sobom i pokazati ga, dobro? I recite mu cijenu. Ali ostavite Alvara po strani, on je samo agent, recite gospodinu Waymarku da su vam rukopis pokazali doktor Langer i Peter, stoje istina. Dobro, slažete se?" "Nemam ništa protiv."

"Kad ćete odlaziti dat ću vam još jednu kopiju rukopisa."

"Još jednu fotokopiju?"

"Naravno. Original će biti predan na sastanku s Waymarkom."

"Hoćete reći da želite da vam on tada plati? To bi bilo nemoguće. Bilo bi apsurdno očekivati da vam da toliku sumu novaca o kakvoj je

pričao gospodin Higgins bez da ima vremena za valjano ispitivanje rukopisa. Ne mogu pristati da budem dio takvog dogovora." Zaustavio se jer je ona kimala glavom.

"Razumijemo, slažemo se. Gospodin Waymark mora imati vremena da ga ispita, savjetuje se sa svojim stručnjacima i tako dalje. Ovako ćemo napraviti. Kad utvrdimo cijenu predat ćemo rukopis. Dat ćemo mu dva tjedna. Nakon toga on ili vraća rukopis ili plaća iznos koji smo dogovorili. Tako stvarno pokazujemo povjerenje, slažete se?"

"Spremni ste dopustiti Waymarku da uzme original, ispita ga, da testirati papir?" Kimnula je. Njene oči gledale su ga nepomično, dva sjajna stakalca. Bilo je nešto čisto seksualno u njoj stoje ispunilo sobu kao miris uspaljene mačke. Kad se nagnula naprije činilo mu se kao da osjeća toplinu njezinog tijela. Nokti su joj bili krvavo crveni.

"Dakle, dat ćete gospodinu Waymarku ovu fotokopiju, gospodine Havnes, i doći s njim na sastanak gdje ćemo dogovoriti cijenu. Ne mogu vam sad reći gdje će to biti, morat ću vam to javiti kasnije. Imamo prijatelja u dvorcu Baskerville koji će biti u vezi."

Bilo bi beskorisno, znao je, pitati za ime tog prijatelja. Zatekao se kako govori, sasvim neprilično: "Jeste li voljeli Petera?"

"Nije se nikada žalio."

"Vjerovao je da ste se onda u Amsterdamu našli sa svojim ljubavnikom. Je li bio u pravu?"

"To nije vaša stvar. Poznajem Alvara jako dugo. Peter je znao za to. Kakve to ima veze s našim poslom?"

"Nikakve, pretpostavljam. Ne vidim zašto me želite uključiti u vaš dogovor. Ako dajete originalni rukopis Waymarku, dopuštate mu da ga zadrži i provjeri, ne vidim što bi više on mogao tražiti. Pošto imate prijatelja u Dvorcu zašto on ne može obaviti dogovor?"

"Mogla bih vam reći da sam samo prenositelj poruke i da ne znam, ali to ne bi bila istina. Reći ću vam razlog. Da našeg prijatelja zateknu kako daje rukopis gospodinu Waymarku bio bi u gadnoj nevolji. Ako ste to vi, što mogu reći? Gospodin Sheridan Haynes je tako uvažen, Sherlock Holmes je Englez, on će biti garancija da je sve pošteno." i Jedva da joj je vjerovao i jednu riječ koju je rekla, i nije vidio razloga da joj kaže da Decker već zna da će on pokazati rukopis Waymarku. Primio je kožom ukoričeni svezak koji mu je dala, ovaj put ne običnu mapu. Otvorio ga je i vidio daje svaka stranica

bila u plastičnom omotu. Kad je ustao da ode sjetio se muškarca u susjednoj sobi koji je ustuknuo da ga izbjegne i upitao poznaje li svojeg susjeda. "Mog susjeda? Ne znam na što mislite?"

"U sedamnulašest. Izgledalo je da me nikako ne želi sresti. Imam osjećaj da smo se već negdje vidjeli."

"Mislim da je to vaša mašta. Ne znam tko je u susjednoj sobi."

Znao je da laže. Na odlasku je pokucao na vrata 706, ali nije bilo odgovora. Vrtar gaje sumnjičavo gledao dok je odlazio.

Desmond je često bio u situaciji ili da se sprema jesti ili daje usred jela. Sada, kad je u žurbi zatvorio ormarić, Sher se pitao je li njegov agent bio na pola sendviča.

Objasnio je da je odlučio da ne piše članak o kojem su razgovarali. Desmond, koji je otkrio da nijedne novine nisu pokazale zanimanje za tu zamisao, prihvatio je vijest milostivo.

"To je na tebi, stari. O'Malley predlaže, Sher odlučuje. Ja sam mislio daje to odlična ideja, ali ako ti osjećaš da bi takva stvar bila ispod tvog nivoa, neka bude. Doći ću s nečim drugim, ti ćeš me odbiti, to je način na koji ćemo se obojica obogatiti. Šalim se, naravno. Sve spremno za ulazak u dvorac Baskerville, za veliki solo nastup?"

"Mislim da da. Decker je jutros nazvao da kaže kako nas očekuje u četvrtak."

"PM osobno, prelaziš u više krugove. Mislit ću na tebe u petak, Sher. I dati noticu ili dvije u medije, nikad nisam upoznao umjetnika koji nije profitirao od pojavljivanja u tisku."

Na izlasku iz Desmondovog ureda Sher je dobio srdačan udarac po leđima. Okrenuo se da vidi crveno nasmiješeno lice Chauncevja Ramptona.

"Sher, stari moj, drago mi je da te vidim, nisam te vidio godinama. Imaš vremena za piće? Naravno da imaš."

"Ali ti si išao k Desmondu."

"Samo onako, deset prema jedan da bi mi onaj zmaj od tajnice rekao da je zauzet. Desmond nema vremena za stare momke kao što sam ja, ništa za tebe, kaže, nema mnogo poziva za komičare koji se približavaju sedamdeset i imaju dvije drvene noge." Chauncev je ustvari imao preko sedamdeset i iako nijedna od njegovih nogu nije bila drvena, napala ih je neka vrsta osteoartritisa tako da je teturao kao mehanička igračka. Kako je njegova nastup bio

kombinacija brbljanja i atletskih padova po sceni dok slijedi zgodne djevojke, njegova varijetetska karijera je završila, i on se okrenuo pravoj glumi, pojavljujući se u nekoliko televizijskih epizoda o Sherlocku Holmesu. Bilo je teško ne žaliti Chauncevja, ali je ostajala činjenica daje bio davež one vrste kakav se može naći jedino među starim scenskim izvođačima sa sjećanjem na prošle trijumfe i katastrofe koje su promicale pred očima onoga koga je uhvatio. I tako je sada, donijevši za obojicu po kriglu piva, smješten udobno u kut, sretno brbljao o prilikama i ljudima od kojih većinu Sher nije nikad upoznao. Chauncev se vratio daleko unatrag, i njegove opaske o ljudima koje su za Shera bili samo imena bile su prošarane s povremenim malo pristupačnijim opaskama o osobama koje su se pojavljivale na kino ili televizijskim ekranima. "Larry, Ralph, veliki glumci su to bili, dragi moj, naravno veliki glumci, ali bi li oni mogli glumiti pred kamerama, dok im se govori da naprave ovo ili ono, stajati tamo, sigurni da će izdržati dva kadra? Ne, ne, moj dragi, njima je bilo potreban drveni krug, daske da na njih stanu i po njima stupaju Sher je s razočaranjem vidio da je Chauncevjeva čaša još uvijek napola puna. Bilo bi užasno nepristojno otići ne naručivši još jednu rundu. "Pij", rekao je licemjerno.

"Ne žuri mi se." Chauncev je zurio u njega. Bilo bi preokrutno reći da je zaposlen, da mora ići. Učinio je sve stoje mogao da se isključi iz navale sjećanja o Bongu i Willyju, sestrama Trilbv, Que Voulezvous iz Preko Vode, Maloj gospođici Muffet i drugima, kad je čuo da je Chauncev rekao, ili bolje, ponovio: "Veliki Panjandrum." "Što je to?"

"Rekao sam da je Veliki Panjandrum uvijek bio takav, držao se po strani." "Ali što si rekao da se dogodilo?"

"Dragi moj, kad bi ti samo slušao. Popio sam pivo u Zelenoj Sobi, onoj ugodnoj rupi kraj Knightsbridgea, i možda nije bilo samo jedno nego dva ili tri, i pomislio sam Chauncev, dečko moj, čini se da si se malo napio, vrijeme da se vratiš svojoj maloj ženici, i otišao i tamo, ispod ulične svjetiljke vidio sam Velikog Panjandruma, jasno kao što sad vidim tebe. Dakle kažem ja njemu, zdravo, Jonty, dragi moj, sjećaš se da je to bilo njegovo besmisleno ime, Jonty Johnson, i on je gledao kroz mene kao da me nema i išao ravno naprijed. Znam da se nismo vidjeli, o, najmanje deset godina, ali često smo zajedno

nastupali, nikad nismo bili na vrhu, ali na prilično uglednim mjestima, hvala lijepa.“

"Veliki Panjandrum", Sher je ponovio upitno. "Jonty Johnson.“

"Isti kao uvijek. Uvjeravam te da nisam pogriješio. Jonty je uvijek bio mrtvački blijed, a sada možda još i više, ali ne bih se nikad zabunio, i pitam te je li to način na koji se ponaša prema starom prijatelju?“

Sher nije slušao. Sada je znao zašto mu je čovjek koji se pojavio iz sobe 706 izgledao poznato. Ali zašto bi ga Jonty Johnson iliti Veliki Panjandrum, čovjek kojeg je površno poznao, izbjegavao isto kao i Chaunceyja. Zadubio se u problem sljedećih dvadeset minuta za kojih je kupio Chaunceyju drugu pivu i čuo još kazališnih priča iz davne prošlosti, ali nije došao do zadovoljavajućeg odgovora.

Brian, vratar, nije bio na dužnosti pa je Eric Marlby bio u vratarskoj kući kad je stigao kombi. Nazvao je Hursta i vratio se dvojici muškaraca.

"Trebali ste doći sutra.“

"Nisu vas nazvali?" stariji od dvojice pitao je s nevjericom. Nosio je traperice i košulju. "Ideš danas dolje u Plymouth, Sid, rekli su, možeš usput napraviti onaj mali posao u Dartmooru, to je samo postavljanje nekoliko starleta reflektora. Ponio si starlete, Joe?“

Joe, mladić oštih crta lica od dvadeset i nešto je kimnuo. "I neke profile isto, za svaki slučaj, 6ice i 64ice.“

"Ne znam", rekao je Marlby. "Po dogovoru ste trebali doći u četvrtak.“

"Gledaj sad, prijatelju," rekao je čovjek u košulji, "to će biti danas ili uopće neće biti. Za cijelu tu gnjavažu je kriva ona mala glupača u uredu, ne brini, kaže, ja ću se za to pobrinuti, a onda je prelijena dignuti telefon. Ali to mora biti danas, sutra smo gore u Leedsu.“

"Valjda je u redu, ali moram vas pretresti.“

"Mislit ćeš da smo IRA", zagundao je Joe. Drugi se namrštio na njega. Pretres tijela Eric je dopunio pregledom kombija, ali nije vidio ništa osim opreme za rasvjetu, kablova i stalaka za reflektore, i rekao da se trebaju odvesti do ulaza u Dvorac gdje će ih netko dočekati. Čekao ih je čovjek u odori s natpisom "Opće dužnosti" koji je rekao da će im pomoći s opremom.

"Ne brini, stari, čuvaj snagu i zdravlje", rekao je Sid. "Ja imam sve što nam treba, a Joe će donijeti ostatak opreme. Ti samo vodi, Macduff." Odveo ih je do kina u kojem se Sid kritički ogledavao, zatim konzultirao svoje bilješke.

"Nije ono što bi nazvali idealnom dvoranom. On daje predstavu za samo jednu osobu, točno? Zvuči kao da nekome fali koja daska."

"On je, ono što kažu, pustinjak", rekoše Opće dužnosti. "Ne voli viđati ljude."

"Je li to točno? Ja volim društvo, ali ima nas svakakvih. Znaš Joe, izgleda da si imao pravo, čini mi se da ćemo trebati jednu od onih 6ica, možda dvije. Jesi li ih donio?" "U kombiju su."

"Ajmo onda po njih, da počnemo posao." Joe je krenuo prema vratima.

"Čekajte malo", rekoše Opće dužnost. Rekli su mu da bude s električarima. "Ja ću vam to donijeti."

"Nema svrhe, stari, bi li znao stoje 6ica, da ustane i javi ti se?" "Idem s vama onda. Mogli bi se izgubiti, ovo mjesto je labirint." "Kako hoćeš."

Izašli su zajedno. Sid, čije je drugo ime bilo Cassidy, skočio je brzo da izvadi svoju Canon kameru iz starlete. Imao je možda deset minuta dok Joe petlja po kombiju, i zamisao je bila da slika što može za to vrijeme, zatim se vrati u kino dvoranu, vidljivo završi posao i ode. Ako bude moguće bilo kako snimiti Waymarka to bi bio veliki plus, iako su mu rekli da ne riskira ako vidi da bi ih to moglo otkriti.

S izvađenim Canonom Cassidy je počeo slikati. Prvo samu prostoriju, kino koje će biti korišteno kao kazalište, zatim vani u hodniku i duž galerije iznad velikoghola. Napravio je odlične snimke hola, obojanih prozora, jelenjih glava na zidovima, ulaza. Pogledao je na sat i vidio da su prošle tek četiri minute. Natrag u kino ili da riskira i uđe na vrata za koja je znao da vode u Waymarkove sobe. Riskirao je. Unutra gaje iznenadila skoro potpuna tama, udario je u stol, stao. Izgledalo je da ga nitko nije čuo. Vrata ispred njega vjerojatno su vodila u Waymarkovu dnevnu sobu. Kad bi mogao ući u nju samo na minutu imao bi jedinstvenu sliku. Krenuo je prema vratima, mekano, tiho.

Zatim su se vrata otvorila i uokvirila visoku figuru. Waymark? Okinuo je nekoliko slika za svaki slučaj, zatim je lik rekao: "Hej,

čovječe, što radiš?" i znao je da to nije Waymark, pa se okrenuo i potrčao. Iza sebe je čuo zvižduk. Stigao je do galerije, spustio se velikim stepenicama grabeći po dvije i gotovo dohvatio ulazna vrata kad ga je udarac straga srušio na zemlju. Udarali su ga i gurali, uzeli mu kameru, bacili je na pod i razbili. Zatim je bio odvučen do kombija gdje je Joe uspješno otezao praveći se da traži produživač za koji je tvrdio da će im trebati.

"Mislim da ste mi slomili rebro", rekao je Sid mladiću u nabranoj košulji koji ga je tako divlje napao.

"Idući put ćemo upotrijebiti oružje", reče Jimmy. "Zašto vi zvijeri ne možete ostaviti starca na miru?" Otišao je s njima do vanjskih vratnica i uvjerio se da su otišli. Zatim je podnio izvještaj Hurstu, i rekao da nije učinjena nikakva šteta. "Čovjek u Mogulovom apartmanu slika kamerom", rekao je Hurst s nevjericom. "Kako se to desilo? Zašto kamera nije otkrivena? Tko je bio u vratarnici?"

"Bili su pravilno pretresem", rekao je Jimmy braneći se. "Ništa nije otkriveno. Morali su imati kameru skrivenu, kombi je bio prepun."

"Kombi nije bio pažljivo pretražen?" Hurst je preko svojih polumjesečastih stakala gledao u Jimmyja. "Vidim da nije. Tko je bio na dužnosti?"

"Watson je bio na pauzi, ili tako nešto. Eric Malby gaje zamjenjivao."

"Pošalji mi ga." Jimmy je počeo protestirati, da kaže da bi za bilo kakvu odluku morali čekati dok se ne vrati PM, i da je pravi problem u tome što su novinari znali dovoljno da dođu dan prije pravih električara s kojima je dogovoreno.

"Netko je otvorio usta", Hurst reče kratko. "O tome ja brinem. Malby je trebao dobro pretražiti kombi, ti to znaš savršeno dobro. Pošalji ga k meni, molim te. Odmah."

Sat vremena kasnije, Malby je napustio dvorac Baskerville. Četvrtak i petak Decker se vratio u dvorac Baskerville malo prije podneva, kao i uvijek zadovoljan što je došao u ono što je u mislima smatrao svojim vlastitim kraljevstvom. Istina da je njime vladao više kao povjerenik, nego kao kralj, ali je još uvijek nad njim imao apsolutnu kontrolu. Radost mu je ubrzo bila pomućena, prvo je došao Jimmy koji mu je rekao za pokušaj fotografiranja i za otpuštanje Malbyja. Zatim je došao Hurst, s drugačijim prikazom iste

priče. Jimmy je smatrao daje otkaz bio pre nagljen. Kad je Decker to rekao, Hurstove usne stisnule su se još jače nego obično.

"Kao što znaš, na njega je i prije bilo pritužbi."

"Od strane Watsona, vratara. Zašto on nije bio na dužnosti?"

"Imao je pauzu za čaj. Ja bih trebao preuzeti dio krivice jer sam mogao nazvati Banner i provjeriti njihove akreditacije, ali dolazak je bio očekivan, i objašnjenje što su došli u srijedu, umjesto danas, izgledalo je razumno. Ali ništa ne može ispričati Malbvjev propust da pregleda kombi i opremu kako valja. Tehničari za rasvjetu, oni pravi, došli su rano jutros. Posao je završen, sve je spremno. Možda bi trebalo razjasniti Jimmvju da sam ovdje ja odgovoran za upravljanje."

Decker je kimnuo. Skupljao je papire za posjetu Mogulu kad se pojavio doktor Prettvman.

"Dave, zdravo. Kakvo je bilo kolo sreće?"

Doktorov osmijeh bio je nalik na trzaj. "Vratio sam se siromašniji nego što sam otišao, mnogo siromašniji. Ali, nema veze, ima nešto što bi trebao znati. Polly Flinders mi je jutros došla s nekom pričom o Lavenderu. Misli da Lavender koristi neke droge na Mogulu koje će ga staviti pod njegov utjecaj."

Decker je zurio u njega. "Čini li ti se tako?"

"Moguće je. On je u poziciji da to čini. Pregledao sam Mogula. On je vrlo razdražen. Očito mu je djevojka nešto nabacivala, ali on vjeruje Lavenderu." "Nema pozitivnih indikacija daje bio drogiran?"

Doktorov osmijeh još se više iskrivio. "Gotovo svi bolesnici na stalnom liječenju uzimaju droge. Dajemo Mogulu droge svakog dana."

"Nikad nisam volio tu droljicu", rekao je Decker hladno. "Mislim daje ona bila Lavenderova djevojka, možda su prekinuli. Je li rekla nešto određeno?"

"Rekla je da joj se Lavender hvalio da će mu Mogul uskoro jesti iz ruke, raditi što mu on kaže, potpisivati što god on želi. Mislila je da treba s nekim razgovarati, tebe nije bilo, ja sam Mogulov liječnik."

"Ona samo pravi probleme Lavenderu." Doktor je gladio svoju dugu mršavu vilicu. "Ne misliš reći da vjeruješ da tu ima nečega?"

"Moglo bi biti."

"Jesi li razgovarao s Lavenderom? Nisi? Mislim da bismo trebali."

"Nema svrhe od toga. Ako nešto sprema samo ćemo ga upozoriti; ako ne, onda ćemo ga razljutiti. Bolje da to ili ostavimo na miru ili pretražimo njegovu sobu." Decker je bio zapanjen. "Znam da ne vjeruješ Polly Flinders, ali ti nisi razgovarao s njom jutros. Ne znam ima li pravo, ali je mislila ono što je rekla, nema sumnje u to."

Našli su Mogula u njegovoj zatamnjenoj sobi, zlovoljnog i nervoznog, njegov tanak glas bio je gotovo kreštav.

"Je li to ono za što ja plaćam, obadvojica ste otišli u isto vrijeme? Neću to podnositi, kažem vam, jednostavno nisam spreman tolerirati..." Činilo se da je izgubio nit onoga što je htio reći, i prešao u samo djelomično čujno mumljanje. Decker je upalio svjetlo koje je Polly koristila za čitanje i rekao da je sada sve u redu, vratili su se. Mogul je okrenuo lice zidu. Lavender se pojavio na vratima, pitao može li pomoći.

Prettvman reče: "Htio bih razgovarati s tobom, Lavender. Ne ovdje, u tvom stanu."

Ostavljen sam s Mogulom, Decker gaje pokušavao zainteresirati papirima koje je donio, bez uspjeha. Na sve što bi rekao dobivao je razdražljiv odgovor. "Ne mogu to sad razmatrati... Ne slažem se ... Neću pogledati papira i neću ih potpisati."

Bilo je to kao razgovarati s razdraženim djetetom. Decker reče: "Žao mi je što ste tako loše. Gospodin i gospođa Havnes dolaze danas, on očekuje da je sutra njegov nastup. Možda bi bilo bolje da nazovem i pokušam ga odgoditi. To bi bila šteta." Nastala je tišina. Čovjek na krevetu rekao je umolno: "Paul, bilo je tako užasno, tako sam uznemiren. Ta djevojka mi govori stvari koje me uznemiruju. Ja se ne smijem uznemiravati."

"Naravno da ne smijete. Možda bi bilo bolje da ona ode." Požalio je zadnje riječi onog časa kad ih je izgovorio i s pravom jer je Mogul povikao da on ne može biti ostavljen bez slušačice. "Naći ćemo vam drugu slušačicu. Bolju."

"Da, da, ona nije baš zadovoljavala. Ne mogu se sjetiti ni jedne koje je potpuno zadovoljavala od ... Ne mogu se sjetiti. Paul, moram se sabrati, zar ne? Obući ću kućnu haljinu i gledati jedan od filmova gospodina Havnesa. To će biti sredstvo za jačanje, najbolje koje se može dobiti. Možda bih se trebao obući, prošli put sam ga primio u

kućnoj haljini, to nije bilo u redu. Zamoli Lavendera da dođe i pomogne mi. O, o, što je to?"

Stavio je ruke preko ušiju. Čuli su se povišeni glasovi, Prettvmanov i Lavenderov, iz susjedne sobe. Decker je rekao Mogulu da se ne brine, da će se vratiti za trenutak i izašao. Lavender je sjedio na svom krevetu i sad je gledao od jednog do drugog. Prettvman je držao dvije bijele omotnice. Decker je upitao što je u njima.

"Ovo je droga zvana arkantil, koristi se za liječenje epilepsije. Rezultat je smirujući, ali također čini bolesnika vrlo podložnim, spremnim da učini sve što mu se kaže ako to zvuči razumno i moguće. On ne bi skočio s krova, ako mu to kažete nakon stoje uzeo nekoliko ovih tableta, ali bi potpisao ček. Našao sam ih u ormariću u kupaonici."

"Nisu moje, kažem vam. Podmetnute su mi."

"A druga omotnica?"

"Kokain. U ladici njegovog noćnog ormarića. I injekcija.

"To su sve laži", rekao je Lavender. Prišao je prozoru, razgrnuo zavjese, zavrnuo rukave. "Vidite li nešto? Ne drogiram se, kažem vam, ta kuja mi je to podmetnula, prije dva dana došla je ovamo, ostala malo, slatka kao med, a dva tjedna prije toga nije me htjela ni pogledati. Došla je ovamo samo da bi mi to podmetnula."

"Zašto bi to učinila?"

"Kako do vraga da ja to znam?" vikao je Lavender. "Samo vam kažem da se ja ne drogiram, nikad i nisam."

"Stišaj glas", rekao je Paul Decker, prekasno. Sablasna Mogulova figura pojavila se na vratima, s crnim naočalama koje su mu skrivale oči. Njegova glava se okretala od jednog do drugog.

"Samo mali problem", rekao je Decker. "Je li vas Lavender tražio da potpišete bilo kakve papire ili dokumente u zadnje vrijeme? Ili da napravite nešto posebno za njega? Bilo što?"

"Ne znam o čemu pričaš. Ne mogu se brinuti o takvim stvarima. Da niste obojica bili odsutni ovo se ne bi dogodilo."

"Kako to mislite? Što se dogodilo?"

"Kako da ja znam? Nešto mora da se dogodilo inače ne biste vikali. Idem u svoju sobu, ne mogu to podnijeti."

Kad je otišao Decker je pogledao liječnika. Prettvmanova usta su se iskrivila u podrugljiv smiješak. Krenuo je prema bolničaru koji je

uzmaknuo.

"Dobro si plaćen ovdje, tri puta više nego što se inače plaća za privatnu njegu, ali navukao si se i nisi imao dovoljno novca, priznaj." Lavender je tresao glavom. "Zašto bi inače imao arkantil, možda si epileptičar, samo reci. Završio si ovdje, Lavender, možeš spakirati svoje stvari i otići."

Decker reče: "Dave."

Prettvman je okrenuo bijesno lice prema njemu. "Ti ovdje sve vodiš, ti si PM, ti donosiš odluke, ali ovo je moj pacijent. Kažeš li mi da bih morao odobriti bolničara koji se drogira i ima ovaj arkantil ovdje koji ne može objasniti? U redu, prihvaćam da sam djelomično i ja kriv, mogao sam držati oči bolje otvorene, ali sad kad su mi se otvorile nemoj mi reći da ih moram opet zatvarati. Hoću da on ode. Odmah." Decker je kimnuo. "U redu. Lavender, mora biti onako kako doktor Prettvman kaže. Osim ako nam ne možeš dati neko objašnjenje."

Bolničar reče zlovoljno: "Koja korist od toga? Već sam vam rekao što se dogodilo, ali mi ne vjerujete. Stvar mi je podmetnuta, i postoji samo jedna osoba koja je to mogla napraviti, a to je Polly."

"Čujem da ste možda prekinuli, ali zašto bi to učinila?" upitao je Decker gorljivo. "Zaista bih volio da mi kažeš."

"Bolje da pitate nju, ne mene. Moglo bi imati veze s vratarom Watsonom, pametnjakovićem s kojim se spetljala."

Prettvman je zavrtio glavom. Decker je govorio blago. "Bojim se da to ne mogu prihvatiti. Bolje je da danas odeš. Idi gospodinu Hurstu. Ja ću govoriti s njim i vidjeti da dobiješ kompenzaciju, kad potpišeš uobičajene formulare." Svakog zaposlenog koji je dobrovoljno odlazio ili bio otpušten tražilo se da potpiše izjavu kojom se obvezuje da neće davati intervjue tisku u razdoblju od dvije godine. Ako prekrše dogovor gube priličnu sumu novca.

Poslije toga otišli su vidjeti Mogula. Doktor ga je pregledao i rekao daje u relativno dobrom stanju. Decker je otkrio novost o bolničarevom odlasku i rekao mu što se događalo u Londonu. Mogulove reakcije su uvijek bile nepredvidive. Sad je rekao da se zasitio imati crnog bolničara i da mu je već dosta i Polly. Možda bi bilo moguće dobiti mladu bolničarku, koja bi u isto vrijeme bila i slušačica? To bi bilo moguće, rekao je Prettvman, a u međuvremenu on će prijeći ovamo i smjestiti se sam u Lavenderov stan. Ono o

čemu je Mogul zaista želio razgovarati bio je dolazak Sheridana Havnesa. Je li sve spremno, hoće li ga Paul dovesti ovamo istog trena kad dođe, i pobrinuti se da dobije sve što želi.

"Znam zašto si to uredio, da me malo počastiš", rekao je Deckeru. "Malo onoga u čemu uživa će ga usrećiti, neće se miješati ili prijeći crtu. Točno?" Gledao je od jednog do drugog lica, ali osmijeh Prvog ministra ostao je opušten, a Prettvmanov izraz mračnog dugog lica nije se promijenio. "I možda si u pravu. Ali Warren Waymark zna što se događa, uvijek je znao, nitko nije prepametan za njega. Nemoj to zaboraviti. Warren Waymark je uvijek na vrhu, ono što on kaže stoji. Znaš kome sam to rekao, prije mnogo godina? Daveu Dubinskiju iz Tekstilnih radnika, a Dave mi je rekao ..."

To je bilo dvadeset minuta prije nego su otišli, Decker da razgovara s Hurstom o Lavenderovom otpuštanju, Prettvman da se preseli u Lavenderov stan. Sher i Val su stigli kasno popodne. Ovog puta nije bilo problema na ulazu i kovrčavi vratar ih je toplo dočekao.

"Gdje je Ljutko?" pitala je Val. Izgledao je zatečen. "Eric ili malo po malo, koji je bio tako sretan da nas vidi prošli put."

"Otišao. Svakoga je jednako toplo dočekivao i još bio nemaran u tome. Jučer je pustio unutra neke novinare koji su se predstavili kao električari koji su došli namjestiti vašu rasvjetu, nije provjerio da li imaju kamere, i doviđenja Eric. Izdržat ćemo bez njega." Na Sherovo pitanje odgovorio je potvrdno, pravi tehničari su bili jutros, i koliko je razumio, sve je spremno. Val je pitala da li se gospodin Waymark veseli predstavi. Divno joj se nasmiješio i zakoloutao očima.

"Nema svrhe mene pitati. Čujem mnogo o Mogulu, ali ga nikada nisam vidio. Voli biti sam." Produžio je zadnju riječ, na način Grete Garbo. "Reći ću vam tko viđa velikog čovjeka. PM, naravno, njegov liječnik i bolničar, djevojka po imenu Polly Flinders koja mu odlazi prijeko i sluša kako brblja o velikim stvarima koje je radio prije trideset godina. A, da, i gospodin Hurst, naš Gordon. On služi kao zamjena kad nema PMa. Petoro ljudi, to je sve, a sad je pet minus jedan." Ispričao im je o Lavenderovom odlasku.

Bili su u porti i Sher se sjetio da je vidio plavu kosu kroz prozor kad su bili prošli puta. "Vi znate Polly Flinders."

Blistav osmijeh se okrenuo prema njemu. "Nekad se vidimo preko dana." Nakon što su bili ispraćeni do Dvorca, Sher je rekao: "Ne bih

vjerovao tom mladiću.“

"Šerlokijanska intuicija? U pola slučajeva je u pravu, u pola u krivu, možeš isto tako bacati novčić. Ja mislim da je drag. I PM je isto drag.“

Prvi ministar je pozdravio Shera pristojno, Val s oduševljenjem. Pitao je da li je soba udobna, i kad su iskreno odgovorili da jest, izložio im program.

"Prvo sam mislio da ćete htjeti pogledati scenu za sutrašnje večere. Zatim idemo vidjeti Mogula, koji je danas malo čudljiv, ali čezne da ponovo priča s vama. Naročito sa Sherom. Mislio sam da bismo ih mogli ostaviti, Val, i da biste vi mogli pogledati ostatak posjeda. Prilično smo ponosni na kompleks za rasonodu, a i na spavaonice, i volio bih da ih vidite ako vam to neće biti dosadno. Zatim piće ovdje, i večera.“

"Ne s gospodinom Waymarkom?" pitala je Val.

"Ne, on jede kao vrabac, i više voli ključati sam. Prijam s večerom ovdje je mali problem." Izgledao je zabavljeno, sa zagonetnim izrazom. "Mjesto poput ovoga nije dobro za brakove, pa čak ni za nevjenčane parove. Dave Prettyman bio je oženjen, ali to se nije održalo, Gordon nije oženjen. Nisam ni ja", rekao je preduhitrivši moguće pitanje. "Dama je dobro pogledala dvorac Baskerville i pobjegla. Tako su, kao što vidite, večere sklone biti pune muškaraca, i bojim se da će tako i biti. Zamolio sam našeg teniskog trenera koji ima pristojnu ženu, da dođe, a ubacio sam i Polly Flinders da malo izjednačim ravnotežu. Sutra ćete biti slobodni da cijeli dan otkrivete čari Devona, iako bih volio da se vratite do šest." Sher reče da će posjetiti njegovog brata Brinsleyja. "Fino. Čitanje je određeno za sedam i trideset, a odlazite sljedeće jutro. Sad ću vas odvesti prijeko k Mogulu. A, to je veliko djelo", rekao je kad je ugledao kožni svezak koji je Sheru dala Velda Mortensen.

"Biste li ga željeli pogledati?"

"Kakva korist? Moje mišljenje je bezvrijedno, bojim se. Ali rekao sam Mogulu da imate iznenađenje za njega, i on jedva čeka da ga vidi.“

Sher reče: "Prvo **POGLAVLJE**

mije ukradeno u Kopenhagenu. Uzeo gaje čovjek kojeg ste unajmili da me prati, onaj koji je nosio lažnu bradu kad smo se ovdje sreli.

Zašto ste me pratili, gospodine Decker?“

Prvi ministar izgledao je iznenađen, zatim se nasmijao. "Trebao sam znati daje nemoguće zavarati vaše oštro oko. Radio je mali posao za mene, tražio sam ga da se uvjeri da ne zapadnete u loše društvo.“

"I on je ukrao rukopis iz moje sobe.“

Široko ispruženih ruku Decker je rekao skrušeno: "Nisam mu dao takve upute, vjerujte mi. Ne može mi biti žao više nego što je. On je privatni detektiv, koristio sam ga nekoliko puta, ali ovo je zadnji put. Nadam se da ćete mi staviti u prilog što sam vam rekao na telefon da znam za rukopis. I s obzirom na ono što se dogodilo, zahvalan sam što ste ipak došli.“

Prešli su isti put kao i prije do Mogulovog apartmana, ali ovog puta je doktor bio taj koji ih je dočekao, a ne crni bolničar. Kimnuo im je pozdrav, i odveo ih u dnevnu sobu. Waymark je ustao iz svog naslonjača.

"Gospodine Havnes, s nestrpljenjem sam čekao da vas opet sretnem, ne samo zbog sutrašnjeg nastupa, nego zbog prilike da vas vidim i razgovaram s vama. To su rijetka zadovoljstva u životu bolesnog čovjeka.“

"Gospoda Havnes je također ovdje", rekao je Decker, ali Mogul ju je sasvim površno pozdravio. Bio je obukao sako i hlače, košulju i kravatu, što je rezultiralo time da se njegova mršavost još više isticala, tako da je izgledao kao strašilo za ptice na koje je obješena odjeća. Možda je doktor bio odgovoran za formalno odijelo i za odgrnute zavjese tako da je svjetlo dopiralo kroz zatamnjena stakla. Neobičan prizor, pomislio je Sher, sablasna figura u naslonjaču s tamnim naočalama i rukavicama, zamišljen liječnik dugog lica koji je stajao kraj njega kao zaštitnik ili tamničar, Val pomalo nervozna pokraj njih dvojice, i ojači Prvi ministar, jedina osoba u prostoriji koja je izgledala sasvim opušteno.

Na trenutak je nastala tišina, a prekinuo ju je Decker predloživši Val da prošetaju.

Kad su izašli kroz francuski prozor, Prettvman je rekao da će biti u susjednoj sobi ako ga budu trebali i povukao se u ono što je nekad bio Lavenderov dio. Mogul, ostavljen nasamo sa Sherom, zatapkao je prstom u crnoj rukavici po stolu kraj sebe.

"Onda, gospodine Havnes? Dakle, Paul je rekao da imate iznenađenje za mene, nešto u čemu ću uživati. Što je to?"

"Najprije moram objasniti." I Sher je to i učinio, ispričavši kako je rukopis došao do njega na ručku s doktorom Langerom i o neuspješnim pokušajima da provjeri njegovu autentičnost. Mogul je dohvatio kožom uvezenu knjigu i gorljivo okretao stranice, lagano zviždeći dok je disao. Je li slušao, je li čuo bilo što od onoga što je Sher rekao? Nastavio je okretati stranice nakon što je Sher završio, zastajkujući povremeno. Zatim je zatvorio knjigu.

"Što taj čovjek Langer hoće za ovo?"

"Kao što sam rekao, on nije vlasnik. On je profesor na katedri Sherlocka Holmesa na Sveučilištu Groningen."

"Vrlo dobro, vrlo dobro. Trebalo bi biti takvih profesora na svakom sveučilištu.

Trebao sam prije čuti za njega."

"Prema onome što su mi rekli, vlasnik živi u Mađarskoj."

"Nije važno. Taj Langer, ili čovjek u Mađarskoj, ili tko god daje, što traži za ovo?" Sher mu je rekao. "Moram to imati."

"I platiti koliko traže? To bi bilo smiješno." "Što je smiješno u tome?"

"Siguran sam da na aukciji nikad ne bi dobili toliko."

Prst u rukavici uperen u njega, glas spušten u šapat. "Gospodine Havnes, nema mnogo stvari koje želim na ovom svijetu, ali ih uvijek dobijem. Ovo što mi pokazujete je jedinstveno, nikad nisam vidio niti čuo ništa slično. A ni vi, a ni svi ti momci iz društava Sherlocka Holmesa širom svijeta. Ja imam novac, i malo toga na što ga mogu potrošiti. Mislite da mi je važno što ću platiti više nego bi ovaj jedinstveni rukopis postigao na aukciji? Da dođe na aukciju mogao bih ga izgubiti." Bilo je nešto luđački samozadovoljno u načinu na koji je govorio. Sher se zatekao kako gotovo više. "Ovo je fotokopija, jedva da ste ju pogledali, nemate nikakvog dokaza daje rukopis autentičan."

"Nitko nikada nije Warrena Waymarka nazvao budalom u poslovnim stvarima, gospodine Havnes. Sami ste mi rekli da će mi vlasnik ili njegov agent dopustiti da zadržim original dva tjedna prije nego izvršim isplatu. Postoje stručnjaci u svemu što se tiče Sherlocka Holmesa i tokom godina dopisivao sam se s mnogima od njih, iako ne i s vašim doktorom Langerom. Ako dva tjedna nisu dovoljna da mi

iznesu svoje mišljenje, zašto bih još uvijek zadržavao rukopis, i vjerujte mi da neću platiti ako ne budem uvjeren da je autentičan." Priprijetio je prstom Sheru, suhi glas bio mu je gotovo zaigran. "Star kakav jesam, invalid, kakav jesam, još uvijek se bolje razumijem u posao nego jedan glumac."

"Rekao sam vam da su inzistirali na tome da razgovaraju o detaljima s vama osobno, i da žele da i ja budem prisutan." Waymark se opet okrenuo kožom uvezenoj knjizi i pažljivo je čitao od početka, mičući usnama. "I spomenuo sam vam prijatelja kojeg imaju ovdje. Nije vam se javio?" Glava nagnuta nad rukopisom je odmahнула. "Kako ćete to urediti? Mislio sam da nikada ne izlazite iz Dvorca."

"Netočno. Izlazio sam, kao što ste mogli čuti, kad sam to želio ili mislio daje to neophodno. Ja sam dobrovoljni zatočenik."

Sherov bijes je rastao. "Zašto onda niste došli na javnu predstavu mojeg čitanja, čemu cijela ova elaborirana petljancija o posebnom nastupu ovdje? Kažete da ste dobrovoljni zatočenik, ali prema onome što sam čuo, kad ste izašli, niste samo išetali, morali ste napraviti neku vrstu tajnog izlaska. Meni to ne zvuči dobrovoljno."

Nije mogao vidjeti oči iza tamnih naočala, ali tanke usne su drhtale. "Gospodine Havnes, ne dozvoljavam ljudima da tako razgovaraju sa mnom. Postoje stvari koje ne mogu tolerirati, ne želim ih, neću ih podnositi. Ispitivanje poput vašeg podsjeća me na stvari koje su me novinari običavali pitati. Neću više ništa reći, gospodine Havnes, i iako sam vam dugujem zahvalnost, ne smije više biti ovakvih pitanja, razumijete?"

Glas mu je bio gotovo kreštav. Prettvmanova glava pojavila se na vratima. "Nešto nije u redu?"

Waymark je uzeo rukopis, ustao pomalo nesigurno. "Ništa, nisam raspoložen za posjetioce. Ili razgovor. Moram se odmoriti, biti sam." "Da kažem Polly da dođe?"

"Rekao sam da želim biti sam", zakričao je Waymark. Okrenuo se Sheru i rekao s vidljivim naporom: "Ne mogu nastaviti ovaj razgovor, moram se odmoriti." Otišao je u svoju sobu i zatvorio vrata.

"Rekli ste nešto što gaje uzrujalo? Ne brinite, svako malo izmakne kontroli, uzbudi se zbog ničega. Jedino što se može je čekati da ga prođe, što obično traje par sati. Činjenica je da ima sve vrste

poteškoća, ima tu fotofobiju, probava mu nije u redu, ima ekcem, ali on umišlja da je sve gore nego što zaista je. I boji se gomile, mrzi publicitet." Nakon ovog, za njega dugog govora, Prettyman je zapao u šutnju. "Hoćete li mu dati sedativ?"

Liječnik je zatresao glavom. "Vjerojatno će zaspati za pola sata, zaboraviti cijelu stvar. Ovdje nije baš veselo. Zašto ne odete prijeko i pridružite se PMu i vašoj ženi?"

Sher ih je sreo dok su se vraćali preko tratine. "Trebaš vidjeti što sve imaju ovdje", rekla je Val. "Natkrivene teniske terene na kojima bih voljela igrati, olimpijski bazen, dvoranu s toliko sprava da nisam bila sigurna da ne vidim opremu za znanstvenofantastični film. Krasno je, iako ne znam bih li voljela živjeti u toj krasoti." Primijetila je Sherov izraz lica. "Što se dogodilo?"

"Bojim se da sam uzrujao gospodina Waymarka nekim pitanjima."

Decker se nasmijao kad mu je rekao koja su to bila pitanja. "Mogul je vrlo osjetljiv na to. U pravu je kad kaže da može otići odavde kad god to zaželi, Baskerville je njegov, naravno da može. I samo povremeno ima tu nesavladivu potrebu da izađe, ali kad to i učini nasmrt se prestraši čuli ste o slučaju kad je završio u Penzanceu i nazvao da ga dovedemo kući? Sad je već godinama nesposoban da podnese vanjski svijet, i ima strah od medija koji je gotovo patološki. Ne pomaže stoje zatvoren ovdje, ali ništa ga sad više neće promijeniti. On zna kako želi da stoje stvari i one takve moraju biti."

"Bih li trebao otići natrag i ispričati se?"

"Ne, ostavite ga da se sam smiri. Dosegao je točku na kojoj je davna prošlost stvarnija od onoga što se događa ovdje i sada. On svojim slušačicama priča do u beskraj o stvarima koje su se dešavale prije trideset ili četrdeset godina, i one ne trebaju odgovarati, on samo govori. Ne znam kako to podnose. Kažeš da bi voljela igrati tenis na našim terenima, Val. Ne možemo te snabdjeti odjećom, ali ti možemo nabaviti reket i tenisice i siguran sam da bi Josh volio jednu igru sutra ujutro."

"To je divna ideja, ali Sherov brat nas očekuje."

"Reci mi ako promijeniš mišljenje. Već je skoro vrijeme za aperitiv, odvest ću vas natrag."

Sigurnost u njegovom ophođenju bila je kao u zemljoposjednika koji gostima pokazuje imanje, kao stoje Val rekla Sheru kad su bili u

privatnosti svojeg apartmana, čiji je prozor gledao preko malog travnjaka. "I pretpostavljam da je to zaista njegov položaj. Kad kaže da Waymark može doći i otići kad god hoće, ja mu vjerujem, ti ne?"

Bila je za toaletnim stolićem. Sher je rekao njenom odrazu: "Mislio sam daje tvoja ideja bila daje Waymark mrtav."

Napravila je grimasu prema njemu. "To je zapravo bila Martvjeva ideja, a ne moja. I to bi još uvijek mogla biti istina."

Sher je zatresao glavom. "Uvjeren sam daje čovjek kojeg viđamo Waymark. Ali nešto je krivo. Ne znam što, ali mogu to osjetiti u zraku kao što smo osjetili uragan Bobo kad smo bili na Floridi, sjećaš se?" To je bilo kad je bio na turneji po Americi sa svojim čitanjima. "I nešto što je Waymark rekao podsjetilo me na pitanje koje sam trebao postaviti, očigledno. Rekao je, kad sam spomenuo Langeru: 'Trebao sam čuti za njega'" Pogledao je telefon kraj kreveta. "Pitam se je li ga sigurno koristiti?"

"Misliš da ga prisluškuju? Sanjaš."

"Možda." Dignuo je telefonsku slušalicu, okrenuo broj i prije nego je prošla minuta tražio Desmonda O'Malleja da ispita da li postoji profesor na katedri za Sherlocka Holmesa na Sveučilištu Groningen, i kako se on zove. Kad se Desmond pobunio, Sher je oštro rekao: "Uvijek govoriš o svojim vezama u drugim zemljama. Sigurno imaš neku u Nizozemskoj."

"Naravno, ali "

"Onda razgovaraj s njim. I to brzo."

Kad je spustio slušalicu Val je bešumno pljeskala. "Ej, nikad te nisam vidjela tako goropadnog."

Sher je ignorirao primjedbu. "Ima jedna druga stvar. Kad sam rekao Waymarku da će prijatelj kojeg navodno imaju ovdje stupiti u kontakt s njim da ugovori sastanak, gotovo da nije obratio pažnju, jedva daje izgledalo da me čuje. Činilo mi se da ga to ne iznenađuje. Pitam se bi li Lavender mogao biti taj prijatelj i ako je da lije zato morao otići."

"Što si ti ono govorio o teoretiziranju bez neophodnih informacija? Idemo dolje k tom divnom Paulu. Reći ću ti nešto. Daje meni ponudio brak plus život u dvorcu Baskerville, mogla bih pristati."

U dnevnoj sobi Jimmy je točio šampanjac. Val je odmah prisvojila Deckera, i Sher se našao licem u lice s Polly Flinders, uočljivom u crvenoj haljini. "Bog", rekla je, upotrijebivši vjerojatno nepromjenjivi

način pozdravljanja. "Vi ste glumac koji radi predstavu za Warryja, neki dan sam vas vidjela, je ' da? On je lud za tim.

Dozvoljava mi da ga zovem Warry, ne Mogul kao ostali, znate li to? Jeste li slavni?" "Ne slavan. Samo poznat po svojim ulogama Sherlocka Holmesa."

"Warry kaže da ste slavni. Rekla sam mu da nisam nikada čula za Sheridana Havnesa, što pokazuje da sam neznalica, pretpostavljam. Nekad sam bila plesačica."

"Nije li vam pomalo dosadno ovdje?"

"Pomalo dosadno?" Preokrenula je očima. "Do sadno za poludjeti. Ali plaća je dobra i nemaš ju na što potrošiti tako da moraš nešto uštedjeti, i smatram da cura može potrošiti nekoliko mjeseci izvan života ako je za to plaćena. Pazite, kad sam došla imala sam nekakvu vezu s tim crnim tipom Lavenderom, ali nije mi se sviđalo što je radio Warryju."

"Što je to bilo?"

"O, stvari da ga stavi pod svoju vlast, znate, da radi ono što mu Lavender kaže. Da, hvala Jimmv, natoči mi do vrha." Kad se mladić udaljio rekla je: "Sviđam mu se, Jimmvju, mislim. Možda biste pomislili da je AC/DC tip s tim nabranim košuljama i načinom na koji se ponaša, kao da je neka vrsta PMovog batlera, ali mogu vam reći da sam ga morala oštro odbiti. Mislim, meni se on baš ne sviđa."

Sher se sjetio da ju je vidio na tren u vratarskoj kućici. "Možda vam se više sviđa Brian?"

Uobičajenu prazninu njenih očiju zamijenila je opreznost. "Ne bih s njim baš provodila dane. Ispričajte me, moram u prostoriju za curice."

Izašla je iz sobe kad je ušao Prettvman. Liječnik je zastao na vratima kao da razmišlja kome bi bilo drago da ga vidi, zatim prišao Sheru. "Bit će vam drago čuti da se Mogul oporavio od svog malog ispada, zamolio me da vam kažem kako je uzbuđen zbog sutrašnje večeri. To je najbliže ispriči što možete dobiti, ne znam da se ikada ikome ispričao zbog bilo čega."

"Ostavili ste ga samog? Mislio sam da netko uvijek mora biti kraj njega.

Doktor je pokazao žute zube nacerivši se. "Ovdje sam uvijek spreman na njegov poziv, treba samo telefonirati i bit ću tamo za

minutu. I, koliko gapoznajem, mogao bi baš to i učiniti.“

Prasak smijeha začuo se s druge strane prostorije, njegov izvor bila je grupa koja se sastojala od Deckera, Val i dvoje ljudi koje Sher prije nije vidio. Decker je nešto rekao, zatim je slijedilo još smijeha, i Sher je rekao da se čini da je u dobroj formi. Prettvman je zatresao glavom.

"On nije zdrav čovjek.“

"Decker?" Rekao je Sher iznenađeno. "Mislite na njegov dijabetes? Mislio sam da se to danas može lako kontrolirati pomoću inzulina.“

"Može. Pretpostavivši da se pacijent drži onoga što mu se kaže." "A Decker PM se ne drži toga?“

Liječnik se nagnuo naprijed, rekao Sheru na uho. "Sjećate se priče o princezi koja je jela samo nekoliko zrna riže svaki dan, zatim se gostila noću. PM je poput nje. On je pod stalnim stresom, možete to zamisliti. On se kontrolira u javnosti, i to odlično, ali kad je sam jede torte i kolače, pije čaj s mlijekom i šećerom, i bog zna što sve ne.“

"Jeste li razgovarali s njim o tome?“

"Naravno. Ponekad poriče, a zatim se kune da više nikad neće taknuti tortu ili bilo kakve slatkiše. Ali to vam je kao da se alkoholičar zaklinje da više neće piti, da mu je to zadnje. A nema Klubova liječenih dijabetičara." Obratio se Jimmvju koji je kružio s bocom šampanjca: "Drži li se PM podalje od šećera i slatkiša, Jimmy?“

"Nije ih ni taknuo", reče Jimmy uvjereno i prođe. Prettvman je mračno vrtio glavom, rekao da je Jimmy vjerni sluga. Nekoliko minuta kasnije sjeli su za stol. Decker je sjeo na jedan kraj stola, Val mu je bila s desna, a Pat Tylor, žena teniskog trenera s druge strane. Taylor je sjedio do Val, s Polly Flinders s desna. Sher je bio smješten između gospođe Taylor i Hursta, koji je stigao u zadnji čas. Prettvman je sjedio na drugom kraju stola.

Pat Taylor bila je mršava i tamna, s prćastim nosom. Ovo, uz činjenicu daje držala glavu uzdignutu čak i dok je jela davalo joj je izgled stalnog prijezira. Kad je Sher rekao da njezin muž vjerojatno baš nema neki teniski potencijal u dvorcu Baskerville malo je ustuknula.

"Ustvari to je tek mali dio onoga što Josh radi, on je također zadužen za plivanje, golf i jahanje, pa vas uvjeravam da je njegovo

vrijeme sasvim popunjeno. Nema ništa poput jahanja, ništa na svijetu." Nosnice su joj blago zadrhtale.

Sher je rekao daje vjerojatno tako, okrenuo se Hurstu i upitao ima li mnogo promjena u osoblju. Hurst ga je pažljivo pogledao preko svojih malih polumjeseca i rekao da to ovisi.

"Izgleda da je nedavno otišlo nekoliko ljudi."

Hurst je uzeo gutljaj bijelog vina koje je stajalo ispred njega. "Dvojica."

"Znam da gospodin Waymark ne voli publicitet. Mora da ste zabrinuti da ljudi ne prodaju priče senzacionalističkim novinama."

"Oni potpisuju ugovor." "Ali da li ga se drže?"

Hurst je ovo dobro razmotrio, zatim rekao: "Uglavnom."

Sher je uhvatio Deckerov pogled koji ih je promatrao zabavljajući se. Sad je rekao: "Bit ćete sretni ako iz Gordona izvučete dvadeset riječi odjednom. Sve tajne dvorca Baskerville su sigurne kod njega, zar ne, Gordon?"

"Nadam se", Hurst je gledao dolje u stolnjak.

Hrana je bila jednostavna, list, zatim janjetina na pari. Brkati Talijan, koji je nosio kuharsku kapu i pregaču, ju je izrezao, a konobari u plavobijelim odorama poslužili su povrće. Decker je jeo i pio lagano, i nije uzeo žele od kupina koji je išao s janjetinom. Naravno, uočio je Sher, liječnik gaje gledao.

Pažnju mu je skrenula Val koja je viknula: "Mora biti neka, mora." Njezin susjed, Josh Tavlör, crven u licu i veseo, reče: "Nema, kažem vam. Slušajte samo ovu." I započeo neke stihove o kriketu koje je Sher neodređeno prepoznao, a završavali su:

'I sablasni udarac igra među duhovima, I ja kroz suze gledam mnoštvo koje plješće nečujno Dok hvatači lepršaju amotamo, Amotamo:

O, moj Hornbv i moj Barlow, davno, davno! I to je samo jedna. Kažem vam da postoje knjige, cijele knjige tih pjesama", završio je pobjedonosno.

Polly Flinders obratila se Prettvmanu: "Stoje to, o čemu on priča?" Prettvman je zavrtio glavom. Val je prasnula u smijeh kad je ugledala Sherov tajanstveni izraz. "To su igrači kriketa, Hornbv i Barlovv, igrali su za Lancashire."

"I za Englesku", dodao je Tavlör.

"Pjesmu je napisao Francis Thompson, je li tako?" "Baš tako." Tavlror ju je gledao ponosno.

"Sherlock je zatečen. Gospodin Tavlror kaže „

"Josh." Tavlror je stavio ruku na Valino rame, maknuo je kad je vidio pogled Meduze koji mu je uputila njegova žena.

"Josh kaže da ima desetak pjesama o kriketu, cijele knjige, ali nijedna o tenisu, i misli daje to prava sramota.

Ne mogu vjerovati da je to istina.“

"Postoji samo jedna pjesma koju netko zna." Tavlror je podignuo prst. "John Betjeman, Joan Hunter Dunn. 'Kakav naporan meč smo odigrali nakon čaja, na turniru protivnik sam ti bio ja!' Ali to je sve, ništa drugo spomena vrijedno. Nemapjesama o tenisu." Gledao je okolo izazovno, popivši možda koju čašu previše. Nitko mu nije proturječio.

Nije bio jedina osoba koja je pokazivala znakove pića. Polly, nakon što je iskapila veliki brendi, počela je bezglasno pjevušiti "Yellow Submarine". Decker, koji je pričao s Val i Pat Tavlror, izgledao je nesvjestan njezinog glasa, i Hurst je bio tajkoci je rekao bezizražajnim tonom: "Bilo je dosta, Polly." Ignorirala gaje i ponavljala "We ali live in a Yellow Submarine" malo glasnije.

Hurst reče: "Idi u krevet, Polly.“

Prestala je, zagledala se u njega, zatim iznenađujuće rekla: "O, dobro." Otišla je do Deckera. "Hvala vam, gospodine Prvi ministre, što ste počastili jednu od nižih podređenica.“

"Bila je greška misliti da ćeš se znati ponašati", rekao je Decker. Pogledao je Jimmyja koji je oklijevao kraj vrata.

"Pederu", odgovori Polly i ode. Decker je pogledao uokolo i rekao sa svojim opuštenim osmijehom da nema potrebe prekidati zabavu, ali Hurst je spomenuo papire koje mora pregledati i zatim su i Tavlrorovi otišli, Josh je rekao Val da mu je bilo više nego zadovoljstvo pronaći nekoga koga zanimaju kriket i tenis. Sher je ovo shvatio kao znak da se povuku. Doručak, reče Decker, će im biti donesen u sobu u koje god vrijeme žele. Osam i trideset? Osam i trideset, Jimmy će se pobrinuti za to. Možda bi mu se mogli javiti ujutro prije nego odu.

"Ovo ja zovem zanimljivom večeri", reče Val. "Taj mali sportski instruktor je bio tako zabavan, bacajući pjesme o kriketu o sablasnim

udaračima i Hornbvju i Barlowu i sve to. Šteta što nema pjesama o tenisu, možda bismo mi mogli napisati jednu zajedno, što misliš?" Sjela je na rub kreveta. "Znam što ćeš reći, ali nisam pijana, samo sretna."

Zazvonio je telefon. Sher se javio, čuo Desmondov glas koji je uživao dok je govorio, "Što sve ne radim za ljude koje volim. Stalno na usluzi, čuda koja koja izvodim. Samo slušaj..."

Sher je slušao. Kad je završio rekao je: "Nema nikakvog doktora Langer na Sveučilištu Groningen, i tamo uopće nema profesora koji bi se bavio Sherlockom Holmesom. Kao što sam trebao znati."

"A to znači?"

"To znači daje rukopis falsifikat, i vrlo je vjerojatno da je Langer čovjek koji ga je falsificirao."

"Pa?"

"Reći ću Waymarku ujutro i to će biti kraj te priče."

Napravila je grimasu. "Kakvo razočaranje. No dobro, idemo spavati."

Sher je legao, spavao, sanjao. U njegovom snu bio je Prettvman, njegova se vilica stalno micala. Stavio je ruku na usta i izvukao duge trake nečeg bijelog, i sastavljao to prstima u crnim rukavicama. Radim mrežu, rekao je, izvlačeći još toga iz usta, mrežu za pjesmu o tenisu. Jesi li znao da Mogul igra tenis? Prettvman se sasvim približio, otvorio usta i pokazao da su puna bijele mase, zubi mu se nisu vidjeli. Sher je odskočio, ali doktor je išao za njim, tapkajući jednim košćatim prstom po njegovim plećima. Tapkanje je bilo strašno, ali zašto? Sher je odjednom shvatio da nema pleća. Ja sam sablasni čovjek, mislio je, i želja da pobjegne od Prettvmanovog napasnog prsta postala je nepodnošljiva. Pokušao je pozvati Val, viknuti, uvidio da ne može. Otrgni se, mislio je, otrgni se. Odjednom bio je budan. Čulo se kucanje na vratima. Bilo je sedam i četrdeset pet. Prva pomisao bila je daje to doručak koji su im donijeli prerano. Zatim je probudio Val i otvorio vrata.

Na vratima je stajao Jimmy, lice mu je bilo boje mlijeka, oči zastrašene. "PM", rekao je. "Mrtav je."

U Deckerovoj spavaonici našli su Prettvmana u pidžami i kućnoj haljini. Vilica mu je bila plavija nego ikada, i ritmički je žvakao, iako iz usta nije izlazila bijela masa. Ukratko im je rekao što se dogodilo.

Liječnik je sugerirao injekciju inzulina prije nego je Decker otišao u krevet, ali je Prvi ministar rekao da se dobro osjeća, i da je pažljivo jeo i pio za vrijeme večere. "To je bilo dok sam pazio na njega. Gledao sam ga, i nisam vidio znakove umora. Bilo je zaista istina daje pažljivo jeo i pio i da ne bi trebao injekciju. Stigli smo do toga da ih je dobivao samo tri puta tjedno umjesto svakog dana, i jednom kad je dosegnut zadovoljavajući šećer u krvi mogli smo smanjivati do jedne injekcije na tjedan, uvijek pazeći da drži odgovarajuću dijetu. Ali on je bio jedan od onih pacijenata koji vas namjerno zavaravaju, vjerojatno zavaravaju i sami sebe. Glupo, glupo." Bilo je teško spoznati misli li na Deckera ili na sebe.

Decker je rano ustajao. Jimmy gaje došao probuditi oko šest kao i uvijek, i našao ga besvjesnog na podu. Povraćao je i bio u dijabetičkoj komi. Doktor mu je dao punu dozu inzulina, ali je već bilo prekasno. Umro je sat kasnije.

Sher je pitao zašto ga nisu odvezli u bolnicu. Doktor Prettvman prestao je žvakati na trenutak.

"Jer sam točno znao što se dogodilo, dao sam mu jedinu moguću terapiju, a i najbliža bolnica je više od deset kilometara odavde."

"Čudno je da vas nije zvao nakon što je povraćao."

"Ne, nije uopće. Vjerojatno je bio vrlo slab, ne više nego polusvjestan. Mora da se pokušao vratiti u krevet i zatim kolabirao, tako da gaje Jimmy našao na podu." "Mogu li ga vidjeti?"

"Ako želite." Doktor je podigao plahtu. Deckerovo lice je bilo mirno, oči zatvorene. "Gdje ste mu dali injekciju?"

Prettvman je opet prestao žvakati, zabuljio se u Shera. "Znam da glumite detektiva na sceni, ali nemojte misliti da možete glumu prenijeti u stvarni život. Želite vidjeti ubod? Dobro." Odgrnuo je plahtu, okrenuo tijelo koje je bilo samo u gornjem dijelu pidžame i pokazao ubod igle na lijevoj slabini. "Da imate imalo medicinskog znanja vidjeli biste daje ubod svjež. I možete vidjeti stare ubode drugih injekcija. Dajte, pogledajte." Stariji ubodi bili su jasno vidljivi. "Zadovoljni?" Sher je odgrnuo plahtu. "Bit ćete sretni da potpišete smrtovnicu?"

Liječnikov glas je zagrmio u suzdržanom bijesu. "Neću biti sretan daje potpišem, jer da se pošteno brinuo o sebi ovo je moglo biti spriječeno, ali ću je potpisati, da." S plahtom ponovo navučenom

njegovo ponašanje postalo je manje agresivno. "Rekao sam mu da se brinem za njega, ovo se moglo dogoditi bilo kada.

Mrzio je injekcije, ponosan na to što je uvijek u formi." Zavrtio je glavom. "Moram se obući."

Kad su se vratili u svoju sobu Sher je rekao: "Ne vjerujem u to, ne vjerujem da Decker nije pazio. Nešto je tu krivo." Zastao je s jednom navučenom čarapom, s drugom u ruci, gledajući u zid.

"Bio je oprezan kad smo mi bili s njim, ali znaš što je Prettvman rekao o princezi koja se tajno prežderavala, pretpostavljam daje bio takav. Tužno, bio je zabavan." "On je tebe obožavao."

"Imao je ukusa", reče Val samozadovoljno. "I bio je dobar domaćin. Sinoć je stvarno ohrabrio tog čovječuljka, Josha jošnekako, isprva je bio vezanog jezika i onda ga je PM počeo ispitivati o športu i onda je počeo, sa svim tim pjesmama o kriketu i Hornbvju i Barlowu. Vjerujem da je mogao izrecitirati cijelu pjesmu Joan Hunter Dunn da smo ga tražili. Što je?"

"Barlow, naravno, to je ono čega sam se pokušavao sjetiti."

"Josh je rekao da je bio udarac za početni udarac, igrao je za Lancashire, što on ima s tim?"

"Ništa." Sher je ustao. U trenucima uzbuđenja, kao što je bio ovaj, njegov pogled je imao snagu koju ne bi mogao nadmašiti ni pravi Sherlock. "Bio je to Kenneth Barlow. Negdje pedesetih godina on je ubio svoju ženu dajući joj injekciju inzulina."

"Hoćeš reći daje imala dijabetes i on joj dao previše inzulina?"

"Ne. Ona nije imala dijabetes. U tome je i bila stvar." Val je zurila u njega, ne shvaćajući. "Inzulin održava razinu šećera u krvi ako si dijabetičar, i ostaješ zdrav tako dugo dok se pridržavaš dijete. Ali ako nisi dijabetičar, snažna injekcija inzulina može te odvesti u komu. To je upravo ono što je Barlow učinio. Zatim nakon što mu je žena pala u komu, uvjerio se da je mrtva stavivši je u kadu i gurnuvši joj glavu pod vodu."

"Ali Decker je bio dijabetičar, sam nam je to rekao."

"Ali tko je dijagnosticirao dijabetes? Doktor Prettvman. Decker je vjerovao što mu je rekao, držao se dijete koju mu je ovaj preporučio imamo samo Prettvmanovu riječ da je Decker potajno jeo i pio, sve što smo vidjeli ukazivalo je suprotno. Davao mu je injekcije koje su bile ili placebo ili možda nešto što je izazivalo žeđ koja je jedan od

simptoma šećerne bolesti. Zatim mu je prošle noći Prettvman dao smrtonosnu injekciju prije nego je otišao u Waymarkov dio, ne nakon što je kolabirao. Nakon toga sve što je trebao učiniti bilo je da čeka da ga Jimmy pozove s viješću da je Decker u komi.“

"To zvuči prokleta hladnokrvno promišljeno.“

"Da li ti Prettvman izgleda kao toplokrvan čovjek?" "Ali zašto bi to učinio?“

"Zašto bi Prettvman želio Deckera mrtvog ne znam, ali to mora imati neke veze s Waymarkom.“

"I to je čista teorija, nemaš ni jedne činjenice za uporište.“

"Pogrešno, ima jedna vrlo važna činjenica. Doktor Langer sa Sveučilišta Groningen ne postoji. I pošto on ne postoji " Ostavio je rečenicu nezavršenu, zagledao se u prazno. "Nazvat ću Brinslevja i zamoliti ga da dođe ovamo i pregleda tijelo u svrhu autopsije koja će pokazati je li Decker zaista bio dijabetičar.“

"Misliš da će doći?“

"Siguran sam da to ne bi propustio." Kad je spustio slušalicu smiješio se. "Kao što sam i mislio, Brinsley je oduševljen da ima priliku glumiti policijskog liječnika. Bit će ovdje za sat ili prije. A sad to idemo reći našem doktoru s kaugumom da vidimo njegovu reakciju.“

Začulo se kucanje na vratima, i djevojka koja je servirala večeru pojavila se na vratima noseći poslužavnik. Sher je pogledao na sat i zapanjeno ustanovio daje bilo točno osam i trideset.

"Paul je volio efikasnost", rekla je Val. "Bilo bi mu drago da njegova smrt nije poremetila red u Dvorcu. Znaš li da sam užasno gladna. Bi li mogao odgoditi svoj susret s doktorom Plavom vilicom za poslije doručka?“

Sok od naranče bio je svjež, croissant i topli, kava jaka. Sher je dovršavao drugu šalicu kad je zvonio telefon kraj kreveta. Val se javila i rekla da će biti tamo za nekoliko minuta.

"To je bio provjeriti prvo kod gospodina Hurst. Pretpostavio je da znamo za tragičan događaj, i pitao bi li mogao s nama razgovarati. Rekla sam da bi mogao." Našli su Hursta u uredu koji im je pokazao prije samo dva tjedna, ali koja su izgledala užasno davno, kad su prolazili iz velikog hola do Deckerovog apartamana. Sjedio je pokraj velikog stola s tri telefona, u odijelu koje je izgleda bilo ono isto plavo s jedva vidljivim prugama koje je nosio kad su ga prvi puta vidjeli,

ista bijela košulja i plava kravata. Jesu li blijede oči gledale uznemirenije nego sinoć? U njegovim prvim riječima, koje je izgovorio glasom jošprigušenijim nego inače, bilo je nešto komično.

"Shvatio sam da znate za tragičnu iznenadnu smrt Prvog ministra." Sher je potvrdio. "S čisto praktičnog gledišta, sretan sam da mogu svime postojećim sam upravljati, ali možete razumijeti da je to za gospodina Waymarka prilično uznemiravajuće. Navikao je da o svemu raspravlja s Prvim ministrom i sada je u onome što doktor zove stanje šoka."

"Hoćete reći da mu je doktor Prettyman dao sedative?"

"Mislim daje tako." Škiljio je na Shera preko svojih naočala, snizio glas gotovo do šapta. "U ovim okolnostima doktor kaže da nikako ne bi bilo preporučljivo da ide na čitanje koje ste vi tako ljubazno pristali izvesti. Siguran sam da ćete se složiti s odgodom koja je pod ovim okolnostima neizbježna. Naravno vaš će honorar biti isplaćen kao da ste izveli čitanje."

"Ne vjerujem vam." Hurst je izgledao zapanjen. "Ne vjerujem da želi otkazati čitanje. Želim ga vidjeti."

"To je nemoguće." Ustao je u panici kad je Sher krenuo prema vratima. Val, poslušna žena, gaje slijedila. Vidjeli su kako je Hurst dohvatio jedan od telefona na svom stolu dok su napuštali sobu.

Prešli su hodnik, ušli na zeleno presvučena vrata. U tami Waymarkovog apartmana visoka prilika doktora Prettvmana prepriječila im je put.

"Mogul je u stanju šoka", rekao je. "Ni pod koju cijenu ne smije biti uznemiravan." Sher reče: "Prettvman, znam što se dogodilo. Znam kako je Decker umro." Doktor je bio žvakao. Sad je prestao, zablujio se u Shera. "Specijalist će biti ovdje za manje od sat vremena i pregledati tijelo, i vi znate što će otkriti jednako dobro kao i ja. Da sam na vašem mjestu otišao bih odavde dok još imam šanse. Sad idem vidjeti Waymarka."

"Zakasnili ste", rekao je Prettvman, ali nije pokušao zaustaviti Shera kad gaje odgurnuo da prođe. Dnevna soba bila je prazna, zavjese navučene. Sher je otvorio vrata spavaće sobe i ušao. Val, koja gaje pratila, ispustila je nehотиčan dahtaj, bojeći se onoga što bi mogli naći.

Spavaonica je bila gotovo potpuno mračna. Krevet je bio raspremljen, ali nije bilo nikoga u njemu. Sher je je zurio u plahte, zatim se udario po čelu. "Naravno. Kakva sam ja budala."

Čak i u ovakvoj pometnji Val nije mogla, a da se ne zapita iz koje priče o Sherlocku Holmesu je uzeo ovu frazu. Vrativši se u dnevnu sobu Sher je otišao do prozora i povukao zavjese. "Waymark je znao."

"Znao što?"

"Znao da će danas ujutro otići po rukopis. Zato je pokazao tako malo interesa kad sam mu rekao da bih ja trebao biti prisutan, jer je već dogovorio sastanak bez mene. Ali tko gaje dogovorio, s kim je otišao? Pogledat ću u Prettvmanovu sobu, ti pogledaj da li ga možeš naći." Vratila se nakon dvije, tri minute, vrteći glavom. "Ne vidim znaka ni da je Hurst ovdje. Barem nije u svom uredu."

"Postoji mogućnost da znaju za igru, da su obadvojica upleteni."

"Kakva igra?"

Izgledao je kao daju nije čuo. "Nema ništa u Prettvmanovoj sobi što bi ukazivalo na to gdje je Waymark ili s kim je. Morali su ga odvesti." Počela je govoriti da ne vidi zašto, kad je pucnuo prstima. "Polly Flinders. Dođi."

Našli su Polly u njenoj sobi u spavaonici kako lakira nokte, njene stvari spakirane za odlazak. Sher je pitao zašto odlazi.

"Sad kad je PM mrtav žele se pozdraviti s Polly. Meni odgovara."

"Polly, zašto bi to htjeli učiniti? Ti si razgovarala s Mogulom, ne s PMom." Slegnula je ramenima. "Što misliš, od čega je umro PM?"

"Jer je imao dijabetes, nije se pazio, jeo je krive stvari, tako nešto. Moglo se dogoditi bilo kada, rekao mi je doktor Prettvman." "Nije umro od dijabetesa. Ubijen je."

"Ubijen? Ma idite." Ali pojavio se tračak straha u njenim očima.

"Sad će ubiti Waymarka, a ti im pomažeš. Ti ćeš biti oružje, Polly, jer si ga poslala k njima."

"Nisam, to je prokleta laž. Sve što sam napravila je da sam prenijela poruku." "Kakvu poruku?"

"Želio je taj sastanak, zar ne, nešto u vezi s tom stvari oko Sherlocka Holmesa. Nije želio da PM ili bilo tko zna za to, i samo sam mu predala poruku, to je sve."

"Kakvu poruku, Polly?" Zašutjela je. Val je gledala zapanjeno kako Sher, njezin konvencionalni muž, tresne djevojku za ramena, pljuska je po licu i viče: "Ti glupačo, kakvu poruku?"

Udarac, ne jak, izgleda da je uvjerio Polly da je ispitivanje ozbiljno. "O tome da će ga pokupiti i odvesti na sastanak."

"Tko ga je pokupio?" Sagledao je ponovo slučaj i znao. "To je bio vratar, Brian Watson. I ti čekaš da se on vrati, odlaziš s njim. Tako je, nije li tako?" Kimnula je. "Što ti je rekao?"

"Samo da će biti mnogo novaca za nas. Idemo u Španjolsku, u vilu, blizu Torremolinosa, ali ne baš tamo, Brian kaže da nema stila. Ta vila je prekrasna, spavaonice, sobe, sve sa stilom. To je stvarno, vidjela sam karte. Brian kaže da se nećemo vratiti."

"Nećete ni otići tamo. Gdje je to?"

"Gdje je što?" rekla je prkosno. "Cijelo me vrijeme prokleta mučite, zašto bih vam rekla?"

"Dopusti meni", reče Val. Obratila se djevojci. "Polly, mislimo da je Mogulov život u opasnosti, i ako mu se išta dogodi ti i Brian ćete oboje biti u gadnoj nevolji. Zato nam reci kamo ga Brian vodi na sastanak."

"To je bilo tri " U tom trenutku njezin glas je puknuo i ostatak je izgovorila plačući, "vesela gospodina."

"Hoćeš reći da se sastaje s tri „

"Ne s njima, ne, glupane, to je pub. Na vrištini, blizu Buckfasleigha. Moj bože, mislite li zaista da sam u nevolji? Sve što sam napravila je da sam predala Waymarku poruku."

"I pomogla da se otpusti Lavendera", rekao je Sher. Zurila je u njega. Okrenuo se Val. "Ti ostani ovdje, pazi na nju, čekaj Brinsleyja." Počela se buniti, rekla da hoće ići s njim. "Tiho, Val, korisnija si ovdje. Ja idem za Waymarkom. Nadam se da nije prekasno." Prekasno za što, htjela je pitati, ali već je bio navratima. Tamo se okrenuo i rekao: "Bila si u pravu cijelo vrijeme, znaš li to?"

U čemu je, pitala se, bila u pravu?

U Sherovom sjećanju vožnja preko vrištine izgledala je kao da traje satima. Nakon pola kilometra našao se pred tipičnom dartmurskom maglom, na mjestima toliko gustoj da se nije vidjelo više od metra ispred sebe, a koja se na mjestima potpuno raščičavala, ali samo zato da bi se malo zatim opet zgusnula oko automobila, ljepljivo

poput mase koja je izlazila iz Prettvmanih usta u snu. Ove izmjene magle i vedrine davale su krajoliku nestvaran izgled. Tipičan izgled vriština nije mnogo varirao za nenaviklo oko, i sada je Sheru izgledalo da vidi isto grmlje i dijelove guštare kraj kojih je prošao pet minuta prije. Ceste po vrištini su uglavnom ravne, ali on je skrenuo lijevo kod znaka "Buckfastleigh 7" i činilo se da cesta zaokreće i vraća se natrag, a bila je toliko slična cesti s koje je krenuo da se bojao da bi iznenada mogao opet ugledati toranj i viseći most dvorca Baskerville. Zatim je stigao do raskrižja koje mu je skinulo barem jednu brigu s vrata, jer mu je stjecište putova bilo potpuno nepoznato. S druge strane nijedan znak nije bio za Buckfastleigh.

Zaustavio je auto, ponovo pogledao u svoju mapu, ali nije mogao točno naći gdje je. Na znakovima je pisalo "Utter /", "Nonemis /", "Tuttlehampton 4", "Rennell ". Činilo se da je došao iz pravca Tuttlehamptona iako nije prošao kroz njega. Sad je odabrao cestu Utter, uglavnom zato jer je bio najbliži, i jer se nadao da će tamo naći seoski pub. To se pokazalo kao loš izbor. Nakon što je vozio više od kilometra nije vidio nikakvo selo, a pogotove ne pub. Magla je na mjestima ostala gusta, zatim se raščičavala pokazujući komade vrištine, na kojima su se tu i tamo mogli ugledati konji. Mora da je već dobro prošao Utter, do kojeg je možda vodila neoznačena cesta koja se odvajala s desne strane, i iznenada gotovo pregazio pješaka koji je gradio sredinom uske ceste. Pješak je imao veliku naprtnjaču, kratke hlače i štap. Kad se okrenuo otkrio je i ćelavu glavu, čupave obrve, crveno lice i mali brk. Rekao je ljutito: "Mogli ste me pregaziti."

Sher se suzdržao da ne odgovori da onaj koji hoda ne bi trebao biti na sredini ceste. Izašao je iz automobila i ispričao se. Pješak je zalupkao svojim štapom po poklopcu BMWa.

"Motorna kola su ubojica, posjedujete stroj smrti." Zastao je čekajući odgovor, a kad ga nije dobio nastavio je. "Jeste li ikada čuli daje čovjek koji hoda pregazio čovjeka u stroju smrti? Nikada. Vi ubijate nas, mi vas ne."

"Gledajte, žao mi je. Možete li mi pomoći, izgubio sam se."

"Ja ne."

"Možete li mi reći, jesam li blizu Buckfastleigha?" "Niste daleko. Odsjeo sam tamo sinoć"

"Onda možda znate za pub koji se zove Tri vesela gospodina. To je ono što tražim."

"A da?" Ispod malog brka mala usta su se glupo zasmijuljila. "Znate li gdje je?"

Pješak je zurio u njega kao da nije siguran u odgovor. Zatim se opet glupo zasmijuljio. "Znam." Još jedan udarac po poklopcu motora. "Odvezite svoj stroj smrti još nekoliko stotina metara, vidjet ćete odvojak za Flyte na lijevoj strani. Vaš pub je odmah na početku."

"Mnogo hvala." Sher se vratio u auto, upalio motor.

"Znate što, recite gazdi da vam da piće na moj račun, Jerry Hagen. Svidjet će vam se okus." Podigao je štap, sišao s ceste i nastavio hodati preko vrištine.

Sher je skrenuo lijevo. Odmah, kao na znak, magla se opet zgusnula. Vukao se putem pet kilometara na sat dok nije ugledao preko ceste nagnuti srušeni znak. Slova na znaku bila su izbljedjela, jedva čitljiva. Ugasio je motor, izašao izauta, pogledao izbliza i vidio dva lika s podignutim vrčevima piva. Treća figura je nestala, jer je, sad je vidio, znak bio slomljen. Ispod dva preostala izbljedjela lika bio je natpis "Tri vesela". Nedaleko od ceste stajali su ostaci puba, nekad solidno građene kuće od sivog kamena, slomljenih prozora, s velikom rupom na krovu. Sher je mislio daje prevaren i to gaje zapeklo, mislio je da je to bila Polly ali onda je ugledao prednji dio automobila koji je bio parkiran kraj samog zidom ograđenog dijela, koji je bez sumnje jednom bio parkiralište puba.

Stao je kraj svog automobila oslušujući, ali nije ništa čuo. Ulazna vrata puba bila su odškrinuta. Prišao im je, zakoračio unutra i našao se u baru, salon za sjedenje bio mu je zdesna. Strop je bio urušen, prazne boce i osušene izmetine pomiješane sa zgaženom žbukom na podu ukazivale su na to da su mjesto koristili skitnice ili pješaci. Sad je čuo glasove, negdje straga u pubu. Prošao je kroz salon, i gotovo pao kad mu je noga prošla kroz dasku meku kao maslac.

Na drugom kraju sobe pojavio se muškarac. Bio je to vratar Brian. Stajao je malo spušten u koljenima, s plavim koltom .8 policijski specijalni u ruci. Ispravio se kad je vidio Shera i mahnuo pištoljem da mu pokaže da bi trebao prići, zatim stao u stranu da ga propusti kraj sebe.

Stražnja soba u koju je ušao bila je u malo boljem stanju nego prednji dio puba. Zidovi su bili išarani grafitima, boce i konzerve bile su skupljene na hrpu u kutu, ali pod je bio neoštećen, i iako su se na stropu vidjele letve i popucala žbuka, samo su mali komadi popadali. Na sredini sobe bio je stari kartaški stol, u uglu strunjača. Prozori su bili zatvoreni daskama i jedino svjetlo je dolazilo kroz otvorena stražnja vrata. Sher je bez iznenađenja ugledao Jontvja Johnsona klonulog na strunjači. Podigao je pogled kad je Sher ušao, zatim ga opet brzo spustio tako da mu se vidio samo vrh glave, koji je pokrivalo nekoliko pruga kose. Alvaro Higgins sjedio je na kartaškom stolu, s prekriženim nogama. Brian je stajao kraj vrata salona, povremeno vrteći kolt na kažiprstu.

Sher reče: "Gdje je?"

Higgins je podigao obrve. Brian Watson upita: "Tko?" "Waymark. Dovedi ste ga ovamo. Sto mu se dogodilo?"

Jonty je proizveo prigušeni zvuk i gurnuo glavu u prljavu strunjaču kao da pokušava izrovati rupu u njoj.

Sher je primijetio nešto drugo u polutama tog kuta, prišao bliže da pogleda, i vidio kožni svezak s fotokopijom Ubojstava na kentskom imanju. Podigao ga je, prelistao stranice.

"Zagrizao je mamac."

"Zagrizao je mamac", složio se Higgins. "A gdje je on?"

Jonty Johnson je povikao. "Pred bogom, nisam znao, nisam shvatio što će se dogoditi. Rekli su samo da će to biti glumačka uloga, nitko me neće kontrolirati, na godinu dana rekli su „

"Sto su mu učinili, Jonty?" Jonty je počeo jecati. "Trebali ste sa mnom govoriti kad smo se sreli u onom stambenom bloku, onda ne biste bili u ovom kaosu." Jonty je podigao glavu. Suze su mu curile niz staro izborano lice. Riječi koje je izgovarao bile su u stanovitom nesuglasju sa suzama. "Bilo je toliko novca, više nego što sam imao ikada u životu. Glumiti ulogu, samo za glumiti ulogu, rekli su da on odlazi na neko vrijeme i da nitko neće znati." I zaista, čak i u ovako beznadnim okolnostima, dok je sjedio na staroj strunjači sa suzama koje mu liju niz lice, sličnost između Jontvja i Waymarka je bila očita. Imali su isto mrtvački blijedo lice i koščato tijelo, čak su i koliko se Sher sjećao susreta u hodniku hodali na isti način vukući noge. Dodaj Jontyju tamne naočale i par rukavica ...

Higgins je sišao sa stola i potapšao razigrano Shera po leđima. "Iskreno, vi sad predstavljate problem, gospodine Haynes, jedan koji nisam očekivao. Sto ćemo s vama?"

Više nego ikad zvučao je poput Conrada Veidta. Sa sigurnošću koju nije osjećao Sher je rekao: "Ništa ne možete učiniti. Igra je završena i vi ste izgubili. Bila je gotova čim sam shvatio što se dogodilo Deckeru. On neće biti tiho sahranjen s Prettvmanovim potpisom na smrtovnici. Tamo je sada liječnik, moj brat Brinslev, pregledava tijelo i vi znate što će otkriti. Prettvman je zbrisao i mislim da je i Hurst otišao. Najbolje vam je da pustite Waymarka ako ga držite zatvorenog, a zatim se pokušate vratiti u Boliviju ili odakle već jeste, i uzmete svog kauboja s pištoljem sa sobom."

Higgins je prošao rukom kroz svoju bijelu kosu, i rekao blago. "Prouzročili ste dosta problema, ali mislim da niste u pravu. Štoga god daje Prettvman napravio to se mene ne tiče. Ako Mogul želi da ja dođem preuzeti brigu za njegove poslove sad nakon Deckerove smrti, to se ne tiče nikoga osim mene i njega. Mi smo ipak stari prijatelji."

"Hoćete reći da će se Mogul složiti s tim?"

"Mislite da neće učiniti što mu kažem ako mu dam dovoljno novaca?" Veselo je rekao jednom liku na strunjači: "A dat ću ti dovoljno novaca, stari moj, dvostruko od onoga što smo dogovorili, i jednom kad prođemo kroz ovo što bi mogli nazvati malom poteškoćom, nemaš se zbog čega brinuti."

Jonty je dignuo pogled pun nade. Higgins mu se nasmiješio. Sher upita: "Gdje je Waymark?"

Brian, nehajno držeći revolver u ruci, bio je taj koji mu je odgovorio. "U prtljažniku auta. Vozimo ga natrag u Dvorac na pokop. Uostalom, on je sagradio to vražje mjesto." Sher je krenuo prema otvorenim vratima koja su vodila iza puba. "Kuda ste krenuli?"

"Pogledati u prtljažnik."

"Ja ne bih."

Tri stvari su se desile, gotovo istovremeno. Vani se čula neka buka, možda zatvaranje vrata na automobilu.

Higgins je nešto rekao, riječi su bile nejasne. I Sher je dobio jaki udarac straga, zatim ga je pčela ubola u vrat. Udarac straga, pomislio je, neobično, Alvaro prijazan. Počeo se okretati, započeo

govoriti da ga nema svrhe zaustavljati, da on ide pogledati u prtljažnik automobila, ali odjednom više nije imao snage u nogama, ubod pčele postao je neobično topao i pogledavši nadalje vidio je u užasu kako krv kapa na pod. Pucali su u mene, pomislio je, pucali su u Sherlocka Holmesa. Zatim nalet buke i nakon tog crnilo.

Poslije Otvorio je oči. Brinslevje gledao dolje u njega, s licem uznemiravajuće približenim, velikim nosom malko pocrvenjelim, s karakterističnim samozadovoljnim izrazom na licu. Ružan san, očito. Zatvorio je oči.

I otvorio. Pet minuta, dan, tjedan kasnije? Nije imao pojma. Ovaj put pogledao je oko sebe, ležao je u krevetu, očigledno u bolničkoj sobi, veliki prozor, cvijeće i mnogo prigodnih karti kraj kreveta. Cijev u nosu, zamorno. Otkrio je da je nevjerojatno teško ostati budan.

Oči otvorene ponovo, i ponovo Brinslev. Glas mu je bio pun, dubok, neka vrsta parodije Sherovog vlastitog.

"Izmakao si za dlaku, stari, to ti mogu reći. Tko je to bio rekao, Pitt ili Wellington, nikad ne znam. Metak samo malo ulijevo i ti bi bio na drugom svijetu, drugi koji te je pogodio u vrat ošteti ti je glasnice, nećeš moći nastupati na daskama neko vrijeme, nema svrhe pokušavati govoriti." Naravno da je tada pokušao. Izašao je samo neartikulirani graktaj. "Nemoj brinuti, vratiti će se, najgore je prošlo, sad je sve u strpljenju. Bio si lud kad si otišao tamo sam, na svoju ruku, ne znam što si mislio da radiš. Čim sam pregledao PMovo tijelo, shvatio sam da je bio namjerno otrovan, bezdušan vrag, taj američki doktor. Odmah sam pozvao policiju, srećom glavni inspektor je moj stari prijatelj, shvatio je stvar ozbiljno. Sreća je također da si se izgubio na vrištini, da si tamo stigao ranije imali bismo sada dva lesa umjesto jednoga. Stavili su Mogula u prtljažnik, htjeli su ga pokopati na terenima Dvorca gdje nitko nikada ne bi tražio tijelo, zatim ga zamijenili s onim kakolijenjegovoime glumcem. Možda bi htio vidjeti novine, to je prava senzacija."

Podigao je dnevne novine, dvojica od njih sa slikom Brinslevja kako se trijumfalno osmjehuje ispred urušenog puba. Jedan je naslov glasio "Devonski liječnik riješava misteriju dvorca Baskerville" drugi "Liječnik spašava brata 'Sherlocka'". Ispod je vidio "'Kako sam spasio svog brata glumca' Piše dr. Brinslev Havnes", i pročitao redak ili dva "... kratkim pregledom Deckerovog tijela uvjerio sam se daje

smrt bila neprirodna i stalno sam se prisjećao slučaja Kennetha Barlovva ..." Ali ja sam bio taj koji je spomenuo Barlovva kad sam te nazvao, pokušavao je reći, sve što si trebao učiniti bilo da je potvrdiš moje sumnje. Izašli su samo nepovezani glasovi. Brinslev se sretno osmjehnuo. "Pokazalo se da u obitelji ima više od jednog detektiva. Ijedan koji se nije dao nastrij eliti."

Bilo je nepodnošljivo. Ponovo je zatvorio oči.

"Dolazila sam te vidjeti desetak puta", reče Val. "Ali bio si tako drogiran da se činilo da ne razumiješ ništa od onoga što sam ti govorila. Brinslev se divno brinuo za tebe. Nema svrhe da tako buljiš u mene, moglo se desiti da ne budeš ovdje da nije bilo Brinslevja. I on kaže da će ti glas biti u redu, samo moraš biti strpljiv, uskoro ćeš moći govoriti."

Rekao je s velikim naporom: "Mogu govoriti." Bilo mu je svakako mnogo bolje, mogao je ustati i sjediti u kućnoj haljini. Rekli su mu da bi kroz tjedan dana mogao ići kući.

"Ali ne bi smio. I Brinslev kaže da ne smijem pušiti kad si ti u blizini. Ja mislim ako se ja mogu žrtvovati tako za tebe, da bi i ti mogao šutjeti. Reći ću ti što se događalo i što sam zaključila, a ti reci je li točno, dobro? Kimni ili zavrti glavom, i, ako moraš, napiši na ovaj blok. Prije svega, uhvatili su Langeru, i priznao je da je on napisao rukopis. Njegovo pravo ime je Schultz, i on je profesionalni varalica koji se specijalizirao za falsifikate. Ne zna se točno kakvu će optužnicu dignuti protiv njega, on tvrdi da je rukopis napisao po narudžbi Higginsa i nije nikoga htio obmanuti, osim, možda, tebe. Nema nikakvog posebnog interesa za Sherlocka Holmesa, dobio je uvid u njega čitajući knjige, zatim napisao nedovršeni roman. Samo pokazuje kako je to lako, iako si naravno od početka trebao znati daje lažan po naslovu." I ti ćeš se suzdržati da ne kažeš Rekla sam ti, pomislio je Sher i kimnuo.

"Dalje, Higgins. Shvatio si da je on Van Helder?" Ponovo je kimnuo. "To sad kažeš, ali pitam se je li to istina? Imao je plastičnu operaciju, a bijela kosa bila je perika. Mislila bih da ćeš ti to uočiti, ali kako nisi prepoznao čovječuljka Bogana kad je skinuo periku, ni ovo valjda nije iznenađujuće." Proizvodio je zvukove protestiranja. "Da, znam daje ovo drugačije, ali ipak. Mora da si shvatio da je Higgins Van Helder prilično kasno."

Napisao je na papir: Kad sam shvatio da Jonty Johnson treba zauzeti Waymarkovo mjesto.

"Zato si mi rekao da sam cijelo vrijeme bila u pravu, jer sam rekla da bi Waymark mogao biti mrtav, a netko drugi na njegovom mjestu? Izgleda da je Van Helder dobio ideju kad je vidio Johnsona u nekoj kabaret predstavi u Njemačkoj i shvatio koliko liči na Waymarka. Sjećam se daje Marty rekao daje Van Helder odličan u planiranju velikih stvari, ali slab u detaljima. Ali ovo je moglo uspjeti. Vrlo malo ljudi je vidjelo Waymarka, i da su se riješili Deckera i postigli da zamjena sjedi kod kuće i sluša, to bi bilo to. Već duže vrijeme pokušava ubaciti svoje ljude u Dvorac i izigrati Deckera na isti način na koji je ovaj istjerao njega. Hurst je bio Van Helderov čovjek, bio je to cijelo vrijeme i on je zapošljavao ljude. Decker ga se trebao riješiti. Bojim se da je PM, iako mi se vrlo sviđao, bio stvarno pomalo naivan. Naravno da je Hurst potvrdio zapošljavanje Prettymana. Zatim su ubacili Polly Flinders i ona im je pomogla da izbace Lavendera. Lavender je bio na nivou i nije ga bilo dobro imati u blizini, pa mu je Prettyman podmetnuo drogu, točno?" Kimnuo je. "Kad si to otkrio?"

Napisao je: Na večeri, kad je Prettyman previše pričao o dijabetesu, i nakon stoje Decker umro.

Rekla je: "Bio si pametan, ali malo spor. Bio je to u stvari prilično jednostavan plan, zar ne? Lud, ali jednostavan. I cijela glupost oko Sherlock Holmes rukopisa bila je samo zato da izvuče Waymarka iz Dvorca?" Htio se pobuniti protiv izraza "glupost", ali nije mogao. "Ali ja još uvijek ne razumijem. Prettyman je bio spreman ubiti Deckera, zašto nije Waymarku dao nešto što bi ga poslalo na onaj svijet? Zašto se gnjaviti da ga izvuku izvan zidova da bi ga mogao ubiti taj mladi razbojnik Brian za kojeg se, usput rečeno, ispostavilo da ima dosje dugačak kao tvoja ruka. Zašto vrtiš glavom?"

Napisao je: Deckerova smrt trebala je biti prirodna.

"I Prettyman je mislio da oko toga neće biti problema?"

Ali da nije bilo MENE ne bi ni bilo problema, napisao je. Decker mrtav, Jimmy isplaćen, Lavender i Malby istjerani, nikome drugome nije ni stalo. Ali VRLO riskantno da Waymark također umre, sigurni problemi. Sa zamjenom, nitko ne bi znao.

Čitala je ovo skupljenih obrva. "Ali čak i „

Dvije smrti sumnjive. Deckerova smrt prihvaćena kao prirodna, Waymark zove natrag Van H. također sasvim prirodno, ništa što pobuđuje sumnju.

"Šteta je što ne možeš govoriti", reče Val. "Prikazao bi to vjerojatnijim, potrebu da se falsificira Sherlock. Ali, pretpostavljam daje Van Helder bio prepаметan na svoju nesreću, volio je elaboracije." Kimnuo je. "Tvoj inspektor Jansson traži ga zbog prekršaja s drogom, usput, mogao bi biti deportiran. Da ti sad kažem nešto smiješno. Mogul je napravio oporuku. Pogodi kome je ostavio sav svoj novac? Društvu Sherlocka Holmesa." Sher je rječito podigao šerlokovske obrve. "Nije to smiješno. Još uvijek mislim daje PM bio strašno drag, ali svakako ne i jako pametan. Kad je George Darnlev, odvjetnik koji je upravljao svim Waymarkovim poslovima, čuo da je Paul mrtav, nestao je. Ne zna se kamo, sumnja se u neku zemlju u Južnoj Americi koja nema ugovor o izručivanju s Britanijom. Izgleda da je držao malu staju s damama i još jednu s trkaćim konjima, i također neuspješno trgovao na burzi.

Računovođe sad kopaju po tome, ali moglo bi se desiti da je Waymark Enterprises bankrotirao."

S mnogo napora Sher je progovorio: "Ima jedna stvar koju država može dati Društvu."

"Prestani govoriti", povikala je Val. "Što bi mogli dati Društvu Sherlocka Holmesa? Napiši."

Sher je napisao: Ubojstva na kentskom imanju.

BILJEŠKA O PISCU JULIAN SYMONS, priznati pisac, kritičar, biograf i pjesnik, umro je 1994. godine. Njegovi romani privukli su raznoliku zainteresiranu publiku, a biografijama obrađuje različite ličnosti kao npr. Dickensa, Carlvlea i Poea. 1990. godine dobio je nagradu Cartier dijamantni bodež za izuzetan doprinos u kriminalističkoj literaturi.